SPRAWOZDANIE

Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA

ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2014 R.

INFORMACJA O WYKONANIU BUDŻETÓW

JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

RADA MINISTRÓW

Warszawa
2015

Spis treści *strona*

Wprowadzenie ……..….. 5
I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego …….…..... 10
1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego ……..….. 13
2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego …….…… 22
2.1. Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego……..……... 25
2.2. Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego ……..…..... 25
3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego ……..…..... 27
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego ... 28
5. Wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego …….…… 33

II. Wykonanie budżetów gmin
1. Dochody gmin ……..……... 36
1.1. Struktura dochodów …….……. 36
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia …….…….. 38
1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy ……..…... 40
1.2.2. Subwencja ogólna …….……..…… 42
1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe …..... 44
1.2.4. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich …….……..… 46
1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich ……..……....…….. 49
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami ……..……. 51
1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych …….…….... 54
1.2.8. Pozostałe dotacje celowe …….…….…… 58
1.3. Dochody według działów ……..…… 59
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca ..…….…….. 61
2. Wydatki gmin ……..……. 62
2.1. Struktura wydatków …….…. 62
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków ….…….……... 64
2.3. Wydatki według działów …….……. 66
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów ……..…….…….. 67
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów.……..……..…….…… 69
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca …….…….…… 71

3. Wynik budżetów gmin …….……. 72
4. Przychody i rozchody gmin ……. 73
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin……..……..… 74
6. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych .. 76
7. Wydzielony rachunek dochodów gminnych jednostek budżetowych …... 79

III. Wykonanie budżetów powiatów
1. Dochody powiatów ……..…….. 81
1.1. Struktura dochodów …….…… 81
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia …….…….. 82
1.2.1. Subwencja ogólna …….…...… 84
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe ……... 85
1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich …….…….. 87
1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich …….....……...…….…... 90
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami …….. 92
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych …….…….. 95
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe ..…….…. 97
1.3. Dochody według działów …….…… 99
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca …….…… 101
2. Wydatki powiatów …….…… 101
2.1. Struktura wydatków …….…… 101
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków ….…….…….... 103
2.3. Wydatki według działów ……..……. 104
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów …….……..…….. 105
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów …….……...…..…… 107
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca …….... 108
3. Wynik budżetów powiatów ...……. 109
4. Przychody i rozchody powiatów …… 110
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów …….… 111
6. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych …….……. 113
7. Wydzielony rachunek dochodów powiatowych jednostek budżetowych .. 115

IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu
1. Dochody miast na prawach powiatu ..…….…... 116

1.1. Struktura dochodów ……. 116
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia …….….. 117
1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy ……..... 119
1.2.2. Subwencja ogólna …….....… 121
1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe …..... 122
1.2.4. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich …….…….…..... 125
1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich …….……..….. 127
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami ……..…..... 129
1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych ……..... 132
1.2.8. Pozostałe dotacje celowe ……..…….…… 136
1.3. Dochody według działów ……..…… 137
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca …….…… 139
2. Wydatki miast na prawach powiatu ..……...……. 139
2.1. Struktura wydatków …….…… 139
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków ….…….……... 141
2.3. Wydatki według działów …….…… 142
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów ……..…….…….. 144
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów ……..……...…..…… 145
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca …….…….... 147
3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu ……...…..……. 147
4. Przychody i rozchody miast na prawach powiatu ……. 148
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu …..… 149
6. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu ……... 151
7. Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych miast na prawach powiatu ……... 153

V. Wykonanie budżetów województw
1. Dochody województw ……. 154
1.1. Struktura dochodów …….… 154
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia …….. 155
1.2.1. Subwencja ogólna …….…… 157
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe ….… 158
1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich …….…… 160

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich ……..……..…….. 162
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami ……..……... 164
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych ……..……..…... 167
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe …….… 170
1.3. Dochody według działów ……..…… 172
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca ……..……. 173
2. Wydatki województw …….…….…….. 174
2.1. Struktura wydatków …….…….…… 174
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków ….…….……... 175
2.3. Wydatki według działów …….…… 176
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów ……..…….….. 178
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów ……..……...…… 180
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca ……... 181
3. Wynik budżetów województw ……...…... 182
4. Przychody i rozchody województw ……... 182
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych województw……..…… 183
6. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych …….…….. 185
7. Wydzielony rachunek dochodów wojewódzkich jednostek budżetowych 187

VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środków z budżetu państwa na współfinansowanie oraz płatności z budżetu środków europejskich ……..…….…….. 188

VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego …….……. 193

Spis tablic

Wprowadzenie

Podstawę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w roku 2014 stanowiły:

- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U z 2015 r. poz. 513),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.).

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określa:

- źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów,
- zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Istotnym źródłem dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Wielkość udziału we wpływach z podatku PIT w latach 2013 i 2014 przedstawiała się następująco:

	2013	**2014**
Gminy	37,42%	37,53%
Powiaty	10,25%	10,25%
Województwa	1,60%	1,60%
RAZEM	49,27%	49,38%

Ustalona na 2014 r. wielkość udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego (PIT) była wyższa o 0,11 punktu procentowego od udziału ustalonego na 2013 r. (37,42%).

Wskaźnik udziału gmin we wpływach z podatku PIT, określony w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wynosi 39,34%, z zastrzeżeniem art. 89 ustawy. Zgodnie z regulacją art. 89 udział gmin we wpływach z podatku PIT zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju. Wskaźnik ten ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę

mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

W 2014 r. wielkość udziału gmin we wpływach z podatku PIT wyniosła 37,53%.

Wskaźnik udziału we wpływach z CIT w 2014 r., w porównaniu, do wskaźnika obowiązującego w roku 2013, nie uległ zmianie i przedstawia się następująco:

	2013	**2014**
Gminy	6,71%	6,71%
Powiaty	1,40%	1,40%
Województwa	14,75%	14,75%
RAZEM	22,86%	22,86%

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w 2014 r. jednostki samorządu terytorialnego obowiązane były stosować zasadę zrównoważenia budżetu jednostek samorządu terytorialnego w części bieżącej, zgodnie z którą organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, będące nadwyżką środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, z zastrzeżeniem przypadku realizacji zadań bieżących ze środków UE i EFTA. Wówczas, wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków UE i EFTA, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

Rok 2014 był pierwszym rokiem obowiązywania indywidualnych limitów zadłużenia odzwierciedlających ekonomiczną zdolność jednostek samorządu terytorialnego do spłaty zobowiązań. Nowa reguła, określona w art. 243 ustawy o finansach publicznych, zakazuje jednostkom samorządu terytorialnego uchwalania budżetu, którego realizacja spowodowałaby, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja płatności związanych z obsługą zadłużenia do dochodów byłaby wyższa niż średnia arytmetyczna z, obliczonych dla ostatnich trzech lat, relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.

Wskaźnik zadłużenia, liczony na podstawie wielkości z trzech poprzednich lat, z jednej strony znosi ograniczenia wiążące jednostki samorządu terytorialnego, dla których zaciąganie nawet dość znacznych zobowiązań finansowych może być instrumentem bezpiecznej polityki rozwojowej, z drugiej zaś dyscyplinuje te jednostki, którym wysokie obciążenie dochodów spłatami zobowiązań nakazuje dużą ostrożność przy zaciąganiu nowych kredytów i pożyczek czy też emisji papierów wartościowych. Limit zadłużenia ma za zadanie zabezpieczyć jednostki samorządu terytorialnego przed nadmierną kumulacją płatności z tytułu obsługi zadłużenia w stosunku do ich dochodów, nie ogranicza natomiast możliwości absorpcji środków europejskich przeznaczonych na realizację projektów objętych dofinansowaniem z tych środków. Z limitu tego wyłączone są bowiem spłaty kredytów, pożyczek oraz wykup wyemitowanych papierów wartościowych na realizację projektów z udziałem środków unijnych.

Dostrzegając potrzebę zwiększenia absorpcji środków unijnych w nowej perspektywie finansowej, dokonano kolejnej zmiany w ustawie o finansach publicznych, która ma służyć korzystnemu zwiększeniu absorpcji środków UE. Zmiana ta, wprowadzona nowelizacją ustawy o finansach publicznych z dnia 8 listopada 2013 r, dotyczy głównie zobowiązań wynikających z zawartych po dniu 1 stycznia 2013 r. umów o dofinansowanie projektów współfinansowanych przez UE w co najmniej 60 proc.(po pomniejszeniu całkowitego kosztu projektu o prognozowany dochód generowany przez projekt). Podkreślenia wymaga, iż zobowiązania te podlegają wyłączaniu nie tylko w terminie do 90 dni po zakończeniu programu, projektu, zadania lub otrzymaniu refundacji z tych środków (jak to miało miejsce przed nowelizacją), lecz w całym okresie spłaty zobowiązań.

Ponadto, począwszy od 2014 r., weszły w życie przepisy, które normują kwestie programu postępowania naprawczego jednostki samorządu terytorialnego w sytuacji zagrożenia realizacji zadań publicznych i niespełnienia przez jednostkę indywidualnego limitu zadłużenia. Nowe przepisy regulują też kwestię zastępczego ustalenia budżetu samorządowego przez regionalną izbę obrachunkową. Celem zmian jest ukierunkowanie samorządu na samodzielną naprawę finansów w danej jednostce samorządu terytorialnego w oparciu o własne zasoby. Rozwiązanie – zakładając określone wymogi co do gospodarki finansowej jednostki prowadzącej postępowanie naprawcze – pozwala na koncentrację środków i wysiłków samorządu niezbędnych z punktu widzenia efektywnej naprawy finansowej. Wśród tych wymogów jest m.in. zapis, że jednostka samorządu terytorialnego objęta postępowaniem naprawczym nie może podejmować nowych inwestycji finansowanych kredytem, pożyczką lub emisją papierów wartościowych, udzielać poręczeń, gwarancji i pożyczek. Ponadto, w 2014 roku nastąpiło także uregulowanie kwestii dokonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zmian budżetu ustalonego zastępczo przez regionalną izbę obrachunkową oraz usunięcie wątpliwości dotyczących zastępczego

ustalania budżetów jednostek samorządów terytorialnego przez regionalne izby obrachunkowe.

Od 2014 r. zaczęły obowiązywać przepisy ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014, poz. 301), której celem jest zwiększenia zainteresowania tworzeniem funduszy sołeckich w gminach. Cel ten zostanie osiągnięty dzięki zwiększeniu zaangażowania budżetu państwa we wspomaganiu tej formy budżetu partycypacyjnego na szczeblu lokalnym poprzez zwiększenie zwrotu o 10% wydatków wykonanych w ramach funduszu w porównaniu do rozwiązań, które obowiązywały przed wejściem w życie tej ustawy.

* * *

Miasto na prawach powiatu – na podstawie art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną – sporządza jeden budżet.

Uchwała budżetowa miasta na prawach powiatu określa poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gmin, powiatów oraz rodzajów wydatków przewidzianych na zadania realizowane przez gminy i powiaty.

W związku z powyższym, analogicznie jak w latach 1999–2013, zaprezentowano w opracowaniu część danych dotyczących dochodów miast na prawach powiatu w podziale na część gminną i powiatową.

Z dniem 1 stycznia 2013 roku, na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie przywrócenia miastu Wałbrzych statusu miasta na prawach powiatu oraz ustalenia granic powiatu wałbrzyskiego, miasto Wałbrzych zyskało status miasta na prawach powiatu i od 2013 roku dane dotyczące dochodów i wydatków oraz zobowiązań miasta Wałbrzych ujmowane są w części dotyczącej miast na prawach powiatu.

Podstawowym źródłem danych, dotyczących wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r., były sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków oraz zobowiązań tych jednostek, sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) oraz wieloletnie prognozy finansowe jednostek samorządu terytorialnego sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Finansów

z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 86).

Zgodnie z przepisami tych rozporządzeń, wszystkie jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują do Ministerstwa Finansów, raz na kwartał, sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków budżetowych w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf, sprawozdania o nadwyżce/deficycie budżetowym, sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

Sprawozdania i wieloletnie prognozy finansowe jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Ministerstwa Finansów – za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych – w formie elektronicznej, jako pliki określonego formatu o zdefiniowanej strukturze.

We wszystkich tablicach zbiorczych prezentowane są dane, zestawione na podstawie sprawozdań rocznych, otrzymanych przez Ministerstwo Finansów od jednostek samorządu terytorialnego, obejmujących jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe (działające na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych), rachunki dochodów i wydatków, o których mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych[1].

W części opisowej, dotyczącej dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, wykorzystano dane ze sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

[1] Dane liczbowe zostały opracowane w oparciu o sprawozdania jednostek samorządu terytorialnego za 2014 rok według stanu na dzień 23 marca 2015 roku oraz o dane z wieloletnich prognoz finansowych JST na lata 2014-2017 według stanu bazy na dzień 6 listopada 2014 roku.
Dane te nie uwzględniają korekt nadesłanych w późniejszym terminie. Wielkości ujęto w zaokrągleniu do tysiąca złotych, na skutek czego powstały niewielkie rozbieżności w prezentowanych danych liczbowych.

I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	183 458 281	198 809 233	194 337 188	97,8	105,9
Wydatki	183 838 643	211 512 006	196 754 150	93,0	107,0
Wynik	-380 363	-12 702 773	-2 416 962	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. jednostki samorządu terytorialnego zrealizowały dochody ogółem w wysokości 194.337.188 tys. zł, tj. 97,8% planu rocznego, wydatki w wysokości 196.754.150 tys. zł, tj. 93,0% planu. Budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się deficytem w wysokości 2.416.962 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 12.702.773 tys. zł.

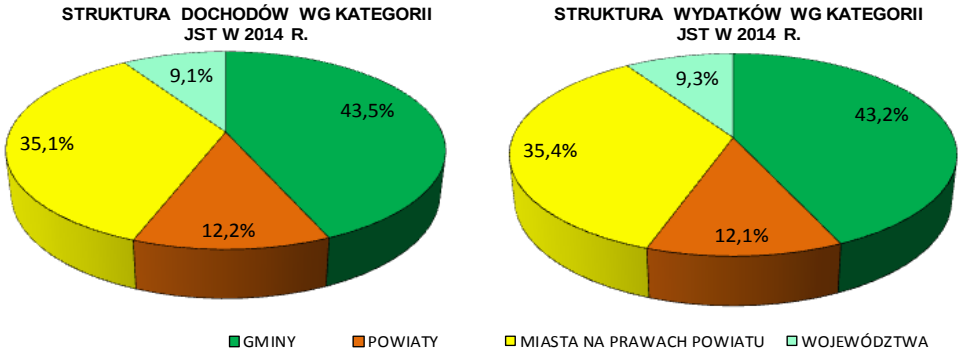

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem, zrealizowanych w 2014 r. przez jednostki samorządu terytorialnego, dochody ogółem gmin i miast na prawach powiatu stanowiły 78,6% dochodów ogółem zrealizowanych przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego również i ich wydatki ogółem stanowiły 78,6% wszystkich wydatków finansowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego ogółem oraz na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów z udziałem środków unijnych prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4 : 3)	Struktura	Dynamika (4 : 2)
	tys. zł			*%%*		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem w tym:	**183 458 281**	**198 809 233**	**194 337 188**	**97,8**		**105,9**
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych z tego:	16 012 855	21 324 877	18 168 766	85,2	100,0	113,5
Gminy	4 359 466	6 025 857	4 695 134	77,9	25,8	107,7
Powiaty	1 257 894	1 623 548	1 341 678	82,6	7,4	106,7
Miasta na prawach powiatu	5 000 497	6 095 158	5 531 370	90,8	30,4	110,6
Województwa	5 394 998	7 580 313	6 600 585	87,1	36,3	122,3
Wydatki ogółem w tym:	**183 838 643**	**211 512 006**	**196 754 150**	**93,0**		**107,0**
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych z tego:	20 060 277	27 852 559	23 305 383	83,7	100,0	116,2
Gminy	6 002 583	8 241 200	6 772 853	82,2	29,1	112,8
Powiaty	1 323 638	1 871 727	1 537 240	82,1	6,6	116,1
Miasta na prawach powiatu	6 662 988	8 950 641	7 576 556	84,6	32,5	113,7
Województwa	6 071 068	8 788 991	7 418 735	84,4	31,8	122,2
udział dochodów na programy i projekty unijne w dochodach ogółem	8,7	10,7	9,3	-	-	-
udział wydatków na programy i projekty unijne w wydatkach ogółem	10,9	13,2	11,8	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych stanowiły 9,3% ich dochodów ogółem, natomiast wydatki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych stanowiły 11,8% ich wydatków ogółem.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych zostały wykonane w wysokości 18.168.766 tys. zł i w porównaniu do 2013 r., były wyższe o 13,5%.

Jednostki samorządu terytorialnego wykonały wydatki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych w wysokości 23.305.383 tys. zł i w porównaniu do 2013 r., były wyższe o 16,2%.

W 2014 r. we wszystkich kategoriach jednostek samorządu terytorialnego wykonane dochody i wydatki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych były wyższe niż w 2013 r.

Dochody i wydatki bez środków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wg kategorii jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	**Wykonanie 2013**	**Plan (po zmianach) 2014**	**Wykonanie 2014**	**Wskaźnik (4 :3)**	**Dynamika (4 :2)**
	tys. zł			*%%*	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem	**183 458 281**	**198 809 233**	**194 337 188**	**97,8**	**105,9**
Dochody bez dochodów na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych	167 445 426	177 484 356	176 168 422	99,3	105,2
z tego:					
Gminy	75 683 952	80 737 488	79 853 847	98,9	105,5
Powiaty	21 819 669	22 572 339	22 441 129	99,4	102,8
Miasta na prawach powiatu	59 216 086	63 061 810	62 728 408	99,5	105,9
Województwa	10 725 719	11 112 719	11 145 037	100,3	103,9
Wydatki ogółem	**183 838 643**	**211 512 006**	**196 754 150**	**93,0**	**107,0**
Wydatki bez wydatków na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych	163 778 367	183 659 447	173 448 767	94,4	105,9
z tego:					
Gminy	73 439 949	83 302 859	78 297 293	94,0	106,6
Powiaty	21 592 909	23 335 150	22 247 062	95,3	103,0
Miasta na prawach powiatu	58 289 572	65 366 177	62 084 816	95,0	106,5
Województwa	10 455 937	11 655 262	10 819 595	92,8	103,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. na wzrost wydatków ogółem wpływ miały wydatki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, które w porównaniu do 2013 r., były

wyższe o 16,2%. W 2014 r. w porównaniu do 2013 r. wydatki ogółem wzrosły o 7,0% natomiast wydatki ogółem bez wydatków na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych wzrosły o 5,9%.

1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

W 2014 r. jednostki samorządu terytorialnego wykonały dochody ogółem wyższe o 5,9% w porównaniu do dochodów wykonanych w 2013 r.

Dochody zrealizowane przez gminy, powiaty, miasta na prawach powiatu i województwa w latach 2013 - 2014 prezentuje tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY	80 043 418	86 763 345	84 548 982	97,4	105,6
POWIATY	23 077 563	24 195 887	23 782 807	98,3	103,1
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	64 216 583	69 156 969	68 259 778	98,7	106,3
WOJEWÓDZTWA	16 120 717	18 693 033	17 745 622	94,9	110,1
OGÓŁEM JST	**183 458 281**	**198 809 233**	**194 337 188**	**97,8**	**105,9**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Dochody ogółem wykonane w 2014 r. we wszystkich kategoriach jednostek samorządu terytorialnego były wyższe niż wykonane w 2013 r. Najwyższa dynamika wykonanych dochodów była w województwach (110,1%).

STRUKTURA DOCHODÓW JST W 2014 R.

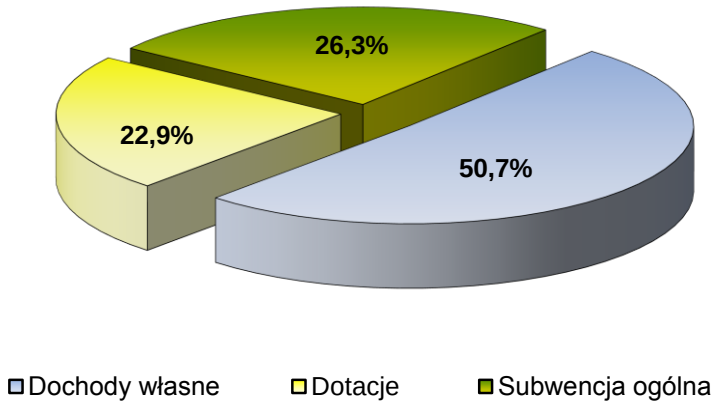

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. dochody własne stanowiły 50,7% i ich udział w strukturze dochodów ogółem w porównaniu do 2013 r. wzrósł o 0,7 punktu procentowego.

Wykonanie i dynamikę dochodów jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, z tego:	**183 458 281**	**198 809 233**	**194 337 188**	**97,8**	**105,9**
Dochody własne	91 800 309	99 615 957	98 592 705	99,0	107,4
Dotacje ogółem	40 400 883	48 004 625	44 540 909	92,8	110,2
Subwencja ogólna	51 257 088	51 188 652	51 203 574	100,0	99,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., najwyższą dynamiką charakteryzowały się dotacje (110,2%).

STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH JST W 2014 R.

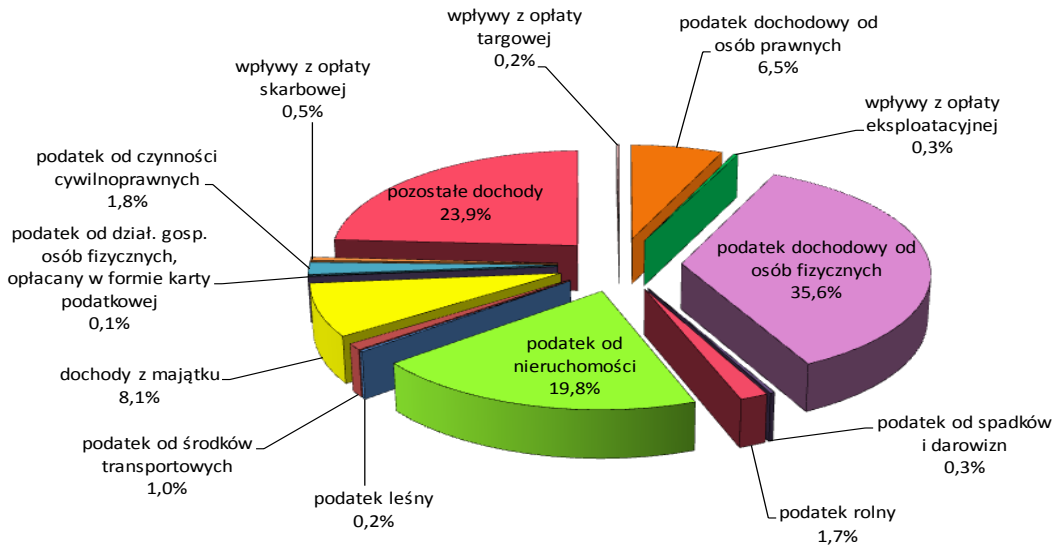

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. największy udział miały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych - 35,6%.

Stosownie do art. 3 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych są dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego.

Wielkość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2014 r. i sposób ustalania omówiono szczegółowo we wprowadzeniu.

W 2014 r. na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 35.105.415 tys. zł.

W porównaniu do roku 2013, jednostki samorządu terytorialnego w roku 2014 otrzymały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wyższe o 8,1%.

Kolejnym istotnym źródłem dochodów własnych były dochody z podatku od nieruchomości, które w 2014 r. stanowiły 19,8% dochodów własnych, plan tych dochodów został zrealizowany w 100,1%, a wykonanie było wyższe o 4,3% od wykonania w 2013 r.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów jednostek samorządu terytorialnego przedstawiono w tabelach załączonych do sprawozdania.

Transfery z budżetu państwa

Według sprawozdań budżetowych jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu dotacji i subwencji ogólnej wyniosły 77.014.510 tys. zł i były wyższe niż w roku 2013 o 2,5%, co było związane ze wzrostem dotacji. W porównaniu do 2013 r. dotacje wzrosły o 1.947.898 tys. zł.

W 2014 r. budżet państwa wspierał realizację zadań jednostek samorządu terytorialnego przekazując na te cele dotacje w łącznej wysokości 25.810.936 tys. zł, w tym na zadania inwestycyjne 2.407.837 tys. zł. Łączna kwota dotacji z budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r., w porównaniu do 2013 r., wzrosła o o 8,2%.

Dotacje z budżetu państwa przekazane w kwocie 25.810.936 tys. zł dla wszystkich kategorii jednostek samorządu terytorialnego przeznaczone były na realizację zadań:

1) z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w kwocie 17.951.161 tys. zł, z tego na zadania bieżące 17.077.934 tys. zł. Dotacje te, w porównaniu do 2013 r., zwiększyły się o 6,5%,

2) własnych w wysokości 7.815.140 tys. zł, z tego na zadania bieżące 6.284.241 tys. zł. Dotacje na dofinansowanie zadań własnych samorządów w 2014 r., w porównaniu do 2013 r., zwiększyły się o 12,4%,

3) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w kwocie 44.635 tys. zł, z tego na zadania bieżące 40.923 tys. zł.

Dofinansowaniem z budżetu państwa objęte zostały zadania dotyczące m.in. dróg samorządowych w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych - Etap II Bezpieczeństwo - Dostępność - Rozwój, upowszechniania wychowania przedszkolnego, wspierania edukacji na obszarach wiejskich, wyrównywania szans edukacyjnych oraz zapewnienia kształcenia praktycznego, jak również zadań z zakresu pomocy społecznej.

Szczegółowe informacje o wielkości dotacji dla poszczególnych kategorii jednostek samorządu terytorialnego zostały przedstawione w dalszych częściach niniejszego sprawozdania.

W 2014 r. – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 50.763.522 tys. zł (bez rezerw), co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach).

Ponadto zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, środki z rezerwy subwencji ogólnej , w wysokości 335.999 tys. zł, otrzymało 145 jednostek samorządu terytorialnego i na podstawie art. 36 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy środki rezerwy subwencji ogólnej, w łącznej wysokości 104.052 tys. zł, otrzymało 681 jednostek samorządu terytorialnego.

Wykonanie subwencji ogólnej w 2014 r.

W 2014 r. – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 50.763.522 tys. zł (bez rezerw), co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach) i 100,0% kwot przekazanych na analogiczne cele w 2013 r.

Na powyższą kwotę subwencji ogólnej składały się:

- część oświatowa w wysokości - 39.499.597 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości - 8.804.411 tys. zł,
- część równoważąca w wysokości - 1.530.562 tys. zł,
- część regionalna w wysokości - 914.738 tys. zł,
- część rekompensująca w wysokości - 14.214 tys. zł.

Część rekompensująca subwencji ogólnej, stosownie do ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840, z późn. zm.), przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych. W 2014 r. tę część subwencji ogólnej otrzymały gminy oraz miasta na prawach powiatu (w części gminnej), uprawnione do otrzymania tej rekompensaty i wymienione w rozporządzeniu Ministra Gospodarki.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w budżecie państwa tworzy się rezerwę subwencji ogólnej przeznaczoną na dofinansowanie:

1) inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu;
2) utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu;
3) remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

Na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, rezerwą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa ta została w całości rozdysponowana w sposób uzgodniony z Ministrem Infrastruktury i Rozwoju oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Minister Finansów przekazał środki w pełnej wysokości do właściwych samorządów według harmonogramu zaproponowanego przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Środki z rezerwy, o której mowa wyżej, w łącznej wysokości 335.999 tys. zł, otrzymało 145 jednostek samorządu terytorialnego, z tego:

- 186.925 tys. zł otrzymały 32 miasta na prawach powiatu,
- 130.407 tys. zł otrzymały 103 powiaty,
- 18.667 tys. zł otrzymało 10 województw.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zwroty nienależnie otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego kwot części

wyrównawczej, równoważącej i regionalnej subwencji ogólnej tworzą rezerwę subwencji przeznaczoną dla jednostek samorządu terytorialnego, którą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa ta jest dodatkowo zwiększana o nierozdzielone środki części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin. Zgodnie bowiem z art. 21a ust. 3 pkt 6 i ust. 4 pkt 6 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli wyliczona kwota części równoważącej subwencji ogólnej jest wyższa od kwoty należnej, wówczas gminy otrzymują kwoty należne, a pozostałe nierozdzielone środki zwiększają rezerwę, o której mowa wyżej.

Stosownie do art. 36a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, podziału rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 tej ustawy, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych po uzgodnieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego:

1) kryteriów, według których rozdzielana będzie rezerwa, spośród kryteriów określonych ustawowo;
2) wielkości środków rozdzielanych na podstawie poszczególnych kryteriów;
3) szczegółowego sposobu podziału rezerwy na podstawie poszczególnych kryteriów.

W 2014 r. środki rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zostały przeznaczone dla:

- gmin, w których dochody podatkowe za rok 2013 (ustalone dla gmin z uwzględnieniem art. 32 ust. 3 ww. ustawy), powiększone o część wyrównawczą i część równoważącą subwencji ogólnej ustalone na 2014 r. i pomniejszone o wpłaty, o których mowa w art. 29 ww. ustawy, ustalone na 2014 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca, były niższe od 80% wyliczonych w analogiczny sposób średnich dochodów wszystkich gmin, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju;
- gmin, które w 2014 r. dokonały wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin w wysokości wynikającej z art. 29 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, i w których dochody podatkowe, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, przyjęte do wyliczenia wpłat na rok budżetowy były niższe od 2000% średnich dochodów podatkowych wszystkich gmin, w przeliczeniu na mieszkańca kraju;
- dla powiatów, które w 2013 r. otrzymały z budżetu państwa dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych z zakresu domów pomocy społecznej, proporcjonalnie do

wysokości udziału dotacji otrzymanych przez powiat w łącznej kwocie dotacji na ten cel otrzymanych przez wszystkie powiaty.

Środki z ww. rezerwy subwencji ogólnej, w łącznej wysokości 104.051 tys. zł, po uzgodnieniu z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego zostały rozdysponowane w grudniu 2014 r. Otrzymało je 681 jednostek samorządu terytorialnego, z tego:

- 375 gmin otrzymało 52.130 tys. zł,
- 53 miasta na prawach powiatu otrzymały 31.920 tys. zł,
- 253 powiaty otrzymały 20.001 tys. zł.

Wykonanie części oświatowej subwencji ogólnej w 2014 r.

Część oświatowa subwencji ogólnej ustalana jest na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.), w szczególności na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek, a także dotowanie szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz przez osoby fizyczne.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustalana jest corocznie w ustawie budżetowej. Kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych (art. 28 ust. 1).

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na 2014 r. ustalona została w wysokości 39.499.597 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 39.499.597 tys. zł, z tego dla:

- gmin	18.264.704 tys. zł,
z tego:	
gminom wiejskim	*8.885.625 tys. zł,*
gminom miejskim	*3.389.266 tys. zł,*
gminom miejsko-wiejskim	*5.989.813 tys. zł,*
- powiatów	7.888.361 tys. zł,
- miast na prawach powiatu	12.628.176 tys. zł,
- województw	718.356 tys. zł.

Wydzielona z kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2014 r., 0,4% rezerwa tej części subwencji w wysokości 158.000 tys. zł, w trakcie roku budżetowego uległa zwiększeniu do łącznej wysokości 167.619 tys. zł, tj. o kwotę 9.619 tys. zł uzyskaną w wyniku zmniejszenia części oświatowej subwencji ogólnej 51 jednostkom samorządu terytorialnego.

W świetle zapisów art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego rezerwą części oświatowej subwencji ogólnej dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego. Podział rezerwy tej części subwencji następuje nie później niż do dnia 30 listopada każdego roku.

Zgodnie z „Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014", przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Minister Finansów rozdysponował dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego środki w wysokości 167.619 tys. zł (co stanowi 100% środków ww. rezerwy), z tego:

- gminom	121.370 tys. zł,
z tego:	
gminom wiejskim	*65.439 tys. zł,*
gminom miejskim	*19.918 tys. zł,*
gminom miejsko-wiejskim	*36.013 tys. zł,*
- powiatom	22.674 tys. zł,
- miastom na prawach powiatu	22.181 tys. zł,
- województwom	1.394 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań jednostek samorządu terytorialnego wynika, że wydatki wykonane w 2014 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 123,2%, przy czym poziom wydatków na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 70,0% - 80,0% - 2 jednostki,
- 80,0% - 90,0% - 14 jednostek,
- 90,0% - 100,0% - 149 jednostek,
- 100,0% - 110,0% - 556 jednostek,
- 110,0% - 120,0% - 705 jednostek,
- powyżej 120,0% - 1.383 jednostki.

Powyższe oznacza, iż ok. 81% wydatków bieżących przeznaczonych na realizację zadań oświatowych (z wyłączeniem przedszkoli ogólnodostępnych i dowożenia uczniów) przez jednostki samorządu terytorialnego finansowanych jest w ramach części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące. Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty środki niezbędne na realizację zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie przedszkoli, szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Należy zauważyć, że w 2014 r. 165 jednostek samorządu terytorialnego (tj. 5,9% jednostek samorządu terytorialnego) przeznaczyło środki otrzymane z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące na inne cele niż oświatowe.

Realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2014 r. kształtowała się średnio na poziomie 97,9% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 88,2% planu.

* * *

W ustawie budżetowej na rok 2014 w części 83, w poz. 52 została zaplanowana rezerwa celowa pn. „Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego” w wysokości 1.567.000 tys. zł, zgodnie z ustalonym w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 827) maksymalnym limitem wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dotację celową na dofinansowanie zadań gmin w zakresie wychowania przedszkolnego w 2014 r.

Na postawie dokonanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania podziału środków budżetu państwa przeznaczonych w roku 2014 na dotacje celowe dla gmin oraz stosownych wniosków wojewodów, decyzjami Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na 2014 r., zostały uruchomione środki w łącznej wysokości 1.566.841 tys. zł z przeznaczeniem na udzielenie gminom dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z realizacją zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w 2014 r.

2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

W 2014 r. jednostki samorządu terytorialnego wykonały wydatki ogółem w wysokości 196.754.150 tys. zł.

Wykonanie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY					
Wydatki ogółem	79 442 533	91 544 059	85 070 145	92,9	107,1
w tym: wydatki majątkowe	13 172 235	18 178 564	15 454 783	85,0	117,3
POWIATY					
Wydatki ogółem	22 916 546	25 206 876	23 784 302	94,4	103,8
w tym: wydatki majątkowe	2 854 113	4 003 503	3 492 585	87,2	122,4
MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
Wydatki ogółem	64 952 560	74 316 817	69 661 372	93,7	107,2
w tym: wydatki majątkowe	12 418 060	17 206 806	14 556 061	84,6	117,3
WOJEWÓDZTWA					
Wydatki ogółem	16 527 004	20 444 253	18 238 331	89,2	110,4
w tym: wydatki majątkowe	6 562 299	9 179 247	7 846 787	85,5	119,6
OGÓŁEM JST					
Wydatki ogółem	183 838 643	211 512 006	196 754 150	93,0	107,0
w tym: wydatki majątkowe	35 006 707	48 568 120	41 350 216	85,1	118,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. były wyższe, w porównaniu do zrealizowanych wydatków w 2013 r., o 7,0%, a wydatki majątkowe były wyższe o 18,1%.

We wszystkich kategoriach jednostek samorządu zrealizowane w 2014 r. wydatki majątkowe były znacznie wyższe niż wykonane w 2013 r.

W 2014 r. w porównaniu do 2013 r. najwyższy wzrost wydatków majątkowych był w powiatach (wzrost o 22,4%) i województwach (o 19,6%).

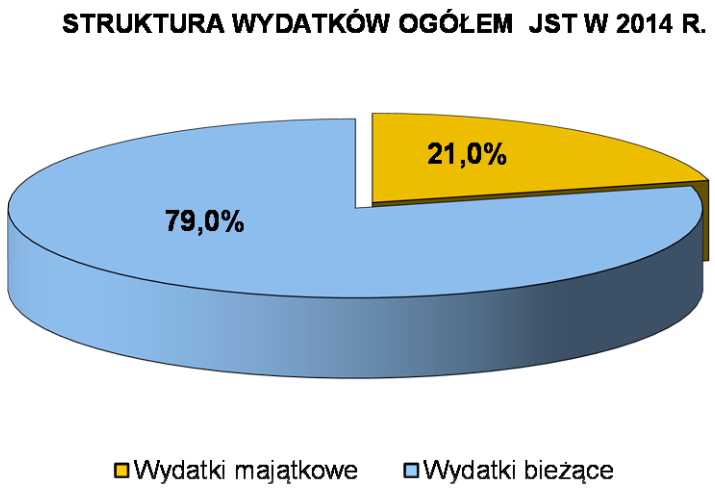

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w porównaniu do 2013 r. w strukturze wykonanych wydatków ogółem wzrósł udział wydatków majątkowych z 19,0% do 21,0% a wydatków bieżących zmniejszył się z 81,0% do 79,0%.

Udział wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego w latach 2013-2014 przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2013	2014
	(% %)	
1	2	3
GMINY	16,6	18,2
POWIATY	12,5	14,7
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	19,1	20,9
WOJEWÓDZTWA	39,7	43,0
OGÓŁEM JST	**19,0**	**21,0**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Najwyższy udział wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem w 2014 r. zanotowano w samorządach województw – 43,0% a najniższy udział w powiatach -14,7%, pomimo iż dynamika wydatków majątkowych w powiatach była najwyższa (122,4%).

Zgodnie z art. 236 ustawy o finansach publicznych, przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi.

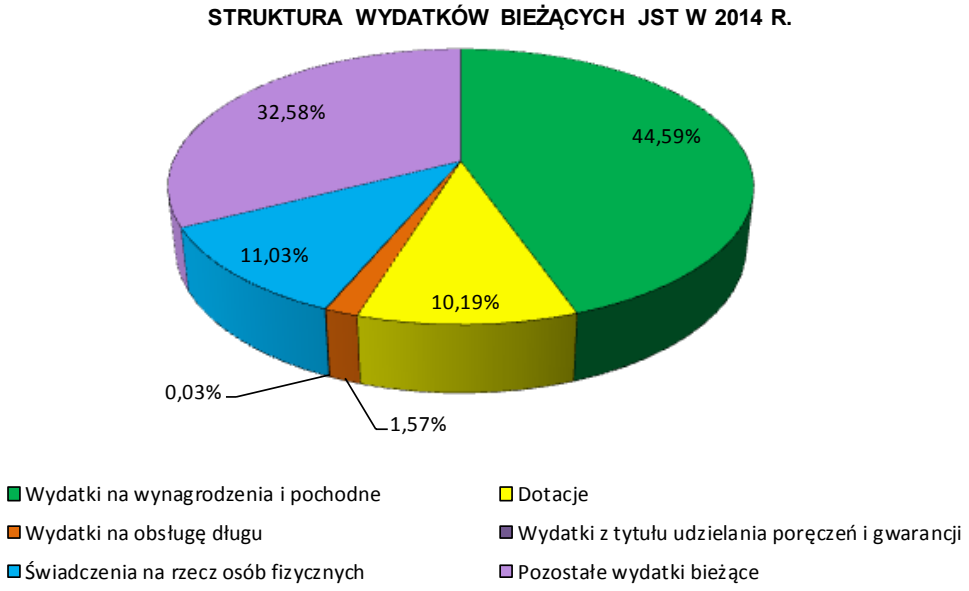

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków bieżących w 2014 r. najwyższy udział - 44,6% stanowiły wynagrodzenia i pochodne.

Wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego według głównych kierunków ich rozdysponowania.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki bieżące, z tego:	**148 831 937**	**162 943 886**	**155 403 934**	**95,4**	**104,4**
Wydatki na wynagrodzenia	56 973 205	59 404 961	58 534 744	98,5	102,7
w tym: wynagrodzenia osobowe	51 440 359	53 599 309	52 917 299	98,7	102,9
Pochodne od wynagrodzeń	10 462 032	11 107 296	10 763 500	96,9	102,9
Dotacje	14 867 648	16 251 068	15 842 107	97,5	106.6
Wydatki na obsługę długu	2 833 455	2 767 050	2 439 717	88,2	86,1
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	53 645	234 161	48 367	20,7	90,2
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	16 782 517	17 635 351	17 141 144	97,2	102,1
Pozostałe wydatki	46 859 135	55 543 999	50 634 356	91,2	108,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wydatki bieżące były wyższe o 4,4% niż wykonane w 2013 r., w tym okresie nastąpił znaczny wzrost wydatków majątkowych, tj. o 18,1%.

2.1. Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego

Zgodnie z art. 263 ustawy o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może ustalić wykaz kwot wydatków niezrealizowanych w roku budżetowym oraz określić ostateczny termin dokonania każdego wydatku ujętego w tym wykazie w następnym roku budżetowym. W wykazie, tym ujmuje się wydatki związane z realizacją umów

1) w sprawie zamówienia publicznego;
2) które zostaną zawarte w wyniku zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym dokonano wyboru wykonawcy.

Ostateczny termin dokonania wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, upływa 30 czerwca roku następnego.

Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2014 w odniesieniu do 2013 r. były niższe o 1,9%, co przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2013	2014	Dynamika (3:2)	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	**183 838 643**	**196 754 150**	**107,0**	**100,0**
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	**1 296 116**	**1 271 693**	**98,1**	**0,6**
w tym: wydatki związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych	455 888	336 850	73,9	0,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, stanowiły 0,6% wydatków ogółem. W porównaniu do 2013 r. wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych, zmniejszyły się o 26,1%.

2.2. Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego

Na mocy ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki.

Zwrot części wydatków wykonanych przez gminy w ramach funduszu sołeckiego, jest realizowany na podstawie art. 3 ust. 7 ustawy o funduszu sołeckim, który stanowi, że gminy otrzymują z budżetu państwa zwrot, w formie dotacji celowej, części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w roku poprzedzającym rok budżetowy.

Kwestie dotyczące zwrotu części tych wydatków zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wzoru wniosku gdzie § 4 określa, że ich zwrot następuje na rachunek gminy w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku, w którym dokonano wydatków na podstawie wniosku gminy – w którym wykazane są wydatki wykonane według stanu na dzień 31 grudnia roku, za który składany jest wniosek.

Wydatki zrealizowane w 2014 r. przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach funduszu sołeckiego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	**WYDATKI OGÓŁEM**		**Wydatki, zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego**		Udział wydatków funduszu sołeckiego w wydatkach ogółem
	liczba jednostek	kwota (w tys. zł)	liczba jednostek	kwota (w tys. zł)	%%
1	2	3	4	5	6
JST OGÓŁEM, w tym:	**2 809**	**196 754 150**	**1 171**	**271 548**	**0,1**
GMINY z tego:	2 413	85 070 145	1 170	271 398	0,3
gminy miejskie	239	19 008 898	4	262	0,0
gminy wiejskie	1 566	37 416 548	754	171 153	0,5
gminy miejsko-wiejskie	608	28 644 700	412	99 983	0,3
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	66	69 661 372	1	150	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wykazało 1.170 gmin i 1 miasto na prawach powiatu na kwotę 271.548 tys. zł, co stanowiło 0,1% wydatków ogółem jednostek samorządu terytorialnego. W 2014 r. wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wykazały 2 jednostki więcej i były one wyższe o 8,6% od wydatków wykonanych na ten cel w 2013 r.

Zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2014 r., gminy otrzymają w 2015 r. na podstawie wniosków o ich zwrot, złożonych do właściwego wojewody w terminie do 31 maja 2015 r.

Wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego dotyczyły głównie działów:

- Transport i łączność (36,0%) i przeznaczone były w 89,1% na drogi gminne,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (25,7%) i przeznaczone były w 65,8% na domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (13,9%) - przeznaczone były głównie na oświetlenie ulic, placów i dróg oraz utrzymanie zieleni.

Wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego w tych działach stanowiły razem 75,6% wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego.

3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

W 2014 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 2.416.962 tys. zł przy planowanym na ten rok deficycie w wysokości 12.702.773 tys. zł.

W 2014 r. budżety 1.451 jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się deficytem na łączna kwotę 6.072.675 tys. zł, a 1.358 jednostek samorządu terytorialnego zamknęło swoje budżety nadwyżką w wysokości 3.655.713 tys. zł.

Wynik jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)
	tys. zł			%%
1	2	3	4	5
JST OGÓŁEM	**-380 363**	**-12 702 773**	**-2 416 962**	**19,0**
GMINY	600 886	-4 780 714	-521 164	10,9
POWIATY	161 016	-1 010 990	-1 495	0,1
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	-735 978	-5 159 849	-1 401 594	27,2
WOJEWÓDZTWA	-406 287	-1 751 220	-492 709	28,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

WYNIK BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W LATACH 2013-2014

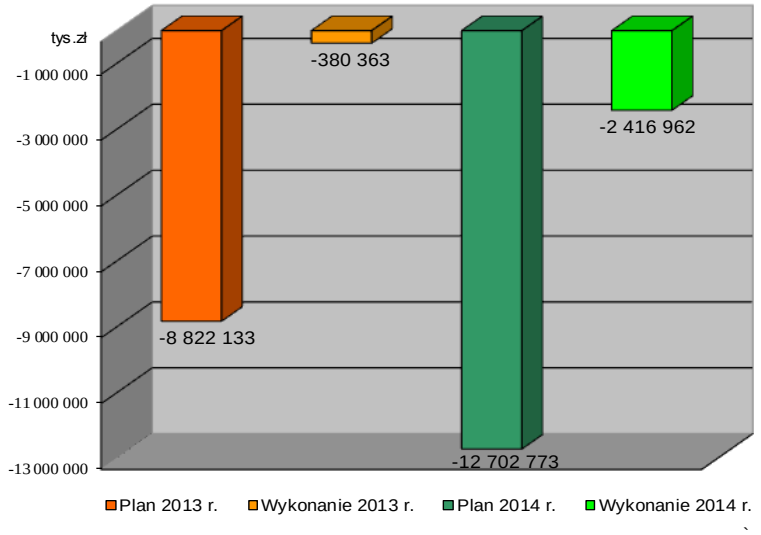

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., tak jak i w latach poprzednich, jednostki samorządu terytorialnego planowały znaczny deficyt, natomiast ich budżety zamknęły się deficytem, który był o 10.285.811 tys. zł niższy niż planowany.

Jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r., według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów JST					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
JST z nadwyżką budżetową	1 358	964	315	57	14	8
JST z deficytem budżetowym	1 451	845	350	144	55	57

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. budżety 48,3% jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się nadwyżką budżetową. Wśród jednostek, które wypracowały nadwyżkę, najliczniejszą grupę, podobnie jak w 2013 r., stanowiły jednostki o relacji nadwyżki do dochodów poniżej 10%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, które osiągnęły nadwyżkę wyniósł 94,2%.

Wśród jednostek samorządu terytorialnego z deficytem budżetowym w 2014 r. najliczniejszą grupę stanowiły jednostki o relacji deficytu do dochodów poniżej 10%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, których budżety zamknęły się deficytem wyniósł 82,4%.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego

W 2014 r. zobowiązania według tytułów dłużnych ogółem jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do 2013 r., wzrosły o 4,3%.

Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego w latach 2013 - 2014 zostały zestawione w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego		
	2013	2014	(3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych, w tym:	**69 159 112**	**72 109 871**	**104,3**
papiery wartościowe	5 259 399	4 267 830	81,1
w tym: długoterminowe	5 259 399	4 267 830	81,1
kredyty i pożyczki	63 504 469	67 628 939	106,5
w tym: długoterminowe	63 199 897	67 282 125	106,5
wymagalne zobowiązania	395 244	213 102	53,9
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	133 131	117 929	88,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. tylko zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wzrosły (o 6,5%), natomiast pozostałe tytuły dłużne były niższe niż w 2013 r.

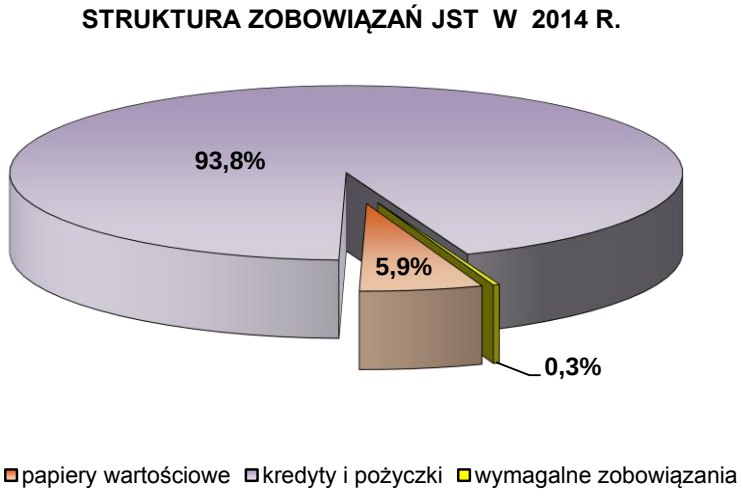

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze zobowiązań ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. największy udział stanowiły kredyty i pożyczki (93,8%), ich udział w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o 2,0 punkty procentowe.

Zobowiązania poszczególnych kategorii jednostek samorządu terytorialnego w latach 2013 - 2014 przedstawia poniższy wykres:

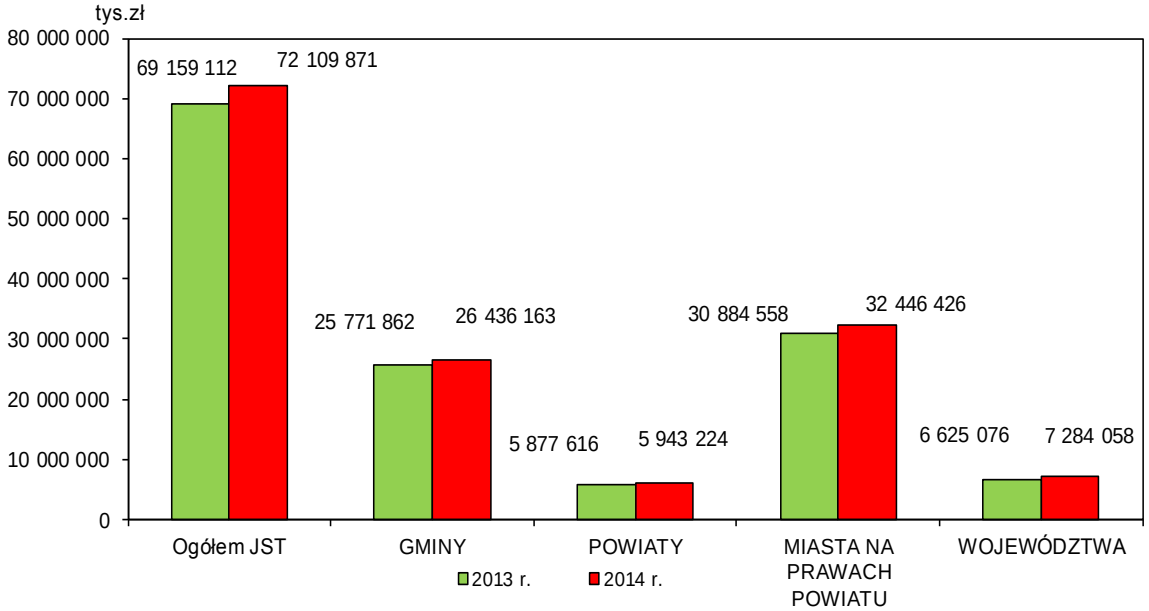

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., w stosunku do 2013 r., najwyższy wzrost zadłużenia według tytułów dłużnych nastąpił w samorządach województw – o 9,9%, tj. o 658.982 tys. zł w tym zadłużenie na realizacje projektów z udziałem środków unijnych stanowiło 51,0% wzrostu zadłużenia.

W 2014 r. w województwach zadłużenie na realizacje projektów z udziałem środków unijnych, w porównaniu do 2013 r., wzrosło o 87,8%, natomiast w pozostałych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego było niższe niż w 2013 r.

Zadłużenie województw stanowiło 10,1% zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego.

Kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego zostały zestawione poniżej:

Wyszczególnienie	2013	2014	(3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST z tytułu kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, z tego:	**10 213 805**	**9 222 839**	**90,3**
GMINY	2 466 786	2 327 675	94,4
POWIATY	186 442	177 620	95,3
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	7 178 068	5 999 107	83,6
WOJEWÓDZTWA	382 509	718 437	187,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

We wszystkich kategoriach jednostek samorządu terytorialnego oprócz województw zadłużenie na programy i projekty unijne było niższe niż w 2013 r.

Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. w zakresie dochodów, zadłużenia oraz relacji zadłużenia do zrealizowanych dochodów przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem (w tys. zł)	**194 337 188**	**84 548 982**	**23 782 807**	**68 259 778**	**17 745 622**
Zadłużenie (w tys. zł)	**72 109 871**	**26 436 163**	**5 943 224**	**32 446 426**	**7 284 058**
w tym: zobowiązania wymagalne	213 102	156 631	7 762	46 403	2 305
Udział zobowiązań wymagalnych w kwocie zobowiązań ogółem (w %%)	0,3	0,6	0,1	0,1	0,03
Relacja zadłużenia do dochodów wykonanych ogółem (w %%)	37,1	31,3	25,0	47,5	41,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego do dochodów wykonanych stanowiło – 37,1%.

Udział zobowiązań bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych w wykonanych dochodach w 2014 r. wyniósł 32,4%.

Liczba jednostek samorządu terytorialnego wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Wyszczególnienie	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
GMINY	2 413	2 312	325	489	517	491	322	114	54
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	66	66	3	4	18	11	16	7	7
POWIATY	314	307	44	91	72	45	34	15	6
WOJEWÓDZTWA	16	16	2	1	2	5	4	1	1
RAZEM	**2 809**	**2701**	**374**	**585**	**609**	**552**	**376**	**137**	**68**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. jednostek samorządu terytorialnego zadłużonych bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych było 96,2% a zadłużenie do 40% wykonanych dochodów było w 78,5 % zadłużonych jednostek.

Od 2014 r. nie obowiązuje art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, określający że zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego nie może przekroczyć 60% dochodów ogółem (na koniec roku dochodów wykonanych a w ciągu roku budżetowego dochodów planowanych).

Od 1 stycznia 2014 r. obowiązuje indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r.

Opis indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 243 został zawarty we wprowadzeniu do sprawozdania.

Na 2014 r., wg danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (stan bazy na 06-11-2014 r.), indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, nie spełniały 64 jednostki, tj. 2,3% wszystkich JST z tego:

- 47 gmin (1,9% gmin),

- 16 powiatów (5,1% powiatów),

- 1 miasto na prawach powiatu (1,5% miast na prawach powiatu).

Liczba JST, które nie spełniają relacji z art. 243,
(do wyliczenia wskaźnika na 2014 r. przyjęto dane z wykonania budżetów JST w latach 2011-2013)

	2014	2015	2016	2017
GMINY	47	21	13	13
gm. miejskie	6	3	3	1
gm. wiejskie	29	12	5	8
gm. miejsko-wiejskie	12	6	5	4
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	1			
POWIATY	16	13	12	10
WOJEWÓDZTWA	0	1	1	
J S T	**64**	**35**	**26**	**23**

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2014-2017

Liczba JST, które w 2014 r. nie spełniają relacji z art. 243 wg województw

WK	Nazwa województwa	Liczba JST ogółem	Liczba JST, które nie spełniają art. 243	(4:3)
1	2	3	4	5
02	dolnośląskie	196	7	3,6%
04	kujawsko-pomorskie	164	3	1,8%
06	lubelskie	234	4	1,7%
08	lubuskie	96	-	-
10	łódzkie	199	2	1,0%
12	małopolskie	202	6	3,0%
14	mazowieckie	352	2	0,6%
16	opolskie	83	-	0,0%
18	podkarpackie	182	4	2,2%
20	podlaskie	133	5	3,8%
22	pomorskie	140	2	1,4%
24	śląskie	185	5	2,7%
26	świętokrzyskie	116	2	1,7%
28	warmińsko-mazurskie	136	9	6,6%
30	wielkopolskie	258	-	-
32	zachodniopomorskie	133	13	9,8%
J S T		**2809**	**64**	**2,3%**

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2014-2017

Najwięcej jednostek samorządu terytorialnego, które nie spełniają relacji z art. 243 ustawy, jest z terenu województwa zachodniopomorskiego (13 jednostek samorządu terytorialnego, tj. 9,8% jednostek tego województwa). W województwie opolskim, lubuskim i wielkopolskim wszystkie jednostki spełniają relację z art. 243.

Zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, w razie braku możliwości uchwalenia przez jednostkę samorządu terytorialnego uchwały budżetowej, wieloletniej prognozy finansowej lub zagrożeniem realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego, kolegium regionalnej izby obrachunkowej wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego. Uchwalenie tego programu umożliwia jednostce samorządu terytorialnego realizowanie przedsięwzięć naprawczych, w tym również związanych z zadłużeniem.

Z informacji przekazanych dnia 17 listopada 2014 r. przez regionalne izby obrachunkowe wynika, że w 2014 r. 28 jednostek zostało wezwanych do opracowania programu postępowania naprawczego, w tym 18 jednostek są to jednostki, które nie spełniają relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto, ustawa o finansach publicznych przewiduje możliwość udzielenia pomocy jednostkom samorządu terytorialnego, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej w formie pożyczki z budżetu państwa. Szczegółowe zasady udzielania pożyczki z budżetu państwa określają przepisy art. 224 ustawy o finansach publicznych. Jednostce samorządu terytorialnego może być udzielona pożyczka z budżetu państwa, jeżeli jednostka samorządu terytorialnego realizuje postępowanie naprawcze lub przystępuje do jego realizacji, jak również z analizy programu postępowania naprawczego wynika, że w stopniu wysoce prawdopodobnym nastąpi poprawa sytuacji tej jednostki, skuteczności w wykonywaniu jej ustawowych zadań oraz zachowane zostaną zasady dotyczące zrównoważenia wydatków bieżących oraz indywidualnego wskaźnika zadłużenia na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki i zostanie zapewniona spłata pożyczki wraz z odsetkami. Pożyczkę z budżetu państwa otrzymało 12 jednostek samorządu terytorialnego, które nie spełniają relacji z art. 243 ustawy i finansach publicznych, w tym 3 jednostki otrzymały pożyczkę w 2014 r.

5. Wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego

Od 2013 r. Ministerstwo Finansów otrzymuje dane z wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego, sporządzanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Dla jednostek samorządu terytorialnego istnieje obowiązek elektronicznego przekazywania uchwały i zarządzeń w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany.

Dane prognostyczne zawierające podstawowe kategorie finansowe występujące w jednostkach samorządu terytorialnego, m. in. dochody, wydatki, wynik, przychody, rozchody,

kwota długu, podlegają przekazaniu (5 razy w ciągu roku) w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem systemu informatycznego. Analiza sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego została opracowana na podstawie danych z uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostek samorządu terytorialnego (WPF) na lata 2014 - 2017 wg stanu bazy na dzień 6 listopada 2014 r.

Dochody, wydatki i wynik według przyjętych uchwał jednostek samorządu terytorialnego terytorialnego na 2014 r. w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na lata 2014-2017 zaprezentowano w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
	w tys. zł				w %%		
DOCHODY OGÓŁEM	198 555 658	188 986 580	181 758 698	182 667 119	95,2	96,2	100,5
WYDATKI OGÓŁEM	212 735 833	187 443 961	177 109 685	176 769 848	88,1	94,5	99,8
WYNIK	-14 180 176	1 542 619	4 649 013	5 895 154	-	-	-

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2014-2017

Z danych zawartych w przyjętych uchwałach jednostek samorządu terytorialnego na 2014 r. w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na lata 2014-2017 wynika, iż jednostki te planowały na 2014 r. deficyt w wysokości 14.180.176 tys. zł, a od 2015 roku nadwyżkę odpowiednio w wysokości 1.542.619 tys. zł, 4.649.013 tys. zł i 5.895.154 tys.zł w 2017 r.

Dochody, wydatki i wynik

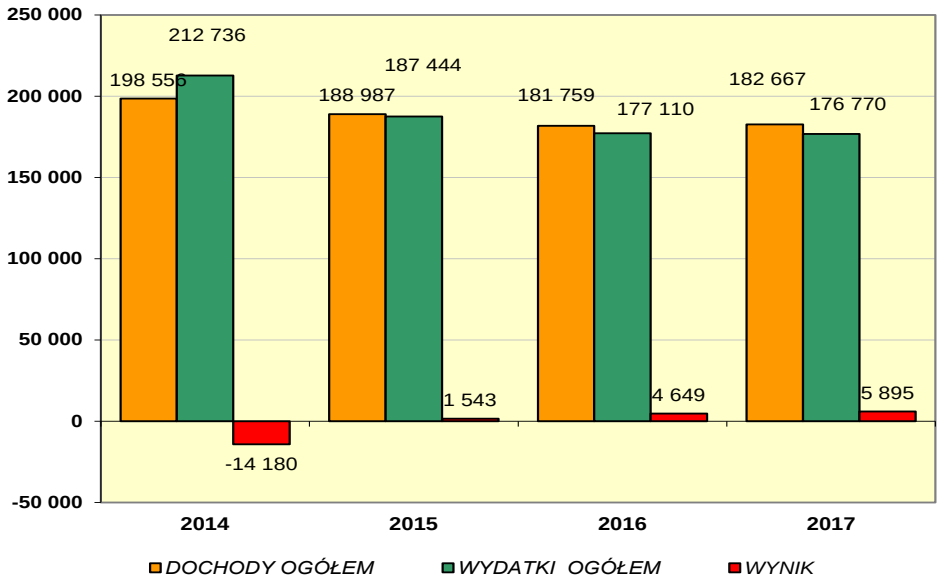

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2014-2017

Zadłużenie według przyjętych uchwał jednostek samorządu terytorialnego na lata 2014-2017 zaprezentowano w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
	w tys. zł				w %%		
Zadłużenie	75 037 341	72 746 925	67 727 746	61 708 030	96,9	93,1	91,1
udział zadłużenia w dochodach ogółem	37,8%	38,5%	37,3%	33,8%			

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2014-2017

II. Wykonanie budżetów gmin

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Dochody	80 043 418	86 763 345	84 548 982	97,4	105,6
Wydatki	79 442 533	91 544 059	85 070 145	92,9	107,1
Wynik	600 886	-4 780 714	-521 164		
w tym: GMINY WIEJSKIE					
Dochody	35 367 526	38 170 426	37 033 034	97,0	104,7
Wydatki	35 028 601	40 590 109	37 416 548	92,2	106,8
Wynik	338 926	-2 419 683	-383 513		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. gminy wykonały dochody w wysokości 84.548.982 tys. zł a wydatki w wysokości 85.070.145 tys. zł.

Budżety gmin przy planowanym deficycie w kwocie 4.780.714 tys. zł zamknęły się deficytem w łącznej kwocie 521.164 tys. zł, w tym deficyt w gminach wiejskich wynosił 383.513 tys. zł.

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., dochody wykonane przez gminy były wyższe o 5,6% (w gminach wiejskich o 4,7%), natomiast wykonane wydatki w gminach były wyższe o 7,1% (w gminach wiejskich o 6,8%).

1. Dochody gmin

1.1. Struktura dochodów

W 2014 r. w strukturze dochodów ogółem gmin, dochody własne stanowiły 49,3%, subwencja ogólna – 29,1%, zaś dotacje – 21,6%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN W 2014 R.

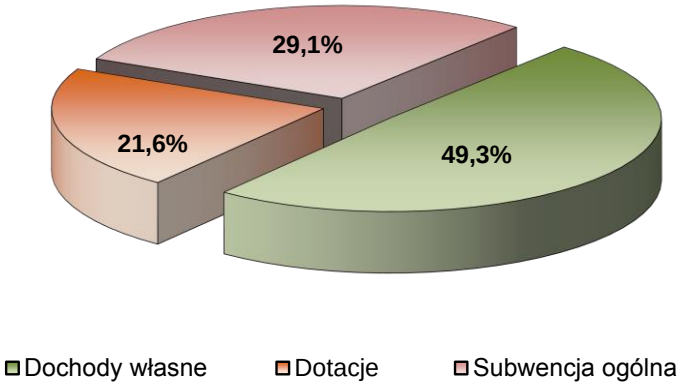

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w strukturze dochodów gmin wiejskich, dochody własne stanowiły 41,9%, subwencja ogólna – 35,0%, dotacje ogółem – 23,1%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN WIEJSKICH W 2014 R.

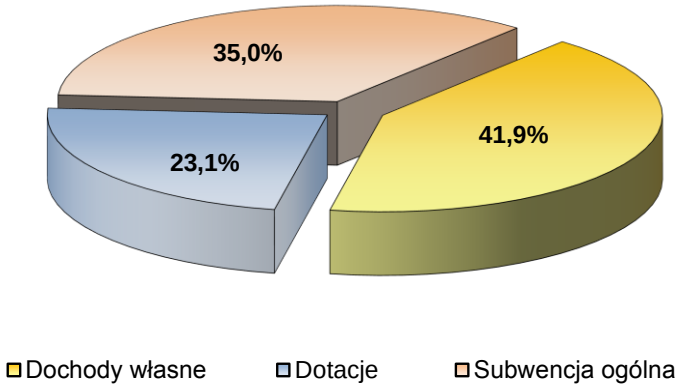

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin wiejskich za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w porównaniu do 2013 r., w strukturze dochodów ogółem gmin zwiększył się udział dochodów własnych o 1,1 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 1,6 punktu procentowego) oraz udział dotacji ogółem o 0,7 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 0,9 punktu procentowego), natomiast zmniejszył się udział subwencji ogólnej o 1,9 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 2,5 punktu procentowego).

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Wykonanie i dynamikę dochodów gmin, według ich kategorii, prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Dochody ogółem, z tego:	80 043 418	86 763 345	84 548 982	97,4	105,6
Dochody własne	38 545 969	42 539 906	41 710 723	98,1	108,2
Dotacje ogółem	16 704 348	19 636 343	18 239 433	92,9	109,2
Subwencja ogólna	24 793 102	24 587 097	24 598 826	100,0	99,2
w tym: GMINY WIEJSKIE					
Dochody ogółem, z tego:	35 367 526	38 170 426	37 033 034	97,0	104,7
Dochody własne	14 267 081	15 964 544	15 534 108	97,3	108,9
Dotacje ogółem	7 838 364	9 260 736	8 548 358	92,3	109,1
Subwencja ogólna	13 262 081	12 945 146	12 950 568	100,0	97,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. dochody ogółem gmin zostały wykonane w wysokości 84.548.982 tys. zł i były wyższe niż dochody ogółem wykonane w 2013 r. o 5,6%. Natomiast dochody własne wykonane w 2014 r., w stosunku do wykonanych dochodów w 2013 r., zwiększyły się w gminach o 8,2%.

Dochody gmin według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	**80 043 418**	**86 763 345**	**84 548 982**	**97,4**	**100,0**	**105,6**
DOCHODY WŁASNE, z tego**:**	**38 545 969**	**42 539 906**	**41 710 723**	**98,1**	**49,3**	**108,2**
podatek dochodowy od osób prawnych	742 675	705 483	701 634	99,5	0,8	94,5
podatek dochodowy od osób fizycznych	12 823 759	13 766 365	13 982 705	101,6	16,5	109,0
podatek rolny	1 634 904	1 667 483	1 626 051	97,5	1,9	99,5
podatek od nieruchomości	11 310 744	11 870 191	11 831 466	99,7	14,0	104,6
podatek leśny	225 461	214 269	207 207	96,7	0,2	91,9

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
podatek od środków transportowych	638 562	667 236	666 969	100,0	0,8	104,4
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	42 707	41 465	41 600	100,3	0,0	97,4
podatek od spadków i darowizn	111 649	108 310	112 621	104,0	0,1	100,9
podatek od czynności cywilnoprawnych	710 046	720 907	816 755	113,3	1,0	115,0
wpływy z opłaty skarbowej	201 242	215 588	204 863	95,0	0,2	101,8
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	275 600	312 471	293 902	94,1	0,3	106,6
wpływy z opłaty targowej	137 233	142 417	141 331	99,2	0,2	103,0
dochody z majątku	2 766 359	3 434 460	2 795 803	81,4	3,3	101,1
pozostałe dochody	6 925 030	8 673 261	8 287 816	95,6	9,8	119,7
DOTACJE OGÓŁEM	**16 704 348**	**19 636 343**	**18 239 433**	**92,9**	**21,6**	**109,2**
z tego:						
Dotacje celowe	13 184 537	14 788 986	14 443 031	97,7	17,1	109,5
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	3 519 811	4 847 357	3 796 402	78,3	4,5	107,9
SUBWENCJA OGÓLNA	**24 793 102**	**24 587 097**	**24 598 826**	**100,0**	**29,1**	**99,2**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych gmin istotne źródła, to udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (33,5%) i podatek od nieruchomości (28,4%).

W 2014 r. plan dochodów z podatku od nieruchomości został zrealizowany w 99,7%, a wykonanie było wyższe, w porównaniu z wykonaniem w 2013 r., o 4,6%.

W 2014 r. wskaźnik udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w porównaniu do roku 2013, zwiększył się z 37,42% do 37,53%.

W 2014 r. na rachunki gmin przekazane zostały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 13.982.718 tys. zł, tj. o 9,0% wyższej niż w 2013 r.

Szczegółowy opis wyliczenia wielkości udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych na 2014 r. został zawarty we wprowadzeniu do sprawozdania.

1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy

W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2014 r. do budżetów gmin nie wpłynęła kwota 3.970.738 tys. zł, co stanowiło 4,7% dochodów ogółem (spadek o 0,3 punktu procentowego w stosunku do 2013 r.) i 9,5% dochodów własnych (spadek o 0,9 punktu procentowego w stosunku do 2013 r.).

Skutki udzielonych przez gminy w 2014 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżeń górnych stawek podatków oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	**Wykonanie**	**Obniżenie górnych stawek podatków**	**Ulgi i zwolnienia** (bez ulg i zwolnień ustawowych**)**	**Umorzenie zaległości podatkowych**	**Rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności**	**Wskaźnik (3+4+5+6)/2**
	tys. zł					%%
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	**84 548 982**	**3 068 729**	**667 285**	**138 025**	**96 699**	**4,7**
DOCHODY WŁASNE, w tym:	**41 710 723**	**3 068 729**	**667 285**	**138 025**	**96 699**	**9,5**
podatek rolny	1 626 051	464 079	2 687	11 493	3 602	29,6
podatek od nieruchomości	11 831 466	2 122 126	660 169	94 825	70 183	24,9
podatek leśny	207 207	1 348	387	348	25	1,0
podatek od środków transportowych	666 969	471 968	2 790	5 864	6 225	73,0
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	41 600	0	0	94	151	0,6
podatek od spadków i darowizn	112 621	0	113	5 840	5 700	10,3
podatek od czynności cywilnoprawnych	816 755	0	1	193	198	0,0
wpływy z opłaty skarbowej	204 863	0	0	27	26	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	293 902	0	0	739	181	0,3
wpływy z opłaty targowej	141 331	4 121	0	6	5	2,9
dochody z majątku	2 795 803	0	9	0	0	0,0
pozostałe dochody	8 287 816	5 087	1 128	18 597	10 403	0,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA UDZIELONYCH PRZEZ GMINY ULG W 2014 R.

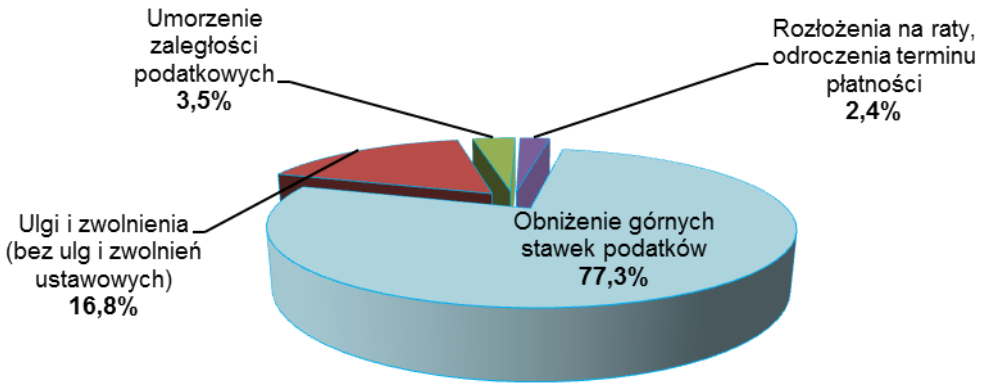

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze udzielonych przez gminy w 2014 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżeń górnych stawek podatków oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych 77,3% stanowiły obniżenia górnych stawek podatków.

W łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych, największy udział miały obniżenia stawek w podatku od nieruchomości (69,1%), w podatku od środków transportowych (15,3%) i w podatku rolnym (15,1%).

Największy udział w łącznej kwocie ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) miały w 2014 r. ulgi i zwolnienia w podatku od nieruchomości – 98,9%.

W 2014 r. najwięcej umorzeń zaległości podatkowych dokonano w podatku od nieruchomości, pozostałych dochodach i w podatku rolnym.

W łącznej kwocie rozłożeń na raty, odroczeń terminu płatności największy udział miał podatek od nieruchomości (72,5%), pozostałe dochody (10,7%), podatek od spadków i darowizn (5,8%) i podatek od środków transportowych (6,4%).

W pozostałych dochodach ujmowane są m.in. odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat, wpływy z różnych opłat, np. opłaty paszportowe.

Łączna kwota udzielonych w 2014 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżeń górnych stawek podatkowych oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w porównaniu do dochodów wykonanych z danego tytułu, wyniosła w podatku od środków transportowych – 73,0%, w podatku rolnym – 29,6%, w podatku od nieruchomości – 24,9% oraz w podatku od spadków i darowizn – 10,3%.

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla gmin subwencji wyrównawczej, uwzględniane były skutki – udzielonych przez właściwe organy gmin - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatków. W przeciwnym bowiem razie, budżet państwa refundowałby gminom skutki decyzji jej organów.

1.2.2. Subwencja ogólna

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie gminy otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną.

Subwencja ogólna dla gmin składa się z części: oświatowej, wyrównawczej i równoważącej oraz od 2005 r. części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin przeznaczonej na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

W 2014 r. – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki gmin przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 24.546.694 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach) i 99,3% analogicznych kwot przekazanych w 2013 r.

Na powyższą kwotę subwencji ogólnej składały się:

- część oświatowa w wysokości - 18.264.705 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości - 5.947.608 tys. zł,
- część równoważąca w wysokości - 327.401 tys. zł,
- część rekompensująca w wysokości - 6.980 tys. zł.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej na 2014 r. stanowiły dane ze sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych gminy za 2012 r., z uwzględnieniem korekt, złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych, w terminie do dnia 30 czerwca 2013 r. oraz dane o liczbie mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r., ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kwotę podstawową otrzymały gminy, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca był niższy od 92% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju (średni dochód podatkowy na 1 mieszkańca wynosił 1.358,98 zł).
Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona była od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodów podatkowych gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymały gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r., była niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju (123,24 osoby na 1 km^2), i w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy nie był wyższy od 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju (2.038,47 zł).

W 2014 r. część wyrównawczą otrzymało 2.121 gmin.

Część równoważąca subwencji ogólnej została rozdzielona między 1.398 gmin zgodnie z art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj. w następujący sposób:

1) 50% - między gminy miejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w 2012 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 80% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin miejskich wykonanych w 2012 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;
2) 25% - między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w 2012 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 90% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich wykonanych w 2012 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;
3) 25% - między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których suma dochodów za 2012 r. z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i z podatku leśnego, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, jest niższa od 80% średnich dochodów z tych samych tytułów za 2012 r. we wszystkich gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin.

Część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin - przewidzianą w ustawie z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw - otrzymały gminy uprawnione do rekompensaty z tytułu wyrównania ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych

stref ekonomicznych. Część rekompensującą w 2014 r. otrzymało 13 gmin na łączną kwotę 6.980 tys. zł.

Ponadto, w 2014 r. gminy otrzymały środki z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Środki te, w łącznej wysokości 52.130 tys. zł zostały rozdysponowane między 375 gmin, w sposób uzgodniony z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Środki te zostały przeznaczone dla gmin, w których dochody podatkowe za rok 2013 (ustalone z uwzględnieniem art. 32 ust. 3 ww. ustawy), powiększone o część wyrównawczą i część równoważącą subwencji ogólnej ustalone na 2014 r. i pomniejszone o wpłaty ustalone na 2014 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca, były niższe od 80% wyliczonych w analogiczny sposób średnich dochodów wszystkich gmin, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju, a także dla gmin dokonujących wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin.

1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez gminy w 2014 r., przekazana została kwota 18.143.334 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich - 8.820.186 tys. zł,
- gmin miejskich - 3.369.348 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich - 5.953.800 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z “Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014”, przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Minister Finansów rozdysponował dla poszczególnych gmin środki w wysokości 121.370 tys. zł (72,4% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014 z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych systemu informacji oświatowej oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu oraz weryfikacji danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej – w kwocie 1.866 tys. zł,

- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2014 r. – w kwocie 15.859 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 10.436 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy - Karta Nauczyciela, a także dla nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 5.108 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne:

  a) pomieszczeń dydaktycznych w nowo wybudowanych obiektach szkół i placówek oświatowych,

  b) pomieszczeń do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w szkołach rozpoczynających kształcenie w zawodach, w których szkoły te dotychczas nie prowadziły takiego kształcenia,

  c) świetlic szkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych/dotowanych przez gminy otrzymujące w 2014 r. kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej,

  d) poradni psychologiczno-pedagogicznych,

  e) pomieszczeń do nauki dzieci 6-letnich,

  – w kwocie 87.899 tys. zł,
- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, remontów bieżących, wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń do nauki, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z nauczaniem indywidualnym, realizacją podwyżek wynagrodzeń oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 202 tys. zł.

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. na rachunki gmin przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 18.264.704 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich 8.885.625 tys. zł,
- gmin miejskich 3.389.266 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich 5.989.813 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań gmin wynika, że wydatki wykonane w 2014 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez gminy dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 126,2%, przy czym poziom wydatków na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 70,0% - 80,0% - 2 gminy,
- 80,0% - 90,0% - 13 gmin,
- 90,0% - 100,0% - 91 gmin,
- 100,0% - 110,0% - 381 gmin,
- 110,0% - 120,0% - 625 gmin,
- powyżej 120,0% - 1.301 gmin.

W 2014 r. gminy ze środków części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące finansowały ok. 80% wydatków przeznaczonych na realizację subwencjonowanych zadań bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty środki niezbędne na realizację zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie przedszkoli, szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja przez gminy wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2014 r. kształtowała się średnio na poziomie 97,4% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 88,2% planu.

1.2.4. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

W 2014 r. dochody gmin z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich[*], zostały zrealizowane w kwocie 18.239.433 tys. zł, z tego:

[*] w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2014 r.

1) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące:
   - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
   - pozostałe własne,
   - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
   - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

   zrealizowano w kwocie 13.722.657 tys. zł,

2) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
   - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
   - pozostałe własne,
   - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
   - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

   zrealizowano w kwocie 3.634.694 tys. zł,

3) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 239.481 tys. zł,

4) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 226.189 tys. zł,

5) dotacje celowe na zadania bieżące z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 24.136 tys. zł,

6) dotacje celowe na zadania inwestycyjne z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 171.344 tys. zł,

7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 28.913 tys. zł,

8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 192.019 tys. zł.

Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie zadań realizowanych przez gminy stanowiły 95,2% łącznej kwoty dotacji otrzymanych przez gminy.

Dochody z tytułu dotacji z budżetu państwa:

- na zadania własne finansowane z dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,

- na pozostałe zadania własne,
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zlecone ustawami,
- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

zostały wykonane w kwocie 17.357.351 tys. zł.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.		Wykonanie 2014 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł				%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje, z tego:	**16 704 348**	**12 922 866**	**18 239 433**	**14 015 187**	**109,2**	**108,5**
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich**	3 519 811	809 043	3 796 402	847 798	107,9	104,8
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	8 739 103	8 723 105	9 228 786	9 210 997	105,6	105,6
- na zadania własne, w tym:	3 595 409	3 008 869	4 312 746	3 647 422	120,0	121,2
- na zadania bieżące gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej z budżetu państwa w ramach programów rządowych	76 007	76 007	66 236	66 236	87,1	87,1
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej	20 272	18 554	19 417	16 440	95,8	88,6
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jst	434 543	237 805	465 670	239 481	107,2	100,7
- z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jst	162 929	18 120	195 480	24 136	120,0	133,2
- z funduszy celowych	232 281	31 363	220 932	28 913	95,1	92,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)
** - w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane gminom do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2014 r.

W porównaniu do 2013 r. zmalały o 12,9% dotacje dla gmin przeznaczone na zadania bieżące z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej w ramach programów rządowych oraz dotacje z funduszy celowych o 4,9%.

Dotacje dla gmin na zadania bieżące z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej w ramach programów rządowych przeznaczone są na:

- świadczenia dla uczniów w formie dofinansowania kosztów zakupu podręczników w ramach programu „Wyprawka szkolna",
- pomoc dla uczniów poszkodowanych w wyniku klęsk żywiołowych udzielana w formie zasiłków losowych na cele edukacyjne oraz wyjazdów edukacyjno-terapeutycznych.

Powyższe świadczenia są udzielane uczniom spełniającym określone kryteria związane z poziomem dochodów w rodzinie, trudną sytuacją rodzinną lub niepełnosprawnością, a także uczniom poszkodowanym w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Wysokość środków na ten cel, w poszczególnych latach, uzależniona jest od rzeczywistych potrzeb w tym zakresie. Ponadto, na zmniejszenie wydatków związanych z dofinansowaniem zakupu podręczników w ramach „Wyprawki szkolnej" miało wpływ wdrożenie rozwiązań ustawowych dotyczących „darmowego podręcznika". W roku 2014 uczniowie klas I szkół podstawowych otrzymali bezpłatny podręcznik do zajęć z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej. Dodatkowo organom prowadzącym szkoły udzielone zostały dotacje na wyposażenie klas I w podręczniki, materiały edukacyjne oraz materiały ćwiczeniowe do nauki języka obcego nowożytnego. Środki budżetu państwa przeznaczone na „darmowy podręcznik" były klasyfikowane w dziale 801 – Oświata i wychowanie.

1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

W 2014 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zostały zrealizowane w wysokości 3.796.402 tys. zł, w tym dotacje na zadania bieżące zostały zrealizowane w wysokości 847.798 tys. zł, a zadania inwestycyjne w wysokości 2.948.604 tys. zł. Dotacje na zadania bieżące stanowiły 22,3%, a zadania inwestycyjne 77,7% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według działów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	**3 519 811**	**4 847 357**	**3 796 402**	**78,3**	**107,9**	**1 020 133**	**847 798**	**83,1**
Rolnictwo i łowiectwo	488 975	611 776	492 755	80,5	100,8	8 519	6 907	81,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	31 476	55 489	41 909	75,5	133,1	361	10	2,8
Transport i łączność	417 593	604 409	489 065	80,9	117,1	14 805	8 891	60,1
Turystyka	134 324	153 641	106 285	69,2	79,1	9 363	5 912	63,2
Gospodarka mieszkaniowa	116 361	147 890	115 830	78,3	99,5	4 033	1 921	47,6
Działalność usługowa	15 775	46 469	39 782	85,6	252,2	3 509	1 560	44,4
Informatyka	96 171	235 375	152 307	64,7	158,4	82 024	58 010	70,7
Administracja publiczna	117 898	206 116	149 479	72,5	126,8	99 291	69 196	69,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	44 298	51 958	38 429	74,0	86,7	3 171	2 654	83,7
Różne rozliczenia	39 224	27 105	26 274	96,9	67,0	5 586	5 014	89,8
Oświata i wychowanie	374 489	474 052	400 048	84,4	106,8	256 500	223 961	87,3
Pomoc społeczna	112 778	131 940	122 340	92,7	108,5	118 166	110 644	93,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	333 745	396 784	346 849	87,4	103,9	328 755	293 254	89,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	748 811	1 120 410	842 764	75,2	112,5	30 697	20 029	65,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	244 327	344 519	249 542	72,4	102,1	36 533	23 298	63,8
Kultura fizyczna	152 350	187 395	143 404	76,5	94,1	5 800	4 412	76,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty tych dotacji, przekazano:

- w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 842.764 tys. zł (22,2%) z przeznaczeniem na inwestycje w gospodarce ściekowej i gospodarce odpadami, a także na ochronę wód i utrzymanie zieleni w miastach i gminach oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu,

- w dziale Rolnictwo i łowiectwo 492.755 tys. zł (13,0%) z przeznaczeniem przede wszystkim na budowę infrastruktury wodociągowej i sanitacyjnej wsi i finansowaniem projektów realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013,
- w dziale Transport i łączność 489.065 tys. zł (12,9%) głównie na inwestycje na drogach gminnych oraz na infrastrukturę portową,
- w dziale Oświata i wychowanie 400.048 tys. zł (10,5%) na realizację zadań w szkołach podstawowych, w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, w przedszkolach oraz w gimnazjach,
- w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej kwotę 346.849 tys. zł (9,1%), na wsparcie tworzenia i funkcjonowania żłobków i klubów dziecięcych oraz usług świadczonych przez dziennego opiekuna, a także na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 249.542 tys. zł (6,6%) na pozostałe zadania w zakresie kultury, na ochronę i opiekę nad zabytkami oraz pozostałą działalność,
- w dziale Informatyka 152.307 tys. zł (4,0%) na zadania zaliczane do pozostałej działalności w tym dziale.

Łącznie, na realizację zadań w wyżej wymienionych działach, gminy otrzymały 2.973.330 tys. zł, tj. 78,3% wszystkich dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

W 2014 r. z budżetu państwa przekazane zostały gminom dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w kwocie 9.228.786 tys. zł. W dochodach ogółem, zrealizowanych przez gminy w 2014 r., stanowiły one 10,9%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	Wskaźnik 4:3	Dynamika 4:2	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	Wskaźnik 8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	**8 739 103**	**9 378 961**	**9 228 786**	**98,4**	**105,6**	**9 360 558**	**9 210 997**	**98,4**
Rolnictwo i łowiectwo	754 309	789 820	789 253	99,9	104,6	789 820	789 253	99,9
Administracja publiczna	209 427	216 113	216 031	100,0	103,2	216 006	215 924	100,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7 586	221 458	191 783	86,6	2528,2	221 458	191 783	86,6
Pomoc społeczna	7 762 473	8 120 826	8 001 939	98,5	103,1	8 102 846	7 984 571	98,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty omawianych dotacji, przekazano:

- na zadania bieżące 9.210.997 tys. zł, co stanowiło 99,8% ogółu tych dotacji,
- na zadania inwestycyjne 17.789 tys. zł, co stanowiło 0,2% ogółu tych dotacji.

Dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w 2014 r., w porównaniu do 2013 r, były wyższe o 5,6%. Wyższe wykonanie tych dotacji wynikało przede wszystkim z większej liczby wniosków o wypłatę świadczeń rodzinnych oraz większej liczby zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej skutkujących koniecznością wypłaty zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku tych zdarzeń. Ponadto, wyższe wykonanie tych dotacji związane było z finansowaniem w 2014 r. wyborów do rad gminnych, rad powiatów i sejmików wojewódzkich, wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego.

W strukturze działowej dotacji na finansowanie zadań bieżących zleconych z zakresu administracji rządowej dominują dotacje w takich działach, jak: Pomoc społeczna, Rolnictwo i łowiectwo oraz Administracja publiczna i Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH DLA GMIN NA ZADANIA BIEŻĄCE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ W 2014 R.

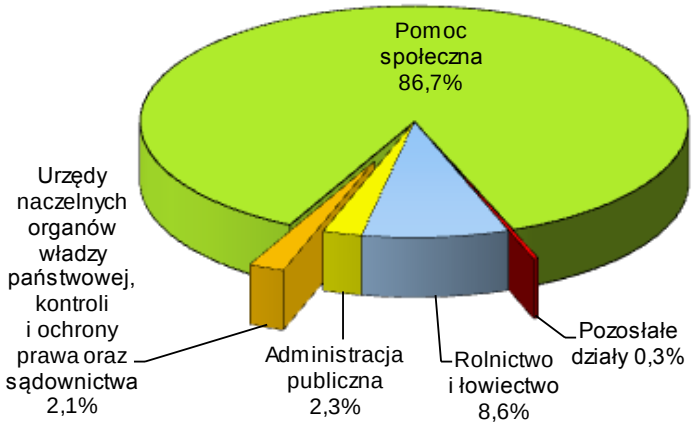

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W dziale Pomoc społeczna – 99,7% dotacji na zadania bieżące zlecone gminom przeznaczono na wypłatę świadczeń rodzinnych (dodatki i zapomogi z tytułu urodzenia dziecka), świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów oraz na opłacenie składek na ubezpieczenia rentowe i emerytalne z ubezpieczenia społecznego, finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także na wypłatę zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej i dodatków energetycznych dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej.

W dziale Rolnictwo i łowiectwo całą kwotę dotacji na zadania bieżące przeznaczono w rozdziale - Pozostała działalność, w którym największy udział miały dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami. Z kwoty tej środki przeznaczono głównie na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionych przez gminy.

W dziale Administracja publiczna omawiane dotacje w 99,9% przeznaczone były na wykonywanie zadań realizowanych przez urzędy stanu cywilnego, tj. prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, a także przy realizacji zadań związanych z prowadzeniem ewidencji działalności gospodarczej, czynności związanych z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony, wymianą tablic informacyjnych w związku z ustaleniem dodatkowych nazw miejscowości lub obiektów fizjograficznych w języku mniejszości narodowych i etnicznych oraz w języku regionalnym.

W dziale Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 96,9% dotacji na zadania bieżące zlecone gminom przeznaczono na finansowanie wyborów do rad organów jednostek samorządu terytorialnego oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH DLA GMIN NA ZADANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ W 2014 R.

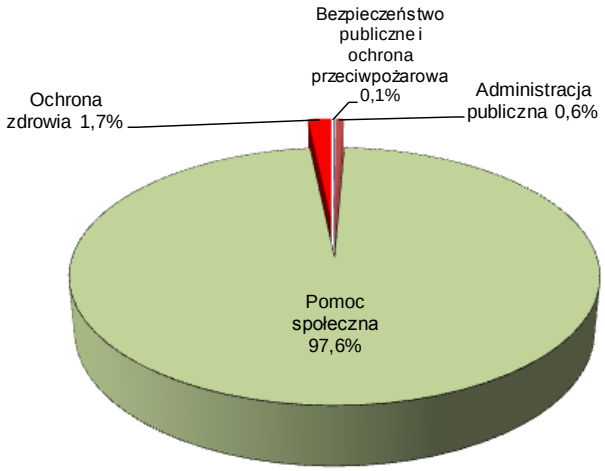

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W ramach ogólnej kwoty dotacji przekazanych gminom na inwestycje związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, 100% środków przeznaczono na dofinansowanie zadań inwestycyjnych w dziale Pomoc społeczna. Dotacje w tym dziale, w całości zostały przeznaczone na inwestycje w ośrodkach wsparcia prowadzonych przez gminy.

1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2014 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych zostały zrealizowane w wysokości 4.312.746 tys. zł i w porównaniu do 2013 r. były wyższe o 20,0%.

Wzrost tych dotacji wynikał głównie z przekazania z budżetu państwa środków przeznaczonych na realizację bieżących zadań własnych gmin z zakresu przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne gmin w 2014 r., według ważniejszych działów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	Wskaźnik 4:3	Dynamika 4:2	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	Wskaźnik 8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	**3 595 409**	**4 425 741**	**4 312 746**	**97,4**	**120,0**	**3 726 556**	**3 647 422**	**97,9**
Rolnictwo i łowiectwo	16 082	12 359	8 805	71,2	54,8	271	287	106,1
Transport i łączność	552 002	662 483	653 674	98,7	118,4	120 594	117 758	97,6
Gospodarka mieszkaniowa	8 118	10 305	5 845	56,7	72,0	690	690	100,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4 143	4 417	4 252	96,3	102,6	2 832	2 823	99,7
Różne rozliczenia	93 351	98 697	98 814	100,1	105,9	80 232	80 424	100,2
Oświata i wychowanie	378 479	1 075 097	1 062 680	98,8	280,8	1 031 302	1 024 652	99,4
Pomoc społeczna	2 060 242	2 050 689	2 022 919	98,6	98,2	2 050 625	2 022 855	98,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	30 655	39 311	35 108	89,3	114,5	16 697	15 705	94,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	377 357	416 889	376 363	90,3	99,7	416 889	376 363	90,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19 076	11 802	8 283	70,2	43,4	2 162	2 081	96,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7 590	9 518	7 071	74,3	93,2	2 362	1 940	82,1
Kultura fizyczna	32 853	27 710	23 222	83,8	70,7	83	75	90,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA NA FINANSOWANIE LUB DOFINANSOWANIE ZADAŃ WŁASNYCH

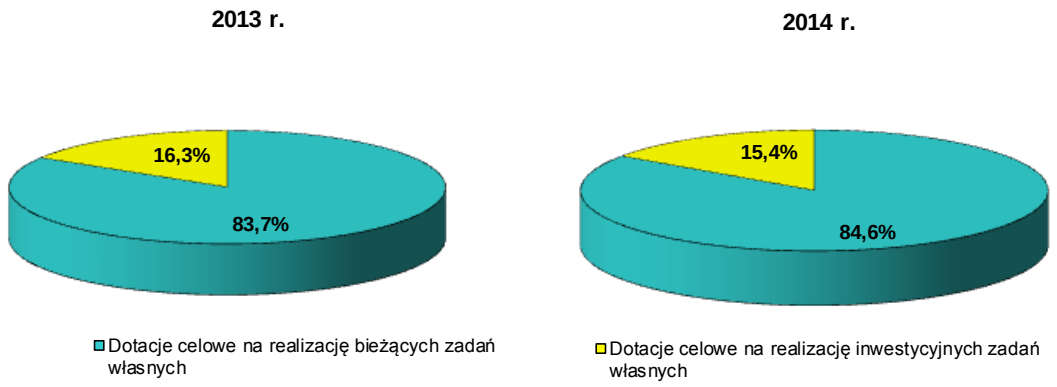

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w strukturze dochodów z tytułu dotacji celowych na realizację zadań własnych gmin, w porównaniu do 2013 r., zwiększył się udział dotacji przeznaczonych na realizację bieżących zadań własnych o 0,9 punktu procentowego.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA NA REALIZACJĘ BIEŻĄCYCH ZADAŃ WŁASNYCH

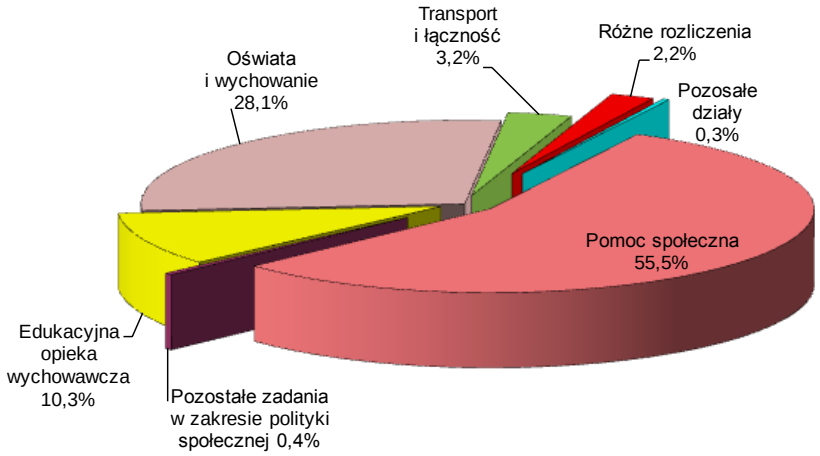

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. największą część dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych, gminy otrzymały na zadania realizowane w działach: Pomoc społeczna (55,5%), Oświata i wychowanie (28,1%) Edukacyjna opieka wychowawcza (10,3%), i Transport i łączność (3,2%). Łącznie, na dofinansowanie zadań własnych realizowanych w ramach tych działów, przeznaczono 97,1% dotacji na bieżące zadania własne gmin.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna przekazane na zadania bieżące w 76,3% przeznaczone były na wypłatę zasiłków i udzielanie pomocy w naturze oraz na opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny, zasiłki stałe, a także na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej.

Przekazane dotacje na zadania bieżące w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza w 100% przeznaczone zostały na pomoc materialną dla uczniów.

Przekazane z budżetu państwa dotacje w wysokości 117.758 tys. zł na własne zadania bieżące w dziale Transport i łączność, przeznaczone zostały w 93,3% na usuwanie skutków klęsk żywiołowych i w 6,7% na drogi publiczne gminne i drogi wewnętrzne.

W 2014 r. dotacje celowe z budżetu państwa na własne zadania inwestycyjne przekazano gminom w wysokości 665.324 tys. zł.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA NA REALIZACJĘ INWESTYCYJNYCH ZADAŃ WŁASNYCH

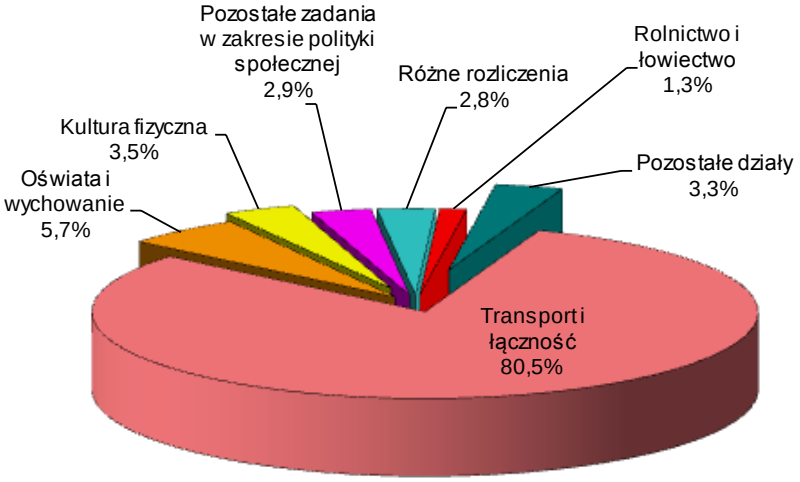

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej tych dotacji, najpoważniejszą pozycję stanowiły dotacje w działach: Transport i łączność oraz Oświata i wychowanie. Dotacje w dziale Transport i łączność przeznaczone były głównie na budowę i rozbudowę dróg gminnych realizowaną w ramach programu wieloletniego „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój" (61,3%) oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych na drogach (35,8%). Dotacje w dziale Oświata i wychowanie w 87,6% przeznaczono na inwestycje w szkołach podstawowych i gimnazjach.

W dziale Pozostałe zdania w zakresie polityki społecznej – dotacje przeznaczono na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, w zakresie ustalonym w resortowym programie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch". Dotacje w tym dziale wykorzystano na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne na potrzeby żłobków.

W dziele Różne rozliczenia – dotacje przeznaczono na zwrot części wydatków wykonywanych w ramach funduszu sołeckiego.

1.2.8. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami gmin są również:

- dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacje otrzymane z funduszy celowych.

W 2014 r. udział tych dotacji w zrealizowanych przez gminy dochodach ogółem wynosił 1,1%. Ogólna kwota otrzymanych przez gminy dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 901.498 tys. zł.

STRUKTURA POZOSTAŁYCH DOTACJI W GMINACH

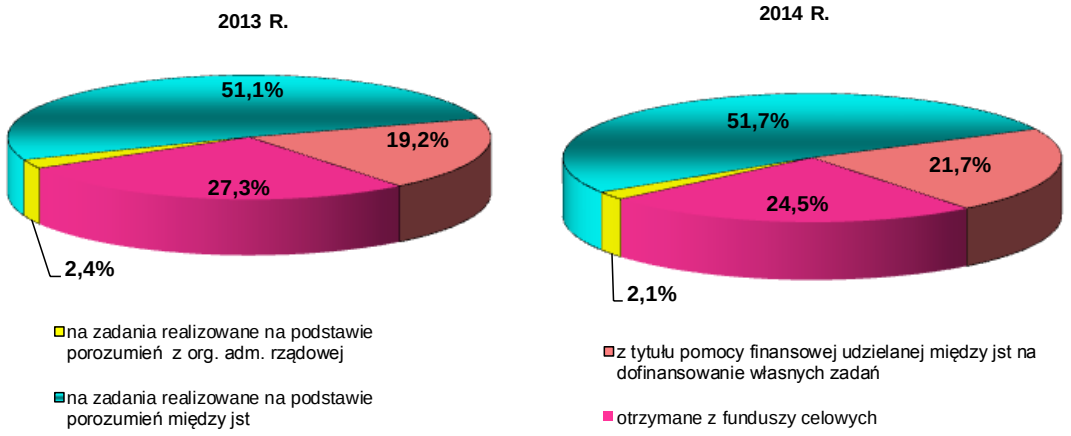

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej została przekazana dotacja gminom w wysokości 19.416 tys. zł. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań zaliczanych do działów: Działalność usługowa (29,5%) na opiekę nad cmentarzami oraz w dziale Pomoc społeczna (23,1%), w ramach której realizowane były zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zadania z zakresu pozostałej działalności.

Na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 465.670 tys. zł. Zawierane między

jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia, dotyczyły w szczególności realizacji zadań z zakresu działów: Transport i łączność 219.110 tys. zł (47,1% tych dotacji), Oświata i wychowanie 85.152 tys. zł (18,3% dotacji), Rolnictwo i łowiectwo 41.858 tys. zł (9,0%) i Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 39.958 tys. zł (8,6%).

Na zadania własne gminy otrzymały pomoc finansową z jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 465.670 tys. zł. Dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej były wydatkowane przede wszystkim na realizację zadań w dziale Transport i łączność z przeznaczeniem na drogi gminne i w dziale Rolnictwo i łowiectwo przeznaczone na wyłączenie z produkcji gruntów rolnych oraz infrastrukturę wodociągową i sanitacyjną wsi oraz w dziale Kultura fizyczna z przeznaczeniem głównie na obiekty sportowe.

Z funduszy celowych zostały przekazane do gmin dotacje na zadania własne w wysokości 220.932 tys. zł. Z powyższej kwoty 28.913 tys. zł przeznaczono na wydatki bieżące (89,9% planu), zaś pozostałą kwotę dotacji w wysokości 192.019 tys. zł wykorzystano na wydatki inwestycyjne. W otrzymanej przez gminy z funduszy celowych kwocie dotacji, największy udział miały dotacje w działach: Kultura fizyczna 88.585 tys. zł (40,1% tych dotacji), z przeznaczeniem głównie na obiekty sportowe i pozostałą działalność, Oświata i wychowanie 40.950 tys. zł (18,3%) z przeznaczeniem dla szkół podstawowych, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 31.146 tys. zł (14,1%) na zadania związane z gospodarką ściekową i ochroną wód, gospodarką odpadami, na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, a także pozostałą działalność, Transport i łączność 11.747 tys. zł (5,3%) przeznaczone w najwyższym stopniu na inwestycje na drogach gminnych i wewnętrznych oraz Rolnictwo i łowiectwo 8.712 tys. zł (3,9%) przeznaczone w szczególności na infrastrukturę wodociągową i sanitacyjną wsi.

1.3. Dochody według działów

W strukturze dochodów ogółem gmin w 2014 r. najistotniejszą pozycję zajmowały dochody w następujących działach:

- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej - 39,2%,
- Różne rozliczenia - 29,7%,
- Pomoc społeczna - 12,3%,
- Gospodarka mieszkaniowa - 3,7%,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 3,3%.

W strukturze dochodów ogółem gmin dochody w tych działach stanowiły łącznie 88,2%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN W 2014 R.

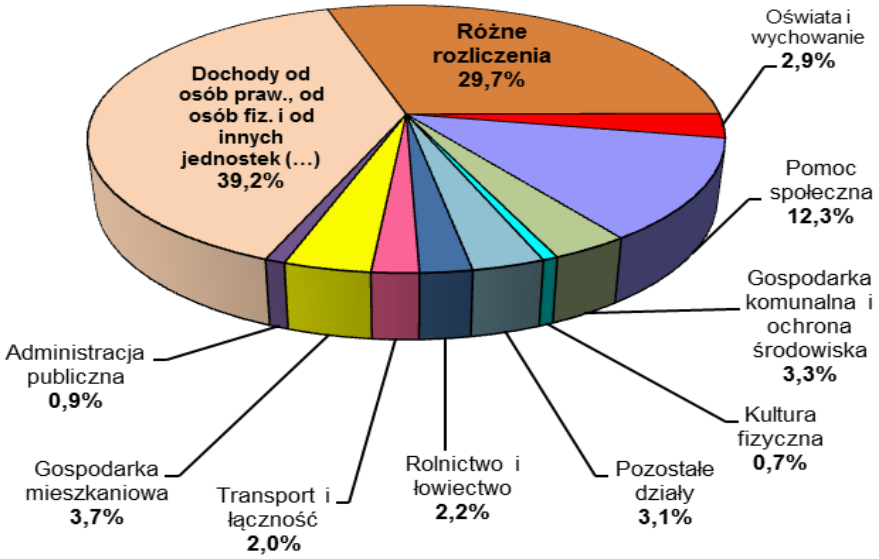

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W dziale Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej, ujmowane są między innymi tak istotne źródła dochodów własnych gmin, jak: udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od osób prawnych, wpływy z podatku: od nieruchomości, rolnego, od czynności cywilnoprawnych, od środków transportowych, dochody z opłaty skarbowej oraz wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które stanowią w dochodach tego działu 91,3%.

W dziale Różne rozliczenia ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywanej gminom z budżetu państwa, które stanowiły w tym dziale 98,0%.

W dziale Pomoc społeczna, 77,2% stanowiły dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej a 19,5% dotacje na zadania własne.

Wykonanie dochodów gmin według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM w tym:	**80 043 418**	**86 763 345**	**84 548 982**	**97,5**	**105,6**
Rolnictwo i łowiectwo	1 848 748	2 083 383	1 885 560	90,5	102,0
Transport i łączność	1 525 983	1 879 995	1 704 726	90,7	111,7

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Gospodarka mieszkaniowa	3 104 750	3 799 969	3 145 879	82,8	101,3
Administracja publiczna	676 370	796 165	733 631	92,2	108,5
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jed. nieposiadających osob. prawnej	30 547 699	32 916 835	33 116 266	100,6	108,4
Różne rozliczenia	25 358 242	25 092 473	25 103 663	100,0	99,0
Oświata i wychowanie	1 754 091	2 614 053	2 484 284	95,0	141,6
Pomoc społeczna	10 131 929	10 522 507	10 364 384	98,5	102,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 178 148	3 263 059	2 826 344	86,6	129,8
Kultura fizyczna	558 734	635 739	554 808	87,3	99,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz w dziale Różne rozliczenia plan dochodów został wykonany odpowiednio w 100,6% i 100,0%, w pozostałych działach wymienionych w tabeli dochody zostały wykonane poniżej kwot planowanych. Natomiast dochody zrealizowane były wyższe niż wykonanie w 2013 r. z wyjątkiem działów: Różne rozliczenia i Kultura fizyczna.

W dziale Oświata i wychowanie wzrost dochodów o 41,6% w porównaniu do 2013 r. był związany ze wzrostem dotacji celowej na zadania włane, które wzrosły z 378.479 tys. zł do 1.062.680 tys. zł.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów gmin według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych grup dochodów

Wyszczególnienie	2013		2014	
	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie
	w zł			
1	2		3	4
Dochody ogółem, z tego:	**3 097,80**	**3 225,96**	**3 271,95**	**3 380,11**
Dochody własne	1 491,79	1 301,34	1 614,16	1 417,84
Dotacje ogółem	646,48	714,96	705,85	780,23
Subwencja ogólna	959,53	1 209,67	951,95	1 182,03

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Dochody ogółem w gminach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3.271,95 zł i były wyższe o 5,6% niż dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wykonane w 2013 r., a dochody gmin wiejskich były wyższe o 4,8%.

Dochody ogółem w gminach wiejskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3.380,11 zł i były większe o 3,3% niż dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla wszystkich gmin w kraju.

Dochody gminy o najwyższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynoszą 49.509,02 zł a dochody w gminie o najniższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynoszą 2.224,61 zł.

Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w gminach, według województw, zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki gmin

2.1. Struktura wydatków

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM GMIN W 2014 R.

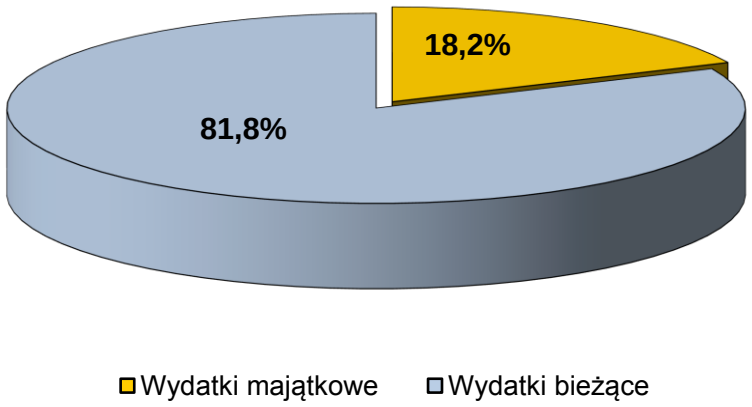

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków ogółem zrealizowanych przez gminy w 2014 r., w porównaniu do 2013 r., zwiększył się udział wydatków majątkowych o 1,6 punktu procentowego.
Wydatki bieżące gmin w 2014 r. stanowiły 81,8% wydatków ogółem tych jednostek a wydatki majątkowe 18,2%.

W gminach wiejskich, w porównaniu do 2013 r., zwiększył się udział wydatków majątkowych o 1,6 punktu procentowego. Wydatki bieżące gmin wiejskich w 2014 r. stanowiły 80,5% wydatków ogółem tych jednostek a wydatki majątkowe 19,5%.

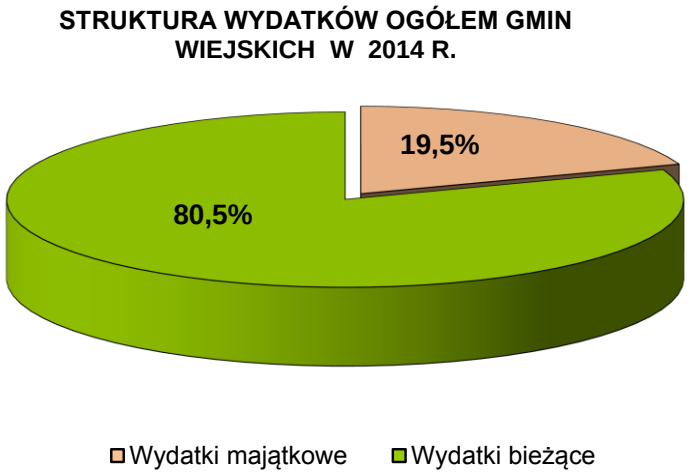

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

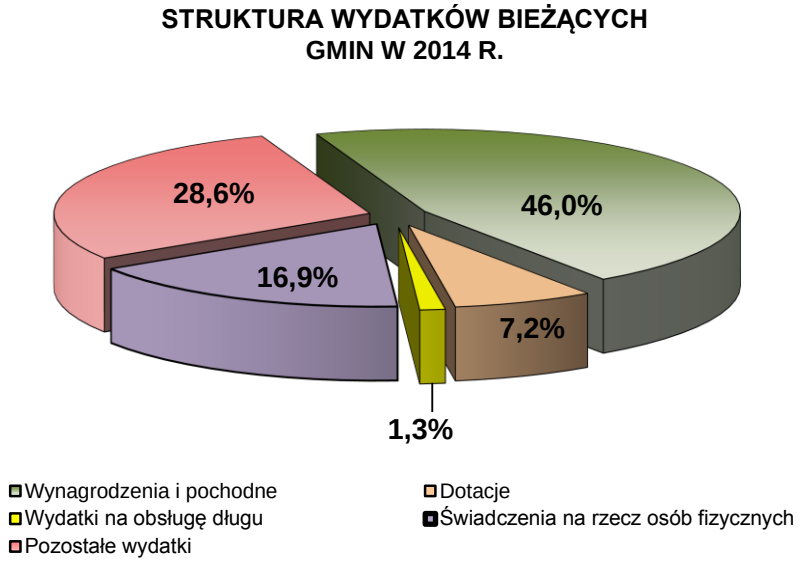

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., w strukturze wydatków bieżących zwiększył się udział pozostałych wydatków o 1,4 punktu procentowego i na dotacje o 0,3 punktu procentowego.

Natomiast zmniejszył się udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń o 0,9 punktu procentowego i wydatków na obsługę długu o 0,3 punktu procentowego oraz udział świadczeń na rzecz osób fizycznych o 0,5 punktu procentowego.

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wydatki w poszczególnych kategoriach gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Wydatki ogółem, z tego:	79 442 533	91 544 059	85 070 145	92,9	107,1
Wydatki majątkowe	13 172 235	18 178 564	15 454 783	85,0	117,3
Wydatki bieżące	66 270 297	73 365 495	69 615 363	94,9	105,0
w tym: GMINY WIEJSKIE					
Wydatki ogółem, z tego:	35 028 601	40 590 109	37 416 548	92,2	106,8
Wydatki majątkowe	6 277 745	8 707 428	7 313 738	84,0	116,5
Wydatki bieżące	28 750 856	31 882 681	30 102 810	94,4	104,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Wydatki gmin w 2014 r. zostały zrealizowane w wysokości 85.070.145 tys. zł i były o 7,1% wyższe, niż wydatki zrealizowane w 2013 r.

Wykonane wydatki majątkowe, w stosunku do 2013 r., były wyższe o 17,3%, w tym wydatki na inwestycje wzrosły o 17,8%. Na wzrost wydatków majątkowych gmin istotny wpływ miały wydatki majątkowe w dziale Transport i łączność, które stanowiły 32,0% wydatków majątkowych gmin. Wydatki majątkowe gmin w tym dziale w porównaniu do 2013 r. wzrosły o 30,9% i w 73,2% były przeznaczone na drogi gminne.

Natomiast wykonane wydatki bieżące gmin były o 5,0% wyższe niż wydatki bieżące zrealizowane w 2013 r.

Wydatki gmin według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem, z tego:	**79 442 533**	**91 544 059**	**85 070 145**	**92,9**	**107,1**
Wydatki majątkowe,	**13 172 235**	**18 178 564**	**15 454 783**	**85,0**	**117,3**
w tym: wydatki na inwestycje	12 859 882	17 848 360	15 143 383	84,8	117,8
Wydatki bieżące, z tego:	**66 270 298**	**73 365 495**	**69 615 363**	**94,9**	**105,0**
Wydatki na wynagrodzenia	26 035 343	27 389 327	26 845 490	98,0	103,1
w tym: wynagrodzenia osobowe	23 463 249	24 644 696	24 212 425	98,2	103,2
Pochodne od wynagrodzeń	5 017 358	5 405 148	5 182 351	95,9	103,3
Dotacje	4 562 588	5 134 192	5 004 867	97,5	109,7
Wydatki na obsługę długu	1 100 331	1 056 694	925 212	87,6	84,1
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	6 851	69 653	7 334	10,5	107,1
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	11 508 884	12 122 197	11 768 309	97,1	102,3
Pozostałe wydatki	18 038 942	22 188 282	19 881 801	89,6	110,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wydatki gmin na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń były wyższe o 3,1% od wydatków wykonanych na ten cel w 2013 r. Wydatki na dotacje wzrosły o 9,7% w porównaniu do 2013 r.

Na wzrost wydatków gmin na dotacje wpływ miały dotacje podmiotowe z budżetu gmin dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną, dotacje podmiotowe z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty, dotacje podmiotowe dla samorządowej instytucji kultury oraz dotacje celowe przekazane na podstawie porozumień między gminami.

W 2014 r. w strukturze wydatków ogółem gmin najwyższy udział miały wydatki na wynagrodzenia, tj. 31,6% wydatków ogółem.

Natomiast wydatki na obsługę długu w 2014 r. w porównaniu do 2013 r. były niższe o 15,9%, a plan tych wydatków został wykonany w 87,6%. Wydatki te w strukturze wydatków ogółem stanowiły 1,1%.

2.3. Wydatki według działów

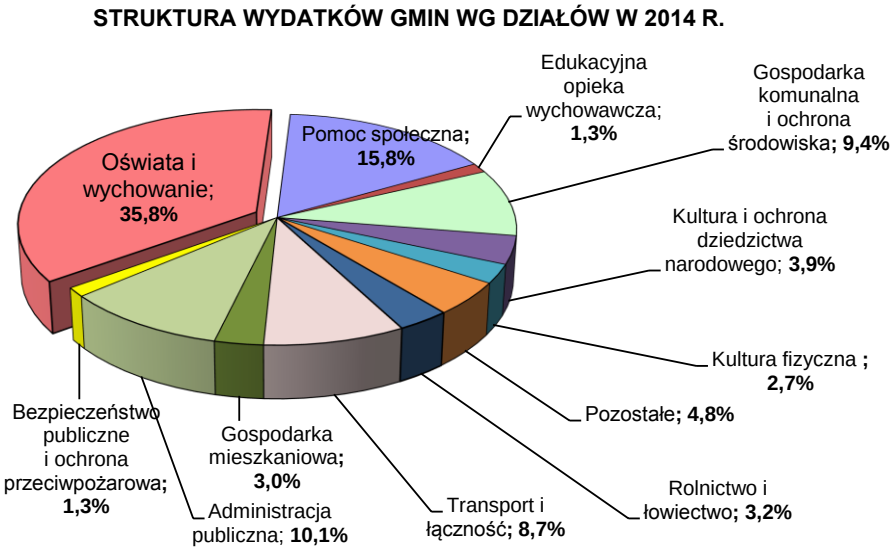

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków gmin przeważały wydatki w działach: Oświata i wychowanie – 35,8%, Pomoc społeczna – 15,8%, Administracja publiczna – 10,1%, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 9,4%, Transport i łączność – 8,7%.

Wydatki w tych działach stanowiły razem 79,8% wydatków ogółem.

Wykonanie i dynamika wydatków gmin według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	**79 442 533**	**91 544 059**	**85 070 145**	**92,9**	**107,1**
Rolnictwo i łowiectwo	2 665 493	3 142 435	2 748 975	87,5	103,1
Transport i łączność	6 094 050	8 192 269	7 397 275	90,3	121,4
Gospodarka mieszkaniowa	2 396 784	2 891 469	2 540 452	87,9	106,0
Administracja publiczna	8 201 110	9 138 111	8 572 230	93,8	104,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 007 675	1 229 237	1 095 950	89,2	108,8
Oświata i wychowanie	29 526 661	31 466 085	30 457 375	96,8	103,2
Pomoc społeczna	13 045 300	13 872 816	13 480 725	97,2	103,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 085 093	1 195 857	1 113 087	93,1	102,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6 635 884	9 276 734	7 980 237	86,0	120,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 979 334	3 585 380	3 355 183	93,6	112,6
Kultura fizyczna	2 041 269	2 486 184	2 277 278	91,6	111,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. gminy największą kwotę wydatków przeznaczyły na oświatę i wychowanie. W dziale Oświata i wychowanie wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników stanowiły 59,1%, a składki na ubezpieczenia społeczne 10,2%.

Wydatki w dziale Pomoc społeczna w 2014 r. w stosunku do 2013 r. zwiększyły się o 3,3%. W dziale Pomoc społeczna 73,4% wydatków stanowiły świadczenia społeczne, a 11,0% wynagrodzenia osobowe pracowników.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków gmin według działów zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

W 2014 r. 103 gminy dokonały wpłat do budżetu państwa, przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin za 2014 r. w kwocie 263.051 tys. zł, tj. 99,7% kwoty zaplanowanej na rok 2014. Wpłat za rok 2014 w wysokości 729 tys. zł nie dokonała Gmina Rewal. Wydatki związane z dokonywaniem wpłat stanowiły 78,0% wydatków działu Różne rozliczenia. W strukturze wydatków dział ten stanowił 0,4%.

Wykaz gmin dokonujących wpłat do budżetu państwa zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

STRUKTURA WYDATKÓW NA WYNAGRODZENIA GMIN WG DZIAŁÓW W 2014 R.

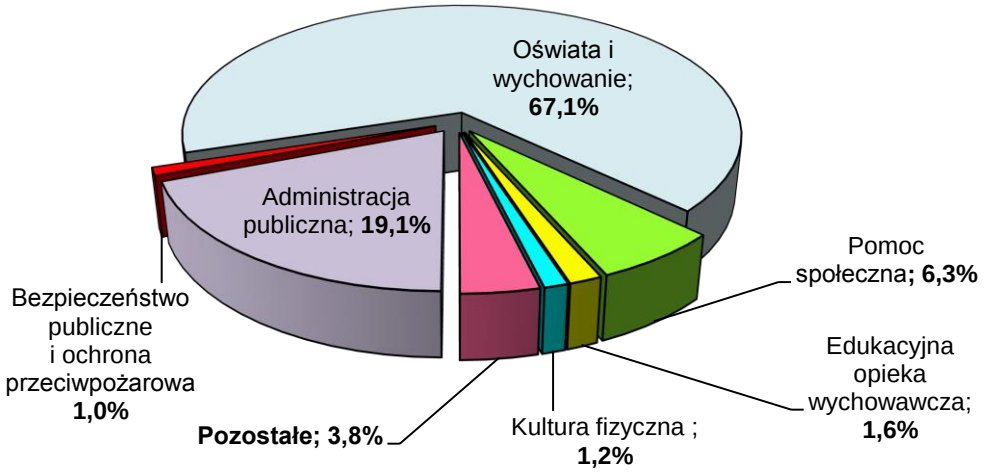

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

Wydatki gmin na wynagrodzenia w trzech działach, tj. Oświata i wychowanie, Administracja publiczna oraz Pomoc społeczna, stanowiły 92,5% ogółu wydatków na wynagrodzenia.

W 2014 r. gminy wykonały wydatki na wynagrodzenia w wysokości 26.845.490 tys. zł i były one wyższe o 3,1% od wydatków na wynagrodzenia wykonanych w 2013 r.

Wykonanie i dynamika wydatków na wynagrodzenia gmin według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**26 035 343**	**27 389 327**	**26 845 490**	**98,0**	**103,1**
Rolnictwo i łowiectwo	27 421	31 181	29 750	95,4	108,5
Transport i łączność	65 832	75 321	67 689	89,9	102,8
Gospodarka mieszkaniowa	81 756	91 925	87 843	95,6	107,4
Administracja publiczna	4 870 613	5 287 993	5 131 797	97,1	105,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	258 384	273 365	263 585	96,4	102,0
Oświata i wychowanie	17 690 447	18 250 892	18 015 298	98,7	101,8
Pomoc społeczna	1 579 870	1 729 313	1 679 933	97,1	106,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	409 721	439 778	426 728	97,0	104,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	271 027	338 339	316 643	93,6	116,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	38 254	45 014	41 211	91,6	107,7
Kultura fizyczna	302 429	319 506	313 016	98,0	103,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wydatki na wynagrodzenia w ww. działach były wyższe niż wydatki na wynagrodzenia wykonane w 2013 r.

W 2014 r. wydatki na wynagrodzenia gmin w 67,1% przeznaczone były wydatki w dziale Oświata i wychowanie. W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., wydatki na wynagrodzenia w dziale Oświata i wychowanie były wyższe o 1,8%.

Wydatki na wynagrodzenia w dziale Administracja publiczna stanowiły 19,1% wydatków na wynagrodzenia gmin, a ich realizacja, w porównaniu do roku poprzedniego była wyższa o 5,4%.

Wydatki na wynagrodzenia w dziale Pomoc społeczna stanowiły 6,3% wydatków na wynagrodzenia gmin, a ich realizacja, w porównaniu do roku poprzedniego była wyższa o 6,3%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia w poszczególnych działach zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W GMINACH OGÓŁEM W 2014 R.

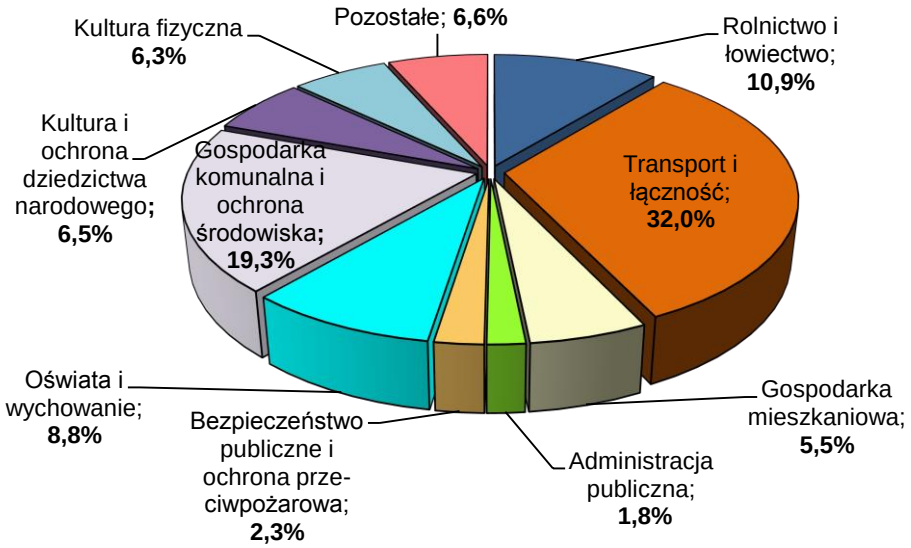

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych w gminach ogółem na wydatki majątkowe dotyczyła działu Transport i łączność (32,0%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (19,3%), Rolnictwo i łowiectwo (10,9%), Oświata i wychowanie (8,8%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (6,5%), Kultura fizyczna (6,3%) oraz Gospodarka mieszkaniowa (5,5%).

Wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 89,3% wydatków majątkowych ogółem gmin.

Wykonanie i dynamika wydatków majątkowych gmin według ważniejszych działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**13 172 235**	**18 178 564**	**15 454 783**	**85,0**	**117,3**
Rolnictwo i łowiectwo	1 642 209	2 045 485	1 686 936	82,5	102,7
Transport i łączność	3 778 118	5 514 974	4 946 436	89,7	130,9
Gospodarka mieszkaniowa	829 921	1 018 400	849 248	83,4	102,3
Administracja publiczna	270 007	336 415	274 991	81,7	101,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	281 595	395 585	354 045	89,5	125,7
Oświata i wychowanie	1 205 411	1 546 719	1 362 491	88,1	113,0
Pomoc społeczna	42 289	68 187	61 412	90,1	145,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	7 442	8 282	6 239	75,3	83,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 740 092	3 733 065	2 983 192	79,9	108,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	804 230	1 159 556	1 001 817	86,4	124,6
Kultura fizyczna	792 616	1 128 407	979 352	86,8	123,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. gminy zrealizowały wydatki majątkowe w wysokości 15.454.783 tys. zł.

Realizacja planu wydatków majątkowych w ważniejszych działach kształtowała się na poziomie od 75,3% w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza do 90,1% w dziale Pomoc społeczna.

Najwyższa dynamika wydatków majątkowych była w działach Pomoc społeczna (145,2%), które w strukturze wydatków majątkowych gmin stanowiły 0,4%, Transport i łączność (130,9%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (125,7%), oraz w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (124,6%)

UDZIAŁ WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W WYDATKACH OGÓŁEM W GMINACH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2014 R.

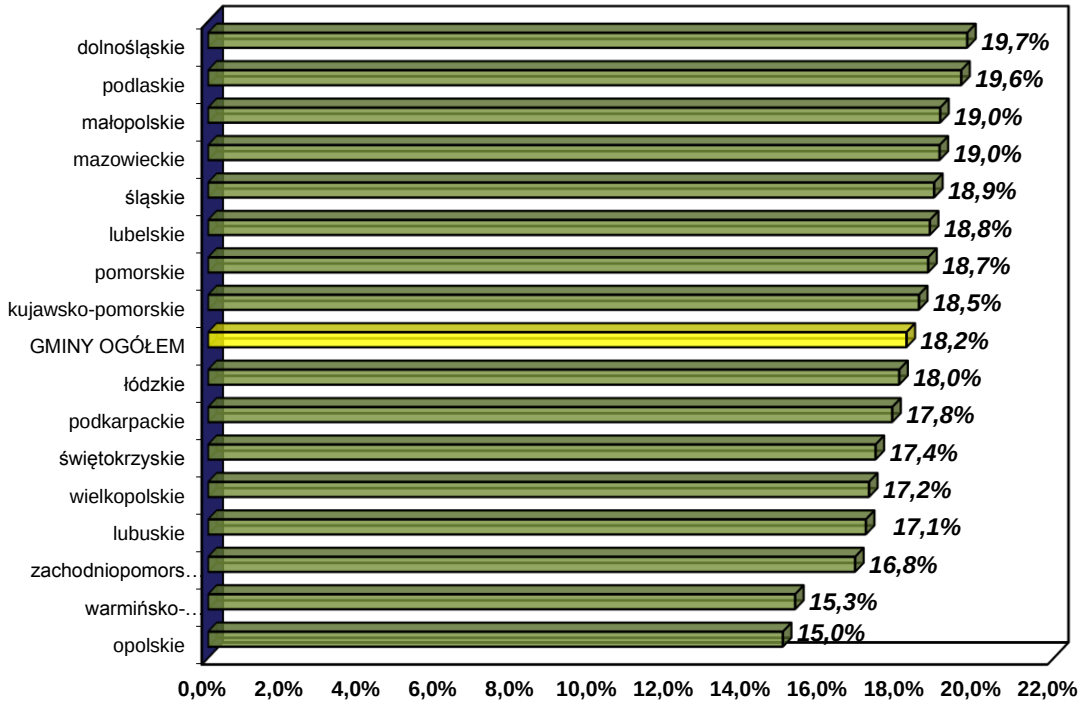

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

Najniższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był w gminach województwa opolskiego (15,0%) a najwyższy w gminach województwa dolnośląskiego (19,7%).

Zestawienie wydatków majątkowych i inwestycyjnych gmin według województw przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach, według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)			
	2013		2014	
	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie
1	2	3	4	5
Wydatki ogółem z tego:	**3 074,54**	**3195,05**	**3 292,12**	**3 415,11**
Wydatki majątkowe	**509,78**	**572,61**	**598,08**	**667,54**
w tym: wydatki na inwestycje	497,70	566,43	586,03	661,26
Wydatki bieżące z tego:	**2 564,76**	**2622,44**	**2 694,04**	**2 747,57**
Wydatki na wynagrodzenia,	1 007,61	1045,11	1 038,89	1 074,70
w tym: wynagrodzenia osobowe	908,06	937,08	936,99	964,26
Pochodne od wynagrodzeń	194,18	203,97	200,55	210,58
Dotacje	176,58	149,28	193,68	163,03
Wydatki na obsługę długu	42,58	38,37	35,80	32,95
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,27	0,05	0,28	0,02
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	445,41	480,33	455,42	491,24
Pozostałe wydatki	698,13	705,32	769,40	775,04

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2013 r.

Wydatki ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach w 2014 r. wyniosły 3.292,12 zł i były o 7,1% wyższe niż w 2013 r.

W 2014 r. wydatki majątkowe gmin ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca były w porównaniu z rokiem poprzednim, wyższe o 17,3%, w tym wydatki na inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 586,03 zł i były wyższe o 17,8% od wykonanych wydatków na ten cel w 2013 r., zaś wydatki bieżące wyższe o 5,0%. W 2014 r. najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie wynosiły 37.534,03 zł, a najniższe 2.185,72 zł.

W 2014 r. wpływ na wzrost wydatków majątkowych na mieszkańca gminy, miały wyższe niż w 2013 r. wydatki majątkowe w dziale Transport i łączność.

Zestawienie wydatków na 1 mieszkańca w 2014 r. w gminach w układzie wojewódzkim zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów gmin

W 2014 r. budżety gmin zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 521.164 tys. zł, przy planowanym deficycie w kwocie 4.780.714 tys. zł.

Wynik gmin w latach 2013-2014

Wyszczególnienie	Wynik gmin			
	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014
	tys. zł			
1	2	3	4	5
Gminy ogółem,	-3 290 536	600 886	-4 780 714	-521 164
w tym: Gminy wiejskie	-1 610 324	338 926	-2 419 683	-383 513

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Nadwyżkę budżetową wypracowało 1.163 gmin, tj. 48,2% ogólnej liczby gmin. W gminach wiejskich nadwyżkę budżetową wypracowało 739 jednostek, tj. 47,2% gmin wiejskich.

Liczbę gmin, z uwzględnieniem zrealizowanego przez nie wyniku w 2014 r., przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Gminy	
	Ogółem	w tym: wiejskie
	w zł	
1	2	3
Gminy ogółem	**2 413**	**1 566**
Gminy z nadwyżką budżetową	1 163	739
Gminy z deficytem budżetowym	1 250	827
Udział gmin deficytowych w ogólnej liczbie gmin dla danej kategorii gmin (w %)	51,8	52,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

Deficyt wystąpił w 1 250 gminach, tj. 51,8% ogólnej liczby gmin. W gminach wiejskich deficyt wystąpił w 827 jednostkach, tj. 52,8% gmin wiejskich.

Liczbę gmin, według relacji wyniku do ich dochodów w 2014 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów gmin					
	Razem	poniżej 5%	5%-10%	10%-15%	15%-20%	powyżej 20%
Gminy z nadwyżką budżetową	1 163	793	295	53	14	8
Gminy z deficytem budżetowym	1 250	695	318	129	53	55

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

Wśród gmin, które wypracowały nadwyżkę, najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów poniżej 10%. Również wśród gmin, których budżety zamknęły się deficytem, najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów do 10%.

4. Przychody i rozchody gmin

W 2014 r. gminy ogółem osiągnęły przychody w łącznej kwocie 9.655.649 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 4.382.913 tys. zł.

STRUKTURA PRZYCHODÓW GMIN W 2014 R.

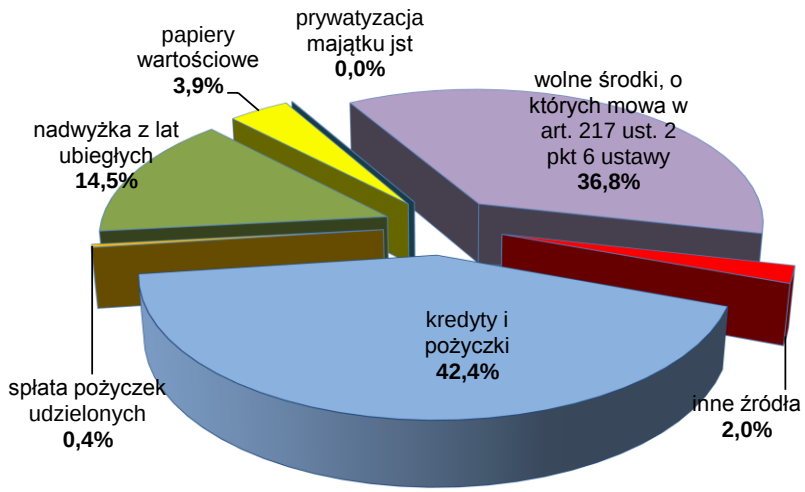

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. gminy ogółem wykazały największe przychody z tytułu kredytów i pożyczek, tj. 42,4% przychodów ogółem.

Natomiast 36,8% przychodów stanowiły wolne środki. Zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych wolne środki należy rozumieć jako nadwyżki środków pieniężnych

na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

STRUKTURA ROZCHODÓW GMIN W 2014 R.

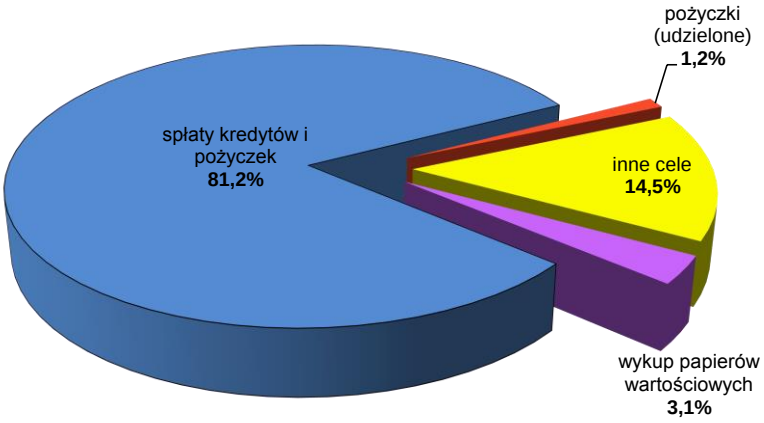

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

W rozchodach gmin największy udział miały spłaty kredytów i pożyczek, które stanowiły 81,2%.

W 2014 r. gminy wiejskie osiągnęły przychody w łącznej kwocie 5.015.715 tys. zł. Przychody z tytułu kredytów i pożyczek stanowiły 42,0%. Gminy wiejskie wykonały rozchody w łącznej kwocie 2.371.008 tys. zł. W strukturze rozchodów gmin wiejskich, spłaty kredytów i pożyczek stanowiły 73,7% rozchodów.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin

W 2014 r. zadłużenie ogółem gmin wyniosło 26.436.163 tys. zł.

Zobowiązania gmin

Wyszczególnienie	2013	2014	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
GMINY OGÓŁEM,	25 771 862	26 436 163	102,6
w tym: GMINY WIEJSKIE	10 153 351	10 510 156	103,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w porównaniu do 2013 r., zadłużenie ogółem gmin było wyższe o 2,6%, a gmin wiejskich było wyższe o 3,5%.

W 2014 r. w strukturze zadłużenia gmin 98,7% stanowiły zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ GMIN W 2014 R.

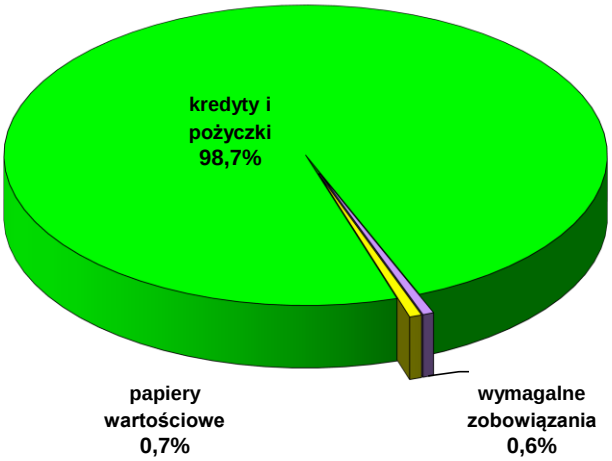

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2014 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania gmin według tytułów dłużnych w latach 2013 – 2014 przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2013	2014	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych, z tego:	**25 771 862**	**26 436 163**	**102,6**
Papiery wartościowe	191 480	175 310	91,6
w tym: długoterminowe	191 480	175 310	91,6
Kredyty i pożyczki	25 415 163	26 104 222	102,7
w tym: długoterminowe	25 198 051	25 812 354	102,4
Wymagalne zobowiązania	165 219	156 631	94,8
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	93 899	88 377	94,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wzrost zobowiązań gmin nastąpił tylko z tytułu kredytów i pożyczek, które w strukturze zadłużenia stanowiły 98,7%. Zadłużenie z pozostałych tytułów było niższe niż w 2013 r.

W 2014 r. zadłużenie wystąpiło w 2.362 gminach, a udział zadłużenia gmin w dochodach ogółem gmin wynosił 31,3%.

Liczba gmin wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2013	2 413	2 307	317	483	489	494	345	148	31
2014	2 413	2 312	325	489	517	491	322	114	54

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów gmin za 2013 i 2014 r. (Min. Fin.)

Zadłużenie bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych wystąpiło w 2.312 gminach, tj. 95,8% gmin.

Udział zobowiązań ogółem bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem gmin w 2014 r. wynosił 28,5%.

Liczba gmin w przedziale o zadłużeniu do 40% dochodów ogółem stanowiła 78,8% gmin zadłużonych

W 2014 r., według danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (stan bazy na 06-11-2014 r.), indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, nie spełniało 47 gminy (1,9% gmin), w tym: 29 gmin wiejskich, 12 gmin miejsko-wiejskich i 6 gmin miejskich.

6. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych

Zgodnie z art. 9 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych samorządowe zakłady budżetowe są zaliczone do sektora finansów publicznych. Samorządowe zakłady budżetowe mogą realizować zadania własne jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w art.14 ww. ustawy.

W 2014 r. w formie zakładów budżetowych gminy realizowały zadania własne głównie w zakresie:

- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i cieplną oraz gaz,

- gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,
- kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- cmentarzy.

Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	**Wykonanie 2013**	**Plan 2014**	**Wykonanie 2014**	**(4:3)**	**(4:2)**
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	2 818 714	2 639 079	2 734 822	103,6	97,0
w tym: dotacje z budżetu	302 969	307 197	293 314	95,5	96,8
Koszty	2 838 283	2 622 842	2 696 399	102,8	95,0
Podatek dochodowy od osób prawnych	13 584	6 935	13 640	196,7	100,4
Wpłaty do budżetu gmin	15 853	1 538	14 114	917,5	89,0

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. wyniosły 2.734.822 tys. zł, w tym dotacje z budżetu stanowiły 293.314 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 103,6%, a dotacje w 95,5%.

W porównaniu do 2013 r. nastąpiło zmniejszenie przychodów o 3,0% i zmniejszenie kwoty dotacji o 3,2%.

Koszty gminnych zakładów budżetowych wyniosły 2.696.399 tys. zł, a wpłaty do budżetu wyniosły 14.114 tys. zł, przy zaplanowanej kwocie 1.538 tys. zł.

Podobnie odnotować należy wyższą, niż zakładano w planie, realizację podatku dochodowego od osób prawnych o 96,7%.

W 2014 r. w relacji do 2013 r. koszty zmniejszyły się o 5,0%, wpłaty do budżetów gmin zmniejszyły się o 11,0% a koszty z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych zwiększyły się o 0,4%.

Dane ze sprawozdań rocznych gmin za 2014 r. z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych wskazują, że w gminach, w formie samorządowego zakładu budżetowego realizowano głównie zadania z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (44,9% przychodów ogółem), gospodarki mieszkaniowej (22,4% przychodów ogółem), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę (18,0% przychodów ogółem), kultury fizycznej (8,1% przychodów ogółem) oraz transportu i łączności (3,2% przychodów ogółem).

Pozostałe rodzaje działalności jak rolnictwo i łowiectwo, działalność usługowa, pomoc społeczna, handel czy prowadzenie ogrodów zoologicznych i botanicznych stanowiły 3,6% przychodów ogółem.

Przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	4:3	4:2
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**2 818 714**	**2 639 079**	**2 734 822**	**103,6**	**97,0**
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 235 381	1 161 287	1 227 250	105,7	99,3
Gospodarka mieszkaniowa	696 600	618 283	611 370	98,9	87,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	489 577	455 049	491 891	108,1	100,5
Kultura fizyczna	212 283	223 567	220 635	98,7	103,9
Transport i łączność	98 233	87 548	86 186	98,4	87,7

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wykonane przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych były niższe o 3,0% od wykonania w 2013 r.

Najwyższe koszty wystąpiły w zadaniach z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (45,0% kosztów ogółem), gospodarki mieszkaniowej (22,3% kosztów ogółem), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę (18,0% kosztów ogółem), kultury fizycznej (8,1% kosztów ogółem) oraz transportu i łączności (3,1%). Koszty pozostałych rodzajów działalności jak rolnictwo i łowiectwo, pomoc społeczna, prowadzenie ogrodów zoologicznych i botanicznych stanowiły 3,5% kosztów.

Stan środków obrotowych gminnych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 57.054 tys. zł na początku roku do 73.545 tys. zł na koniec roku, tj. o 28,9%.

Koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem:	**2 838 283**	**2 622 842**	**2 696 399**	**102,8**	**95,0**
w tym:					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 245 964	1 152 542	1 212 498	105,2	97,3
Gospodarka mieszkaniowa	694 831	619 123	600 819	97,0	86,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną i gaz	494 944	451 165	485 507	107,6	98,1
Kultura fizyczna	214 824	221 176	217 297	98,2	101,2
Transport i łączność	102 564	86 187	84 830	98,4	82,7

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wykonane koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych były niższe o 5,0% od wykonania w 2013 r.

7. Wydzielony rachunek dochodów gminnych jednostek budżetowych

Zgodnie z art. 223 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty gromadzą na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, pochodzące w szczególności:

- ze spadków i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej;
- z odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie albo użytkowaniu jednostki budżetowej.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa w szczególności:

- jednostki budżetowe, które gromadzą dochody;
- źródła, z których dochody są gromadzone na rachunku;
- przeznaczenie dochodów, z tym, że dochody wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń osobowych;
- sposób i tryb sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania.

Wydatki z rachunku mogą być dokonywane do wysokości kwot zgromadzonych dochodów, w ramach planu finansowego.

Środki finansowe pozostające na rachunku na dzień 31 grudnia roku budżetowego podlegają odprowadzeniu na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia 5 stycznia następnego roku.

Wydzielone rachunki dochodów zostały utworzone w 820 gminach co stanowi 34,0% ogółu gmin. W relacji do 2013 r. liczba gmin, w których prowadzone były ww. rachunki zmniejszyła się o 12, tj. o 0,5%.

W ramach ww. rachunków gminy zrealizowały w 2014 r. dochody w wysokości 333.423 tys. zł. W stosunku do planu zostały one wykonane w 83,4% i były niższe o 5,3% od dochodów wykonanych w 2013 r.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	352 006	399 749	333 423	83,4	94,7
Wydatki	352 584	400 844	333 988	83,3	94,7
w tym : wpłaty do budżetu	6 134	2 723	4 275	157,0	69,7

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223 ust.1 za 2013 r. i 2014 rok. (Min. Fin.)

Zrealizowane wydatki wyniosły 333.988 tys. zł i były niższe o 16,7% niż planowano. W porównaniu z 2013 r. wydatki zmniejszyły się o 5,3%, w tym wpłaty do budżetów gmin zmniejszyły się o 30,3%.

Na koniec 2014 roku stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów zmniejszył się z 2.240 tys. zł do kwoty 1.630 tys. zł, tj. o 27,2%.

III. Wykonanie budżetów powiatów

W 2014 r. powiaty zrealizowały dochody ogółem w wysokości 23.782.807 tys. zł a wydatki w wysokości 23.784.302 tys. zł.

Budżety powiatów zamknęły się deficytem w wysokości 1.495 tys. zł, przy planowanym deficycie 1.010.989 tys. zł.

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów powiatów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	23 077 562	24 195 887	23 782 807	98,3	103,1
Wydatki	22 916 546	25 206 876	23 784 302	94,4	103,8
Wynik	161 016	-1 010 989	-1 495		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

1. Dochody powiatów

1.1. Struktura dochodów

W strukturze dochodów ogółem, dochody własne stanowiły w 2014 r. 31,3%, a dotacje i subwencja ogólna odpowiednio: 25,9% i 42,8%.

STRUKTURA DOCHODÓW POWIATÓW W 2014 R.

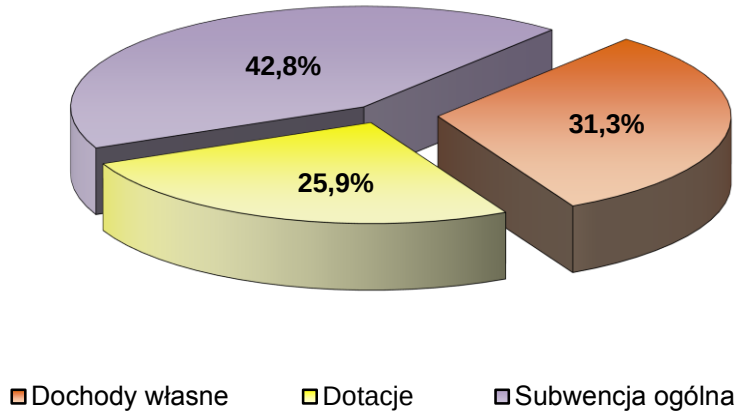

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., w stosunku do 2013 r., wzrósł udział w dochodach ogółem dochodów własnych o 1,4 punktu procentowego i udział dotacji o 0,3 punktu procentowego, zaś zmniejszył się udział subwencji ogólnej o 1,7 punktu procentowego.

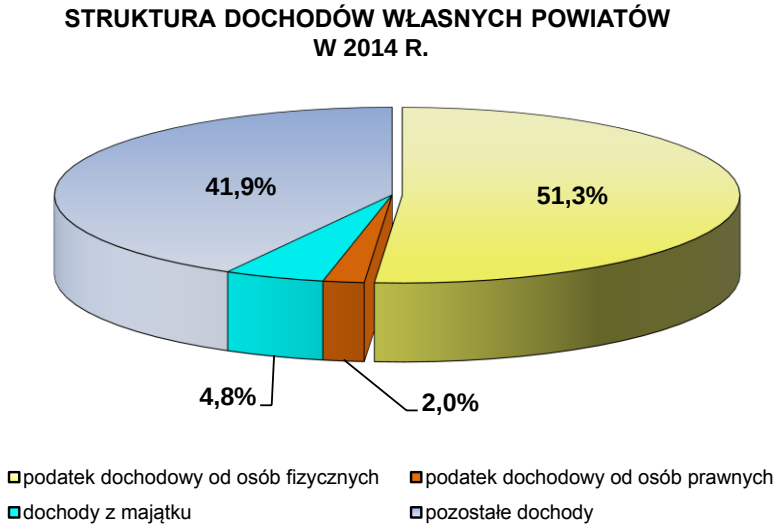

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych powiatów w 2014 r., najistotniejszym źródłem dochodów był udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (51,3%). Udział dochodu z tego tytułu, w dochodach własnych, zwiększył się w porównaniu do 2013 r. o 0,3 punktu procentowego.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

W 2014 r. powiaty wykonały dochody ogółem w wysokości 23.782.807 tys. zł i w porównaniu do 2013 r., były one wyższe o 3,1%.

Dochody własne zostały wykonane w 99,3%, dotacje w 94,4% a subwencja ogólna w 100,0% planu.

W porównaniu do 2013 r., dochody własne powiatów wzrosły o 8,0%, dotacje ogółem o 4,2%, a subwencja ogólna zmniejszyła się o 0,9%.

Dochody powiatów według źródeł ich pochodzenia przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	**23 077 562**	**24 195 887**	**23 782 807**	**98,3**	**100,0**	**103,1**
Dochody własne z tego:	**6 893 850**	**7 498 552**	**7 443 466**	**99,3**	**31,3**	**108,0**
podatek dochodowy od osób fizycznych	3 513 314	3 749 257	3 819 607	101,9	16,1	108,7
podatek dochodowy od osób prawnych	154 333	151 356	146 342	96,7	0,6	94,8
dochody z majątku	352 604	505 416	356 983	70,6	1,5	101,2
pozostałe dochody	2 873 599	3 092 522	3 120 534	100,9	13,1	108,6
Dotacje ogółem z tego:	**5 906 167**	**6 517 806**	**6 155 782**	**94,4**	**25,9**	**104,2**
Dotacje celowe	4 828 781	5 152 631	5 039 438	97,8	21,2	104,4
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	1 077 386	1 365 175	1 116 344	81,8	4,7	103,6
Subwencja ogólna	**10 277 546**	**10 179 528**	**10 183 559**	**100,0**	**42,8**	**99,1**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. na rachunki powiatów przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 3.819.607 tys. zł. W 2014 r. w porównaniu do 2013 r. dochody z tytułu udziału powiatów w podatku dochodowym od osób fizycznych wzrosły o 8,7%.

W strukturze dochodów własnych powiatów dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych były istotnym źródłem (stanowiły 51,3%) i zostały wykonane w 101,9% planu.

W 2014 r. powiaty dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych otrzymały w wysokości 146.342 tys. zł tj.w 96,7% planu. W 2014 r. w porównaniu do 2013 r., dochody z tytułu udziału powiatów w podatku dochodowym od osób prawnych były niższe o 5,2%.

W 2014 r. pozostałe dochody w strukturze dochodów własnych stanowiły 41,9% i w porównaniu do 2013 r. były wyższe o 8,6%. W strukturze pozostałych dochodów

dominujący udział miały: wpływy z usług (42,1%), wpływy z opłaty komunikacyjnej (18,7%), wpływy z różnych opłat (9,3%) oraz wpływy z różnych dochodów (6,4%).

1.2.1. Subwencja ogólna

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie powiaty otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną. Subwencja ogólna dla powiatu składa się z części: oświatowej, wyrównawczej i równoważącej.

W 2014 r. - według danych Ministerstwa Finansów - na rachunki powiatów przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 10.033.151 tys. zł, z tego z tytułu:

- części oświatowej subwencji ogólnej - 7.888.361 tys. zł,
- części wyrównawczej subwencji ogólnej - 1.518.123 tys. zł,
- części równoważącej subwencji ogólnej - 626.667 tys. zł.

Oznacza to, że na rachunki powiatów przekazano 100,0% środków zaplanowanych na ten cel dla tych jednostek i 98,7% analogicznych kwot przekazanych w 2013 r.

Stosownie do art. 22 ww. ustawy, część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymały powiaty, w których dochód podatkowy na jednego mieszkańca w powiecie był niższy od średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca wszystkich powiatów (177,70 zł).

Kwotę uzupełniającą części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymały powiaty, w których wskaźnik bezrobocia w powiecie, obliczony jako iloraz stopy bezrobocia w powiecie i stopy bezrobocia w kraju, był wyższy od 1,10. Im wyższy był ten wskaźnik, tym wyższa była kwota uzupełniająca w przeliczeniu na jednego mieszkańca danego powiatu.

W 2014 r. część wyrównawczą otrzymało 291 powiatów.

Część równoważącą subwencji ogólnej, zgodnie z art. 23a wyżej wymienionej ustawy, została rozdzielona między 314 powiatów:

1) z uwzględnieniem wydatków na rodziny zastępcze wykonanych w 2012 r., które w roku tym nie były objęte obowiązkiem dokonywania wpłat do budżetu państwa, lub dla których taka wpłata ustalona była w kwocie niższej od 1.000.000 zł,
2) w których nie działał powiatowy urząd pracy, a zadania tej jednostki realizowane były przez inny powiat,

3) w których długość dróg powiatowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu była wyższa od średniej długości dróg powiatowych w kraju w przeliczeniu na jednego mieszkańca w kraju,
4) w których kwota planowanych dochodów powiatu na 2014 r. była niższa od kwoty planowanych dochodów powiatu na 2013 r.,
5) miasta na prawach powiatu w zależności od długości dróg wojewódzkich i krajowych znajdujących się w granicach tych miast.

W 2014 r. środki z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w łącznej wysokości 20.001 tys. zł, zostały rozdysponowane pomiędzy 253 powiaty. Środki te otrzymały powiaty, które w 2013 r. otrzymały z budżetu państwa dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych z zakresu domów pomocy społecznej.

Sposób podziału omawianej rezerwy został uzgodniony z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Ponadto, na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, z rezerwy subwencji ogólnej na rachunki budżetów powiatów została przekazana kwota 130.407 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych, obejmujących budowę lub przebudowę obiektów inżynierskich, a także zadań inwestycyjnych obejmujących budowę lub przebudowę ciągów drogowych, przebiegających przez obszar co najmniej dwóch jednostek samorządowych (powiatów, województw).

Powyższa rezerwa została rozdysponowana między 103 powiaty, w sposób uzgodniony z Ministrem Infrastruktury i Rozwoju oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez powiaty w 2014 roku, przekazana została kwota 7.865.687 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z “Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014”, przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Minister Finansów rozdysponował dla poszczególnych

powiatów środki w wysokości 22.674 tys. zł (13,5% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014 z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych systemu informacji oświatowej oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu oraz weryfikacji danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej – w kwocie 148 tys. zł,
- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2014 r. – w kwocie 9.654 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 1.422 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy - Karta Nauczyciela, a także dla nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 3.079 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne:

  a) pomieszczeń dydaktycznych w nowo wybudowanych obiektach szkół i placówek oświatowych,

  b) pomieszczeń do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w szkołach rozpoczynających kształcenie w zawodach, w których szkoły te dotychczas nie prowadziły takiego kształcenia,

  c) świetlic szkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych/dotowanych przez gminy otrzymujące w 2014 r. kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej,

  d) poradni psychologiczno-pedagogicznych,

  e) pomieszczeń do nauki dzieci 6-letnich,

– w kwocie 8.308 tys. zł,

- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, remontów bieżących, wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń do nauki, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z nauczaniem indywidualnym, realizacją podwyżek wynagrodzeń oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 63 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. na rachunki powiatów przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 7.888.361 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań powiatów wynika, że wydatki wykonane w 2014 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez powiaty dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 105,5%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 80,0% - 90,0% - 1 powiat,
- 90,0% - 100,0% - 57 powiatów,
- 100,0% - 110,0% - 167 powiatów,
- 110,0% - 120,0% - 62 powiaty,
- powyżej 120,0% - 27 powiatów.

W 2014 r. powiaty ze środków części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące finansowały ok. 95% wydatków przeznaczonych na realizację subwencjonowanych zadań bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza.

Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, środki niezbędne na realizację zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie przedszkoli, szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi.

Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja przez powiaty wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2014 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,0% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 82,2% planu.

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Dochody z tytułu dotacji, w tym dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych

niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich* zostały zrealizowane w wysokości 6.155.782 tys. zł, z tego:

1) dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
   - własne finansowane z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
   - pozostałe własne,
   - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
   - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

   zrealizowano w kwocie 4.158.864 tys. zł,
2) dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
   - własne finansowane z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
   - pozostałe własne,
   - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
   - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

   zrealizowano w kwocie 1.106.030 tys. zł,
3) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 315.377 tys. zł,
4) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 43.724 tys. zł,
5) dotacje celowe realizowane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące wyniosły 48.209 tys. zł,
6) dotacje celowe realizowane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne wyniosły 415.640 tys. zł,
7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 16.653 tys. zł,
8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 51.285 tys. zł.

---

* w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2014 r.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji, na dotacje na zadania bieżące przypadała kwota 4.539.103 tys. zł, co stanowiło 73,7% otrzymanych przez powiaty dotacji. Dotacje na zadania inwestycyjne (1.616.679 tys. zł) stanowiły 26,3% łącznej kwoty dotacji.

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań powiatów w 2014 r. wzrosły w stosunku do 2013 r. o 3,0%.

W zrealizowanych przez powiaty w 2014 r. dochodach ogółem, dotacje stanowiły 25,9%, z tego:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich – 4,7%,
- dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań powiatów (własne, z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) – 17,4%,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – 1,5%,
- dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego – 2,0%,
- dotacje z funduszy celowych – 0,3%.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich za 2014 r. przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	**Wykonanie 2013 r.**		**Wykonanie 2014 r.**		**(4:2)**	**(5:3)**
	Ogółem	**w tym: bieżące**	**Ogółem**	**w tym: bieżące**		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	**5 906 167**	**4 517 869**	**6 155 782**	**4 539 103**	**104,2**	**100,5**
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich*	1 077 386	577 532	1 116 344	605 621	103,6	104,9
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	2 725 442	2 669 073	2 842 989	2 734 748	104,3	102,5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.		Wykonanie 2014 r.		(4:2)	(5:3)
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
- na zadania własne	1 298 232	864 425	1 294 278	807 445	99,7	93,4
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	11 129	10 169	11 283	11 050	101,4	108,7
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	378 301	331 052	359 101	315 377	94,9	95,3
- na zadania realizowane w ramach pomocy finansowej między jedn. samorządu terytorialnego	332 881	49 876	463 849	48 209	139,3	96,7
- z funduszy celowych	82 796	15 742	67 938	16 653	82,1	105,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)
* w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane powiatom do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2014 r.

Zwiększeniu uległy dotacje na zadania realizowane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego o 39,3%, dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami o 4,3%, dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich o 3,6% oraz dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej o 1,4%. Zmniejszeniu natomiast uległy dotacje na zadania realizowane ze środków funduszy celowych o 17,9%, dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego o 5,1%, a także dotacje na zadania własne o 0,3%.

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Dochody powiatów z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zrealizowane

zostały w wysokości 1.116.344 tys. zł, z czego na zadania bieżące przeznaczono 54,2%, a na zadania inwestycyjne 45,8% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według ważniejszych działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	(4:3)	(4:2)	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	(8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem w tym:	**1 077 386**	**1 365 175**	**1 116 344**	**81,8**	**103,6**	**706 799**	**605 622**	**85,7**
Przetwórstwo przemysłowe	16 657	15 397	14 421	93,7	86,6	15 231	14 306	93,9
Transport i łączność	189 204	232 812	196 385	84,4	103,8	1 609	802	49,8
Turystyka	3 927	29 281	14 534	49,6	370,1	5 323	2 257	42,4
Gospodarka mieszkaniowa	41 870	52 824	35 898	68,0	85,7	17	0	-
Działalność usługowa	6 616	26 057	19 760	75,8	298,7	4 346	2 743	63,1
Informatyka	17 775	35 856	25 156	70,2	141,5	6 673	3 985	59,7
Administracja publiczna	66 347	110 628	77 545	70,1	116,9	30 052	22 662	75,4
Oświata i wychowanie	246 755	292 663	244 126	83,4	98,9	211 877	181 734	85,8
Ochrona zdrowia	9 635	14 400	9 847	68,4	102,2	1 150	564	49,0
Pomoc społeczna	64 301	102 730	80 297	78,2	124,9	62 322	47 958	77,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	330 521	353 665	319 803	90,4	96,8	345 615	312 160	90,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	13 422	29 160	26 029	89,3	193,9	8 505	7 128	83,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19 842	21 799	16 070	73,7	81,0	1 056	1 097	103,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	12 230	14 478	10 261	70,9	83,9	7 403	3 542	47,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty otrzymanych w 2014 r. dotacji środki przeznaczono m.in. na realizację zadań w działach:

- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 319.803 tys. zł, tj. 28,6% dotacji ogółem, które zostały wykorzystane głównie w ramach rozdziału Pozostała działalność oraz na zadania realizowane przez powiatowe urzędy pracy,
- Oświata i wychowanie – 244.126 tys. zł, tj. 21,9% dotacji ogółem, które wykorzystano przede wszystkim w ramach rozdziału Pozostała działalność oraz na zadania

realizowane przez szkoły zawodowe, na dokształcanie i doskonalenie nauczycieli oraz centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki dokształcania zawodowego,

- Transport i łączność – 196.385 tys. zł, tj. 17,6% dotacji ogółem z przeznaczeniem, m.in. na realizację głównie zadań inwestycyjnych na drogach publicznych powiatowych, Pozostałą działalność, na poprawę infrastruktury portowej i telekomunikacyjnej, a także na usuwanie skutków klęsk żywiołowych,
- Pomoc społeczna – 80.297 tys. zł, tj. 7,2% dotacji ogółem, które przeznaczono m. in. Pozostałą działalność, na działalność domów pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz centra integracji społecznej,
- Administracja publiczna – 77.545 tys. zł, tj. 6,9% dotacji przekazano na działalność bieżącą i inwestycyjną starostw powiatowych, pozostałą działalność, a także na działania związane z promocją jednostek samorządu terytorialnego,
- Gospodarka mieszkaniowa – 35.898 tys. zł, tj. 3,2% dotacji ogółem, które przeznaczone zostały na działalność związaną z gospodarką gruntami i nieruchomościami,
- Edukacyjna opieka wychowawcza – 26.029 tys. zł, tj. 2,3% dotacji ogółem, które zostały przekazane przede wszystkim na zadania bieżące i inwestycyjne specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, internatów i burs szkolnych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii a także na zadania bieżące realizowane w ramach rozdziału Pozostała działalność,
- Informatyka – 25.156 tys. zł, tj. 2,2% dotacji ogółem przeznaczono na zadania bieżące i inwestycyjne realizowane w ramach rozdziału Pozostała działalność.

Na realizację zadań w tych działach powiaty przeznaczyły 1.005.239 tys. zł, tj. 90,1% otrzymanych w 2014 r. dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi i płatności z budżetu środków europejskich.

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez powiaty w wysokości 2.842.989 tys. zł.

W ogólnej kwocie dochodów wykonanych przez powiaty, dotacje te stanowiły 12,0%, z tego dotacje na zadania bieżące – 11,5%, a na zadania inwestycyjne – 0,5%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w 2014 r., według ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	**2 725 442**	**2 889 300**	**2 842 989**	**98,4**	**104,3**	**2 768 369**	**2 734 749**	**98,8**
Rolnictwo i łowiectwo	79 303	172 426	159 356	92,4	200,9	79 391	78 828	99,3
Gospodarka mieszkaniowa	55 116	60 478	57 739	95,5	104,8	60 200	57 463	95,5
Działalność usługowa	162 824	168 558	167 343	99,3	102,8	167 338	166 130	99,3
Administracja publiczna	77 848	78 190	78 115	99,9	100,3	78 189	78 115	99,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 184 660	1 179 669	1 179 571	100,0	99,6	1 162 578	1 162 493	100,0
Ochrona zdrowia	1 020 819	1 042 002	1 017 537	97,7	99,7	1 038 429	1 013 977	97,6
Pomoc społeczna	93 494	102 722	102 189	99,5	109,3	97 011	96 626	99,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	50 633	58 725	58 631	99,8	115,8	58 703	58 609	99,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Wyższe niż w roku 2013 r. wykonanie dotacji ogółem nastąpiło w działach:

- Rolnictwo i łowiectwo (o 100,9%) z przeznaczeniem głównie na wykonywanie prac geodezyjno-urządzeniowych na potrzeby rolnictwa oraz usuwanie skutków klęsk żywiołowych,
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (o 15,8%) w związku z przeznaczeniem w 2014 r. dodatkowych środków dla powiatowych zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności oraz na pomoc dla repatriantów,
- Pomoc społeczna (o 9,3%) przekazano m.in. dla ośrodków wsparcia, na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na pomoc dla cudzoziemców,
- Gospodarka mieszkaniowa (o 4,8%) z przeznaczeniem na zadania dotyczące gospodarki gruntami i nieruchomościami,
- Działalność usługowa (o 2,8%) głównie na zadania w zakresie prac i opracowań geodezyjno-kartograficznych, na zadania związane z nadzorem budowlanym i dla ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej.

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez powiaty w 98,8% planu. Niższe wykonanie spowodowane było głównie niższą realizacją zadań przez powiaty w zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami. Ponadto mniej niż wynikałoby to z planu wypłacono składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

W strukturze wykonania dominowały dotacje na zadania bieżące, których udział wynosił 96,2% ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej.

W strukturze dotacji na zadania bieżące, największy udział miały dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (42,5%), w dziale Ochrona zdrowia (37,1%) i w dziale Działalność usługowa (6,1%). Łącznie na zadania bieżące realizowane w tych działach przekazano dotacje w kwocie 2.342.600 tys. zł, co stanowiło 85,7% zrealizowanych dotacji na zadania bieżące.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa przekazano w łącznej kwocie 1.162.493 tys. zł.

Dotacje na zadania bieżące w tym dziale były przeznaczone głównie na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej oraz na działania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych, w tym na odtworzenie sprzętu zniszczonego podczas działań związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych oraz zakupu materiałów i usług przez Państwową Straż Pożarną.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Ochrona zdrowia przekazane zostały w wysokości 1.013.977 tys. zł. Dotacje w tym dziale zostały przekazane przede wszystkim na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne i świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

Dotacje w dziale Działalność usługowa zostały przekazane w łącznej wysokości 166.130 tys. zł i były przeznaczone głównie na zadania wykonywane przez Powiatowe Inspektoraty Nadzoru Budowlanego, a także na wykonywanie prac i opracowań geodezyjnych i kartograficznych, utrzymanie ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej.

W ramach dotacji na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, przekazano powiatom ogółem 108.240 tys. zł. Z kwoty tej 80.528 tys. zł, tj. 74,4% przekazano na zadania w dziale Rolnictwo i łowiectwo

z przeznaczeniem na prace geodezyjno-urządzeniowe na potrzeby rolnictwa. Na zadania inwestycyjne w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa przekazano kwotę dotacji w wysokości 17.078 tys. zł, która w 15,8% była przeznaczona na zadania inwestycyjne w komendach powiatowych Państwowej Straży Pożarnej oraz na działania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych. W dziale Pomoc społeczna 99,8% kwoty dotacji, tj. 5.563 tys. zł przekazano na zadania inwestycyjne w ośrodkach wsparcia.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach w 2014 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**96,2**	**3,8**
Rolnictwo i łowiectwo	5,6	2,9	74,4	100,0	49,5	50,5
Gospodarka mieszkaniowa	2,0	2,1	0,3	100,0	99,5	0,5
Działalność usługowa	5,9	6,1	1,1	100,0	99,3	0,7
Administracja publiczna	2,7	2,9	0,0	100,0	100,0	0,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa i sądownictwa	0,8	0,8	0,0	100,0	100,0	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	41,5	42,5	15,8	100,0	98,6	1,4
Ochrona zdrowia	35,8	37,1	3,3	100,0	99,7	0,3
Pomoc społeczna	3,6	3,5	5,1	100,0	94,6	5,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2,1	2,1	0,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów zrealizowano ogółem w wysokości 1.294.278 tys. zł.

W ogólnej kwocie dotacji na zadania własne, dotacje do zadań bieżących w wysokości 807.445 tys. zł, stanowiły 62,4% tych dotacji, a dotacje do zadań inwestycyjnych zrealizowane w kwocie 486.833 tys. zł, stanowiły 37,6% tych dotacji.

Dotacje na zadania własne stanowiły 5,4% zrealizowanych dochodów ogółem powiatów, z tego dotacje do zadań bieżących 3,4%, a do zadań inwestycyjnych 2,0%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizowane zadania własne powiatów, według ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	**1 298 232**	**1 307 968**	**1 294 278**	**99,0**	**99,7**	**808 299**	**807 445**	**99,9**
Rolnictwo i łowiectwo	0	2 450	2 449	100,0	-	50	49	98,4
Transport i łączność	493 991	556 351	544 439	97,9	110,2	73 594	73 551	99,9
Oświata i wychowanie	5 915	5 875	5 316	90,5	89,9	110	116	105,5
Ochrona zdrowia	47 328	30 290	30 302	100,0	64,0	25 473	25 550	100,3
Pomoc społeczna	750 309	710 192	709 357	99,9	94,6	708 183	707 418	99,9
Kultura fizyczna	200	1 155	1 146	99,2	573,0	0	0	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Dotacje na zadania bieżące zrealizowano w kwocie 807.445 tys. zł. Największy udział w dotacjach bieżących miały dotacje dla działu Pomoc społeczna, stanowiące 87,6% dotacji na zadania bieżące ogółem. Dotacje na zadania bieżące w tym dziale wynosiły 707.418 tys. zł i przeznaczone zostały głównie na utrzymanie domów pomocy społecznej oraz rodzin zastępczych. Powiaty otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na pensjonariuszy, którzy zostali przyjęci do domów pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. lub na podstawie skierowań wystawionych przed tym dniem. Z powyższej kwoty finansowane są również zadania powiatów związane ze wspieraniem rodzin zastępczych, w tym także rodzinne domy dziecka oraz działania wykonywane przez koordynatorów pieczy zastępczej.

Dotacje celowe na realizację inwestycji własnych powiatów przekazano w kwocie 486.833 tys. zł.

Największa część tych dotacji została przekazana w działach:

- Transport i łączność - na inwestycje na drogach powiatowych i inwestycje związane z usuwaniem klęsk żywiołowych przeznaczono kwotę 470.888 tys. zł

- Oświata i wychowanie – na inwestycje w tym dziale przekazano dotacje w wysokości 5.199 tys. zł i przeznaczono głównie na inwestycje dla liceów ogólnokształcących, szkół zawodowych oraz szkół podstawowych specjalnych,
- Ochrona zdrowia – na inwestycje w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 4.751 tys. zł i zostały przekazane na finansowanie inwestycji w szpitalach i ratownictwie medycznym,
- Rolnictwo i łowiectwo – na realizację zadań inwestycyjnych w tym dziale przekazano 2.400 tys. zł i dotacje te przeznaczono na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych,
- Pomoc społeczna - na inwestycje realizowane w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 1.940 tys. zł i przeznaczono je na finansowanie inwestycji w domach pomocy społecznej,
- Kultura fizyczna – na inwestycje w tym dziale przekazano kwotę w wysokości 1.146 tys. zł i przeznaczono na budowę obiektów sportowych.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania własne w poszczególnych działach w 2014 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**62,4**	**37,6**
Rolnictwo i łowiectwo	0,2	0,0	0,5	100,0	2,0	98,0
Transport i łączność	42,1	9,1	96,7	100,0	13,5	86,5
Oświata i wychowanie	0,4	0,0	1,1	100,0	2,2	97,8
Ochrona zdrowia	2,3	3,2	1,0	100,0	84,3	15,7
Pomoc społeczna	54,8	87,6	0,4	100,0	99,7	0,3
Pozostałe działy	0,2	0,1	0,3	100,0	59,9	40,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Poza omówionymi wyżej dotacjami celowymi z budżetu państwa, dochodami powiatów były również dotacje na zadania realizowane przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej i z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje przekazane

w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. Udział tych dotacji w zrealizowanych przez powiaty dochodach ogółem wynosił 3,8%.

Kwota otrzymanych przez powiaty w 2014 r. dotacji, o których mowa wyżej, wyniosła 902.170 tys. zł, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej powiaty otrzymały 11.283 tys. zł. Porozumienia z organami administracji rządowej obejmowały w większości zadania z zakresu działów: Pomoc społeczna – 7.347 tys. zł (65,1%), Administracja publiczna – 1.230 tys. zł (10,9%), Informatyka – 832 tys. zł (7,4%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 763 tys. zł (6,8%), Oświata i wychowanie – 670 tys. zł (5,9%),
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego powiaty otrzymały 359.100 tys. zł. Zawierane porozumienia między jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły przede wszystkim zadań realizowanych w działach: Pomoc społeczna – 163.778 tys. zł (45,6% tych dotacji), szczególnie w zakresie zadań związanych z funkcjonowaniem placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 72.677 tys. zł (20,2%) szczególnie na realizację zadań przez powiatowe urzędy pracy, Transport i łączność – 65.659 tys. zł (18,3%) w zakresie realizacji zadań na drogach powiatowych i wojewódzkich, Oświata i wychowanie – 27.955 tys. zł (7,8%) głównie z przeznaczeniem dla gimnazjów oraz bibliotek pedagogicznych,
- na zadania własne, na które powiaty otrzymały dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego, powiaty otrzymały 463.849 tys. zł. Dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły przede wszystkim zadań w działach: Transport i łączność – 416.099 tys. zł (89,7%) z przeznaczeniem na drogi powiatowe, usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz lokalny transport zbiorowy, Ochrona zdrowia - 12.152 tys. zł (2,6%), które były przeznaczone głównie na inwestycje dla szpitali oraz jednostek ratownictwa medycznego, Oświata i wychowanie - 6.819 tys. zł (1,5%) z przeznaczeniem dla szkół zawodowych, szkół podstawowych specjalnych oraz liceów ogólnokształcących,
- z funduszy celowych powiaty otrzymały 67.938 tys. zł. W kwocie tej największy udział miały dotacje w działach: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 12.933 tys. zł (19,0%) głównie na zadania realizowane przez komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 12.755 tys. zł (18,8%) na realizację zadań powiatowych urzędów pracy oraz zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, Kultura

fizyczna – 10.875 tys. zł (16,0%) w szczególności na realizację zadań inwestycyjnych w ramach rozdziału Pozostała działalność oraz na budowę obiektów sportowych i instytucje kultury fizycznej, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 8.226 tys. zł (12,1%) na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu oraz na zadania realizowane w ramach rozdziału Pozostała działalność, Oświata i wychowanie – 7.437 tys. zł (11,0%) z przeznaczeniem dla liceów ogólnokształcących oraz szkół zawodowych, Pomoc społeczna – 6.660 tys. zł (9,8%) w szczególności na utrzymanie i inwestycje placówek opiekuńczo-wychowawczych i ośrodków wsparcia.

1.3. Dochody według działów

W 2014 r. w strukturze dochodów zrealizowanych przez powiaty, najwyższy udział miały dochody w następujących działach: Różne rozliczenia (43,0%), Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (19,0%), Pomoc społeczna (9,5%).

Dochody zrealizowane w 2014 r. w tych działach stanowiły 71,5% łącznej kwoty dochodów ogółem zrealizowanych przez powiaty.

STRUKTURA DOCHODÓW WG DZIAŁÓW W 2014 R.

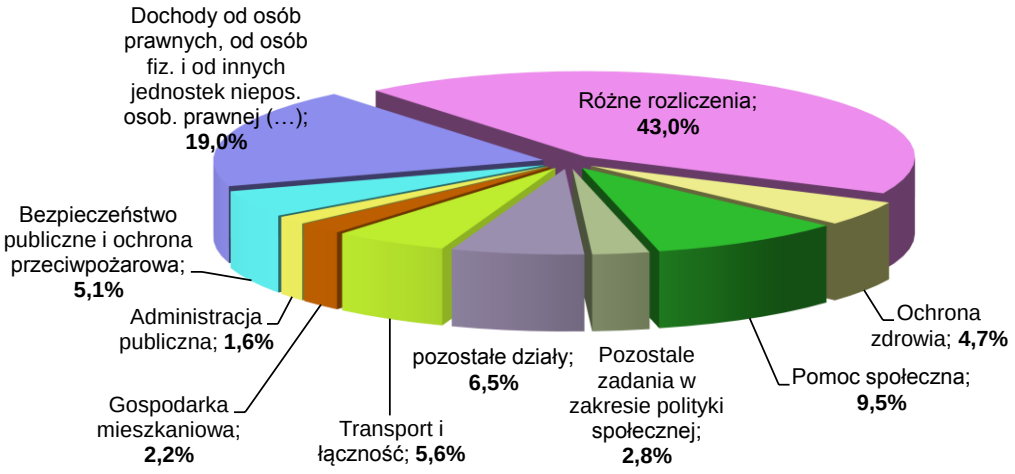

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

Dochody powiatów według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, w tym:	**23 077 563**	**24 195 887**	**23 782 807**	**98,3**	**103,1**
Transport i łączność	1 173 234	1 394 089	1 326 072	95,1	113,0
Gospodarka mieszkaniowa	490 190	665 938	518 165	77,8	105,7
Administracja publiczna	403 652	428 866	391 529	91,3	97,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 219 480	1 225 288	1 208 899	98,7	99,1
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	4 191 683	4 456 016	4 522 889	101,5	107,9
Różne rozliczenia	10 351 575	10 228 469	10 234 540	100,1	98,9
Ochrona zdrowia	1 119 521	1 141 167	1 109 932	97,3	99,1
Pomoc społeczna	2 171 087	2 273 228	2 264 435	99,6	104,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	599 439	690 130	654 457	94,8	109,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Najwyższą dynamikę dochodów powiaty odnotowały w dziale Transport i łączność (wzrost o 13,0%) a plan został zrealizowany w 95,1%. W tym dziale 29,1% stanowiły dotacje celowe otrzymane z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych oraz 35,5% dotacje celowe z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych powiatu.

W dziale Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej plan dochodów został wykonany w 101,5% i w stosunku do 2013 r., były wyższe o 7,9%. W tym dziale ujmowane są dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatku dochodowym od osób prawnych, które stanowiły 87,7% dochodów tego działu oraz wpływy z opłaty komunikacyjnej stanowiące 10,2% dochodów tego działu.

W dziale Pomoc społeczna plan dochodów został wykonany w 99,6% i dochody z tego tytułu były wyższe o 4,3% od dochodów wykonanych w 2013 r. W dziale Pomoc społeczna wpływy z usług stanowiły 45,9% oraz dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu stanowiły 31,2%.

Plan dochodów w dziale Różne rozliczenia został zrealizowany w 100,1% i dochody te były niższe, niż wykonane w 2013 r., o 1,1%. W dziale Różne rozliczenia ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywanej powiatom z budżetu państwa, które stanowiły w tym dziale 99,5%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2013	2014
DOCHODY OGÓŁEM	**893,14**	**920,37**
DOCHODY WŁASNE	266,80	288,05
DOTACJE	228,58	238,22
SUBWENCJA OGÓLNA	397,76	394,09

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2013 r.

W 2014 r. dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 920,37 zł i w stosunku do 2013 r. wzrosły o 3,0%.

Najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 1.939,89 zł, tj. 210,8% średnich dochodów w powiatach, zaś najniższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 506,07 zł, tj. 55,0% średnich dochodów w powiatach.

Dochody powiatów na 1 mieszkańca w 2014 r. według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki powiatów

2.1. Struktura wydatków

W 2014 r. udział wydatków majątkowych i wydatków bieżących w wydatkach ogółem wynosił odpowiednio 14,7% i 85,3%.

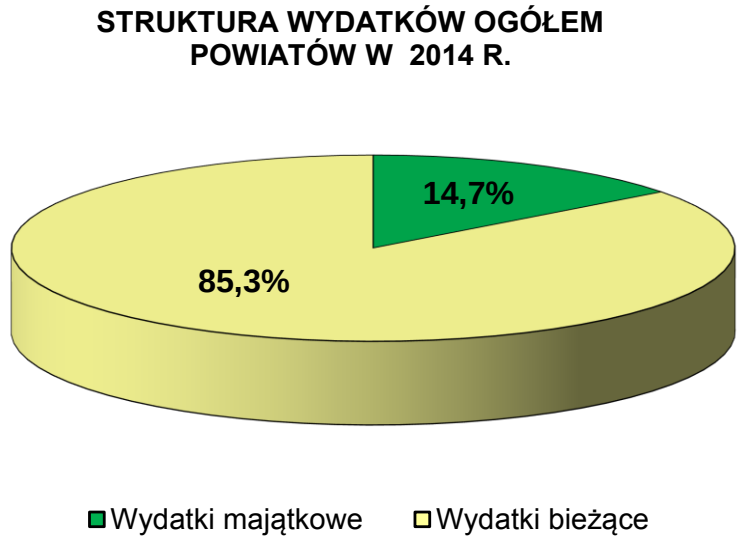

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

Najniższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był w powiatach województwa zachodniopomorskiego (10,9%) a najwyższy w powiatach województw podkarpackiego i podlaskiego (17,6%).

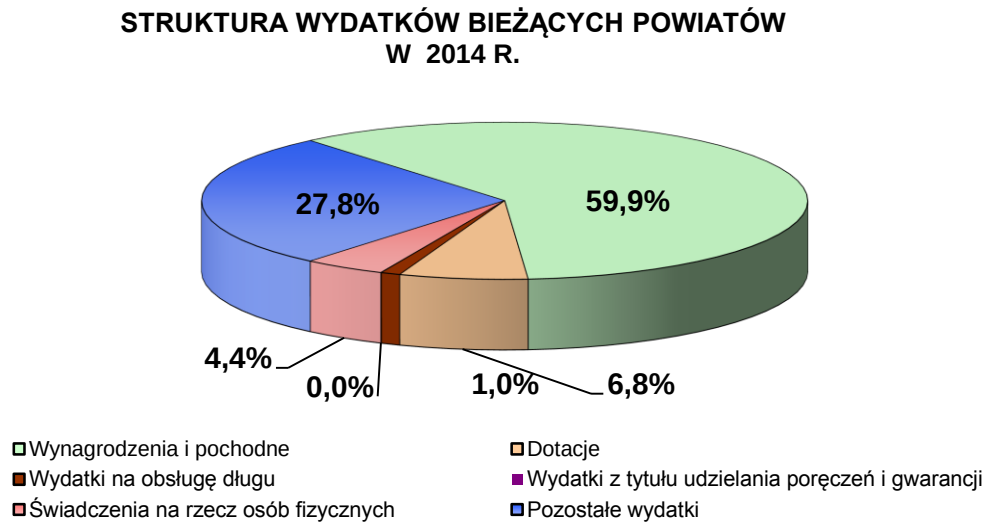

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r.

W strukturze wydatków bieżących najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 59,9% oraz pozostałe wydatki – 27,8%. W strukturze wydatków bieżących w 2014 r., w stosunku do 2013 r., udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne w wydatkach ogółem zwiększył się o 0,6 punktu procentowego.

2.2 Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wydatki powiatów według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem z tego:	**22 916 546**	**25 206 876**	**23 784 302**	**94,4**	**100,0**	**103,8**
Wydatki majątkowe	**2 854 113**	**4 003 503**	**3 492 585**	**87,2**	**14,7**	**122,4**
w tym: wydatki na inwestycje	2 827 631	3 955 511	3 446 121	87,1	14,5	121,9
Wydatki bieżące z tego:	**20 062 433**	**21 203 374**	**20 291 717**	**95,7**	**85,3**	**101,1**
wydatki na wynagrodzenia	10 180 870	10 503 140	10 394 235	99,0	43,7	102,1
w tym: wynagrodzenia osobowe	9 120 785	9 395 701	9 317 426	99,2	39,2	102,2
pochodne od wynagrodzeń	1 725 414	1 795 096	1 755 961	97,8	7,4	101,8
dotacje	1 334 739	1 446 025	1 389 682	96,1	5,8	104,1
wydatki na obsługę długu	257 253	238 954	211 398	88,5	0,9	82,2
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	9 276	28 579	5 031	17,6	0,0	54,2
świadczenia na rzecz osób fizycznych	895 433	929 269	887 188	95,5	3,7	99,1
Pozostałe wydatki	5 659 449	6 262 312	5 648 222	90,2	23,7	99,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., wydatki ogółem powiatów zwiększyły się o 3,8%.

Realizacja wydatków majątkowych w 2014 r., w stosunku do 2013 r., była wyższa o 22,4%, a wydatków bieżących była wyższa o 1,1%.

Wydatki majątkowe zrealizowano w 87,2% kwoty zaplanowanej na 2014 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 98,7% wydatków majątkowych oraz 14,5% wydatków ogółem.

Zrealizowane wydatki majątkowe powiatów dotyczyły głównie wydatków inwestycyjnych jednostek budżetowych na drogi publiczne powiatowe (52,9%).

W 2014 r. w strukturze wydatków ogółem w powiatach największy udział miały wydatki na wynagrodzenia, tj. 43,7% wydatków ogółem oraz 51,2% wydatków bieżących i wzrosły w porównaniu do 2013 r. o 2,1%.

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., wydatki na obsługę długu były mniejsze o 17,8%. Wydatki te w strukturze wydatków ogółem stanowiły 0,9%.

2.3. Wydatki według działów

W strukturze działowej wydatków powiatów przeważały wydatki w działach: Oświata i wychowanie (30,1%), Pomoc społeczna (14,7%), Transport i łączność (14,4%), Administracja publiczna (11,2%). Wydatki w tych działach stanowiły razem 70,4% wydatków ogółem.

STRUKTURA WYDATKÓW WG DZIAŁÓW W 2014 R.

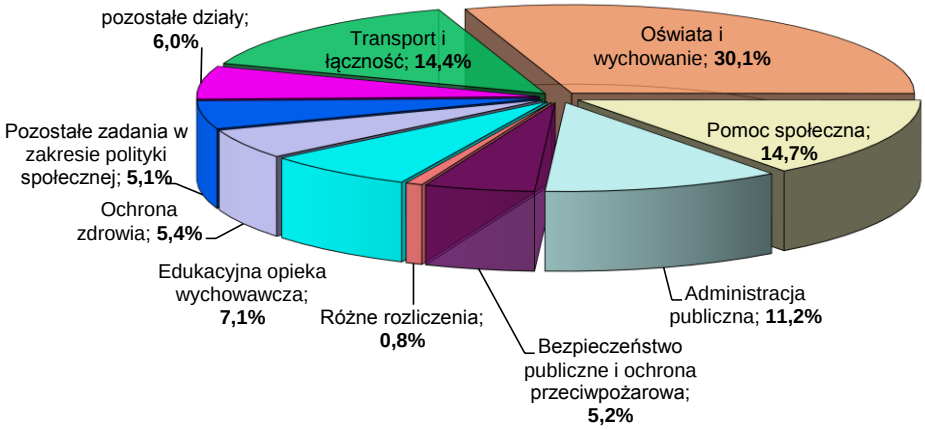

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

Wydatki powiatów według ważniejszych działów zawiera poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**22 916 546**	**25 206 876**	**23 784 302**	**94,4**	**103,8**
Transport i łączność	2 924 527	3 681 363	3 419 337	92,9	116,9
Administracja publiczna	2 548 054	2 844 239	2 657 912	93,4	104,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 242 533	1 266 315	1 241 072	98,0	99,9
Różne rozliczenia	172 247	291 524	193 221	66,3	112,2
Oświata i wychowanie	7 185 796	7 369 760	7 161 041	97,2	99,7
Ochrona zdrowia	1 327 327	1 437 851	1 273 988	88,6	96,0
Pomoc społeczna	3 394 307	3 600 351	3 484 811	96,8	102,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 138 381	1 266 431	1 205 446	95,2	105,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 648 058	1 723 992	1 688 318	97,9	102,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Wydatki w dziale Oświata i wychowanie wykonano w 97,2% planu, przy czym 57,6% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników, a 10,4% składki na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2014 r., w stosunku do 2013 r., były wyższe o 2,7%. W tym dziale 37,1% stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników i 14,0% wydatków na świadczenia społeczne.

Wydatki zrealizowane w dziale Transport i łączność, o najwyższej dynamice wzrosły, w stosunku do 2013 r., o 16,9%, plan został wykonany w 92,9%, przy czym 60,5% tych wydatków stanowiły wydatki inwestycyjne, 10,7% zakup usług remontowych i 7,4% zakup pozostałych usług.

Wydatki zrealizowane w dziale Administracja publiczna w 2014 r. wzrosły, w stosunku do 2013 r., o 4,3%, przy czym 51,1% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników, 10,1% zakup usług pozostałych i 8,0% zakup materiałów i wyposażenia.

W dziale Ochrona zdrowia powiaty zrealizowały wydatki w 88,6% planu. W tym dziale 78,6% wydatków stanowiły składki na ubezpieczenia zdrowotne, 3,5% na pokrycie przejętych zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wpłat dokonywały powiaty, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca był wyższy od 110% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

W 2014 r. wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dokonało 19 powiatów w kwocie 178.559 tys. zł, tj. 100% planowanej kwoty. Wydatki te stanowiły 92,4% wykonanych wydatków w dziale Różne rozliczenia.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

W 2014 r. wydatki powiatów na wynagrodzenia były wyższe o 2,1% niż w 2013 r.

STRUKTURA WYDATKÓW NA WYNAGRODZENIA WG DZIAŁÓW W 2014 R.

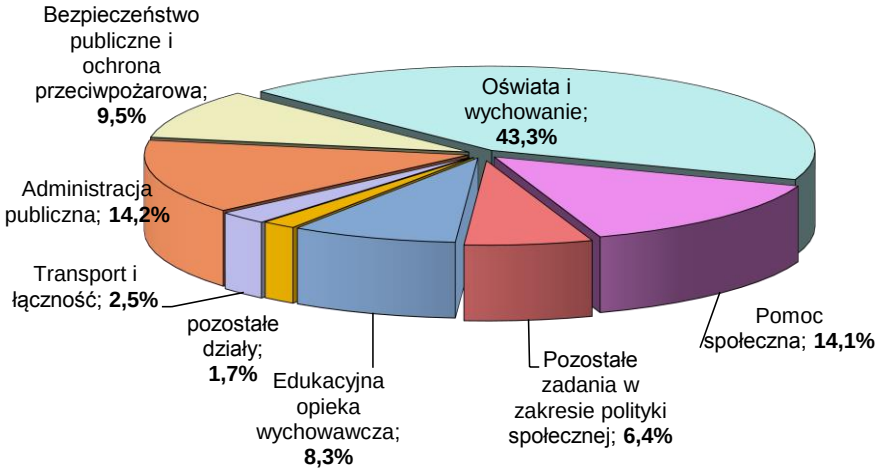

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków na wynagrodzenia najwyższy udział stanowiły wydatki w działach: Oświata i wychowanie (43,3%), Administracja publiczna (14,2%), Pomoc społeczna (14,1%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (9,5%), Edukacyjna opieka wychowawcza (8,3%). Łącznie w tych działach powiaty zrealizowały 89,4% ogółu wydatków na wynagrodzenia.

Wydatki na wynagrodzenia w powiatach według ważniejszych działów, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	**Wykonanie 2013**	**Plan (po zmianach) 2014**	**Wykonanie 2014**	**Wskaźnik (4:3)**	**Dynamika (4:2)**
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**10 180 870**	**10 503 140**	**10 394 235**	**99,0**	**102,1**
Transport i łączność	251 063	260 968	257 869	98,8	102,7
Administracja publiczna	1 401 763	1 509 923	1 478 701	97,9	105,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	985 647	983 369	983 165	100,0	99,7
Oświata i wychowanie	4 513 011	4 538 012	4 505 293	99,3	99,8
Pomoc społeczna	1 405 790	1 482 725	1 465 251	98,8	104,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	606 829	674 712	661 374	98,0	109,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	848 962	873 208	866 476	99,2	102,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W wymienionych w tabeli ważniejszych działach, z wyjątkiem działu Oświata i wychowanie i działu Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa wydatki na wynagrodzenia wykonane w 2014 r. były wyższe niż wykonane w 2013 r.

Najwyższy wzrost wydatków na wynagrodzenia był w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (wyższe o 9,0%) i były związane z funkcjonowaniem powiatowych urzędów pracy.

Wydatki na wynagrodzenia w dziale Pomoc społeczna (wyższe o 4,2%) były związane z funkcjonowaniem domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków powiatów na wynagrodzenia według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W 2014 R.

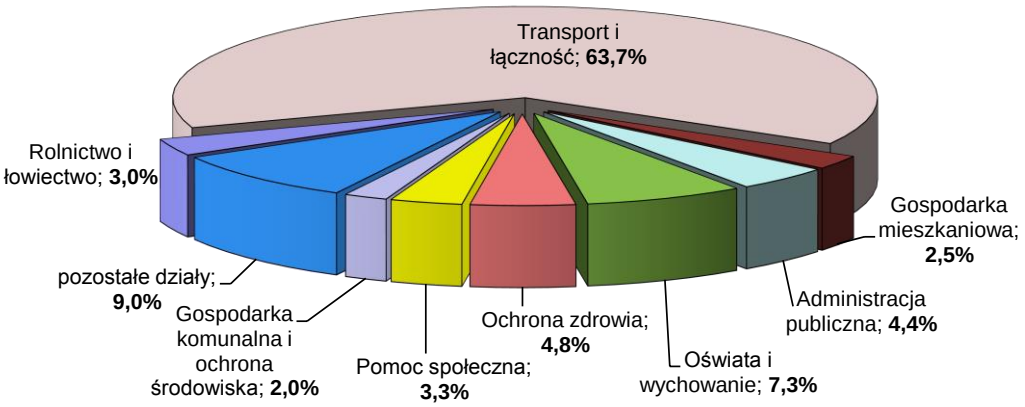

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków majątkowych powiatów przeważały wydatki w działach: Transport i łączność (63,7%), Oświata i wychowanie (7,3%), Ochrona zdrowia (4,8%). Wydatki w tych działach stanowiły razem 75,8% wydatków majątkowych powiatów.

Wydatki majątkowe w ww. działach zrealizowano poniżej kwot planowanych.

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., w działach Oświata i wychowanie oraz Gospodarka mieszkaniowa zrealizowano wydatki niższe odpowiednio o 13,6% i 8,4%, natomiast w działach: Rolnictwo i łowiectwo, Transport i łączność, Administracja publiczna, Ochrona zdrowia, Pomoc społeczna, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska zrealizowano wyższe wydatki.

Wydatki majątkowe w powiatach według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**2 854 113**	**4 003 503**	**3 492 585**	**87,2**	**122,4**
Rolnictwo i łowiectwo	34 940	125 653	103 789	82,6	297,0
Transport i łączność	1 698 653	2 420 576	2 225 964	92,0	131,0
Gospodarka mieszkaniowa	96 599	119 556	88 527	74,0	91,6
Administracja publiczna	141 414	201 931	153 091	75,8	108,3
Oświata i wychowanie	295 217	314 768	254 960	81,0	86,4
Ochrona zdrowia	157 041	195 006	166 526	85,4	106,0
Pomoc społeczna	101 941	129 641	113 651	87,7	111,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	60 928	89 918	70 047	77,9	115,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Największy wzrost wydatków majątkowych w powiatach w 2014 r., w porównaniu do 2013 r., wystąpił w dziale Rolnictwo i łowiectwo (o 197,0%) i głównie przeznaczone były na prace geodezyjno-urządzeniowe na potrzeby rolnictwa.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiatach, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2013	2014
1	2	3
Wydatki ogółem z tego:	**886,90**	**920,43**
Wydatki majątkowe	**110,46**	**135,16**
w tym: wydatki na inwestycje	109,43	133,36

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2013	2014
1	2	3
Wydatki bieżące z tego:	**776,45**	**785,27**
Wydatki na wynagrodzenia	394,01	402,25
w tym: wynagrodzenia osobowe	352,99	360,57
Pochodne od wynagrodzeń	66,78	67,95
Dotacje	51,66	53,78
Wydatki na obsługę długu	9,96	8,18
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,36	0,19
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	34,65	34,33
Pozostałe wydatki	219,03	218,58

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2013 r.

W 2014 r. wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 920,43 zł i były wyższe, w stosunku do 2013 r., o 3,8%.

W 2014 r. najwyższe wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiecie wynosiły 2.019,21 zł, tj. 219,4% średnich wydatków w powiatach, a najniższe – 519,89 zł, co stanowi 56,5% średnich wydatków w powiatach.

Wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów powiatów

W 2014 r. powiaty planowały deficyt w wysokości 1.010.989 tys. zł, faktycznie ich budżety zamknęły się zbiorczo deficytem w kwocie 1.495 tys. zł.

W 2014 r. budżety 169 powiatów zamknęły się nadwyżką, tj. w 53,8% ogólnej liczby powiatów. Deficyt wystąpił w 145 powiatach.

Liczbę powiatów, według relacji wyniku do dochodów w 2014 r., przedstawia tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów powiatów					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Powiaty z nadwyżką budżetową	169	153	14	2	0	0
Powiaty z deficytem budżetowym	145	117	20	8	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

Wśród powiatów, które osiągnęły nadwyżkę budżetową, 90,5% łącznej liczby tych powiatów stanowią powiaty, w których wynik w relacji do dochodów jest poniżej 5%,

Natomiast, wśród powiatów z deficytem budżetowym, powiaty, których wynik w relacji do dochodów wynosi poniżej 5%, stanowią 80,7% łącznej liczby tych powiatów.

4. Przychody i rozchody powiatów

Powiaty w 2014 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 1.771.664 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 633.137 tys. zł.

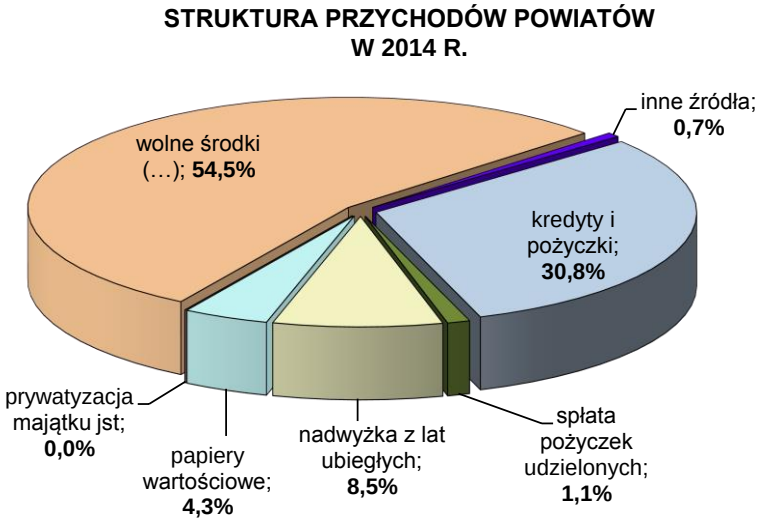

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. przychody z tytułu kredytów i pożyczek stanowiły 30,8% przychodów ogółem. Nadwyżka z lat ubiegłych stanowiła 8,5% przychodów.

Ponad 50% przychodów stanowiły wolne środki. Zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych wolne środki należy rozumieć jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

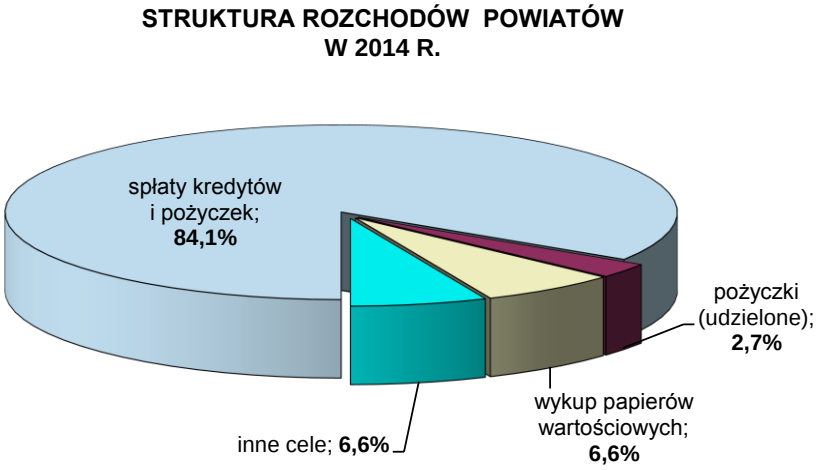

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

W rozchodach powiatów największy udział miały spłaty kredytów i pożyczek, które stanowiły 84,1% rozchodów ogółem i były niższe niż przychody z tytułu kredytów i pożyczek o 2,6%.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów

W strukturze zobowiązań powiatów w 2014 r., największy udział miały kredyty i pożyczki (98,1%) oraz papiery wartościowe (1,8%).

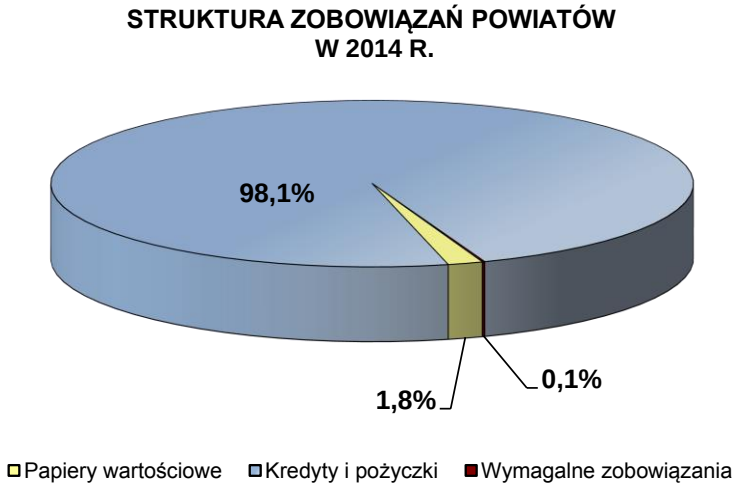

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2014 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania powiatów według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2013	2014	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych w tym:	**5 877 616**	**5 943 224**	**101,1**
papiery wartościowe	153 545	104 545	68,1
w tym: długoterminowe	153 545	104 545	68,1
kredyty i pożyczki	5 721 980	5 830 916	101,9
w tym: długoterminowe	5 708 464	5 821 993	102,0
wymagalne zobowiązania w tym:	2 091	7 762	371,2
z tytułu dostaw towarów i usług	907	2 574	283,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., zadłużenie ogółem powiatów zwiększyło się o 1,1%, w tym z tytułu kredytów i pożyczek o 1,9%.

W 2014 r. zobowiązania ogółem wystąpiły w 310 powiatach a udział zadłużenia powiatów w dochodach ogółem powiatów wynosił 25,0%.

Zadłużenie bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych wystąpiło w 307 powiatach.

Udział zobowiązań ogółem bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem powiatów w 2014 r. wynosił 24,2%.

Liczba powiatów wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2013	314	308	50	83	73	48	32	18	4
2014	314	307	44	91	72	45	34	15	6

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2013 i 2014 r. (Min. Fin.)

Liczba powiatów w przedziale o zadłużeniu do 30% dochodów ogółem stanowiła 67,4% powiatów zadłużonych.

W 2014 r., według danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (stan bazy na 06-11-2014 r.), indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, nie spełniało 16 powiatów (5,1% powiatów).

6. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych

Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2014 roku przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	32 656	46 728	42 553	91,1	130,3
w tym: dotacje z budżetu	8 438	11 669	11 245	96,4	133,3
Koszty	33 799	46 679	42 302	90,6	125,2
Podatek dochodowy od osób prawnych	26	42	43	102,2	165,4
Wpłaty do budżetu powiatów	0	0	80	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. wyniosły 42.553 tys. zł, w tym dotacje z budżetu stanowiły 11.245 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 91,1%, a dotacje w 96,4%.

W 2014 r., w porównaniu z danymi za 2013 r., przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększyły się o 30,3%, a dotacje z budżetu powiatów zwiększyły się o 33,3%.

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., koszty zwiększyły się o 25,2%.

W 2014 r. 48,8% kosztów powiatowych samorządowych zakładów budżetowych stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, które w porównaniu do 2013 r., wzrosły o 23,0%.

W 2014 r. w powiatach, w formie samorządowego zakładu budżetowego realizowano głównie w dziale Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej (55,6% przychodów ogółem), Transportu i łączności (14,2% przychodów ogółem) oraz Kultury fizycznej (14,1% przychodów ogółem), Pomocy społecznej (9,9% przychodów ogółem) i Gospodarki mieszkaniowej (6,2% przychodów ogółem).

Przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem z tego:	**32 656**	**46 728**	**42 553**	**91,1**	**130,3**
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	18 997	22 952	23 660	103,1	124,5
Transport i łączność	3 859	10 827	6 034	55,7	156,4
Kultura fizyczna	5 091	5 726	6 003	104,8	117,9
Pomoc społeczna	2 245	4 578	4 210	92,0	187,5
Gospodarka mieszkaniowa	2 464	2 646	2 646	100,0	107,3

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wykonane przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych we wszystkich działach były wyższe niż wykonane przychody w 2013 r.

Koszty powiatowych zakładów budżetowych wyniosły 42.302 tys. zł i były niższe o 9,4% od planowanych. W 2014 r. powiatowe samorządowe zakłady budżetowe nie planowały lecz dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetu w wysokości 80 tys. zł.

Struktura kosztów kształtowała się następująco: w dziale Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej - 55,2%, Transport i łączność - 14,3%, Kultura fizyczna - 14,1%, Pomoc społeczna - 10,0% oraz Gospodarka mieszkaniowa - 6,3%.

Koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem z tego:	**33 799**	**46 679**	**42 302**	**90,6**	**125,2**
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	19 018	22 972	23 356	101,7	122,8
Transport i łączność	4 130	10 861	6 062	55,8	146,8
Kultura fizyczna	5 912	5 603	5 983	106,8	101,2
Pomoc społeczna	2 292	4 578	4 243	92,7	185,1
Gospodarka mieszkaniowa	2 447	2 666	2 659	99,7	108,7

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych we wszystkich działach były wyższe niż w 2013 r.

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych w powiatach zmniejszył się z 330 tys. zł na początku roku do – 2.165 tys. zł na koniec 2014 r.

7. Wydzielony rachunek dochodów powiatowych jednostek budżetowych

Wydzielone rachunki dochodów, o których mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych w 2014 r. prowadziło 138 powiatów (43,9% ogółu powiatów).

W ramach ww. rachunku powiaty zrealizowały w 2014 r. dochody w wysokości 75.939 tys. zł. W stosunku do planu zostały one wykonane w 83,2% i były niższe o 8,3% od wykonanych dochodów w 2013 r.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	82 785	91 264	75 939	83,2	91,7
Wydatki	82 686	91 472	76 037	83,1	92,0
w tym : wpłaty do budżetu	3 073	2 280	2 963	129,9	96,4

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223, ust.1 za 2013 r. i 2014 rok. (Min. Fin)

Zrealizowane wydatki wyniosły 76.037 tys. zł i były niższe o 16,9% niż planowano a dokonane wpłaty do budżetu powiatów były wyższe o 29,9% niż zakładano to w planie na 2014 r. W porównaniu do 2013 r., wydatki powiatów na wydzielonych rachunkach zmniejszyły się o 8,0% a wpłaty do budżetów powiatów o 3,6%.

Stan środków obrotowych na wydzielonych rachunkach dochodów na koniec 2014 r. zmniejszył się z 2.258 tys. zł na początku roku do 2.160 tys. zł na koniec 2014 r. (o 4,3%).

IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów miast na prawach powiatu w 2014 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	64 216 583	69 156 969	68 259 778	98,7	106,3
Wydatki	64 952 560	74 316 817	69 661 372	93,7	107,2
Wynik	-735 978	-5 159 848	-1 401 594	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., miasta na prawach powiatu osiągnęły dochody w kwocie 68.259.778 tys. zł. Jednostki te zrealizowały w tym okresie wydatki w wysokości 69.661.372 tys. zł.

Budżety miast na prawach powiatu zamknęły się deficytem w wysokości 1.401.594 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 5.159.848 tys. zł.

1. Dochody miast na prawach powiatu

1.1. Struktura dochodów

W strukturze dochodów ogółem miast na prawach powiatu, dochody własne stanowiły 62,8%, dotacje – 17,3%, a subwencja ogólna – 19,9%.

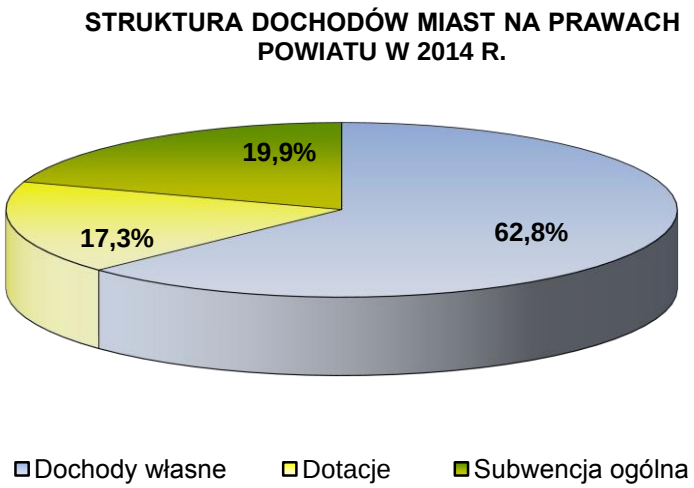

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., w stosunku do roku 2013, zmniejszył się udział w dochodach ogółem subwencji ogólnej o 1,2 punktu procentowego, natomiast zwiększył się udział dotacji o 0,8 punktu procentowego i udział dochodów własnych o 0,4 punktu procentowego.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody ogółem miast na prawach powiatu w 2014 r., w porównaniu do 2013 r., wzrosły o 6,3%. Dynamika dochodów własnych i dotacji wynosiła odpowiednio 107,1%, 111,3%, natomiast subwencja ogółem pozostała na poziomie 2013 r.

Dochody własne miast na prawach powiatu zrealizowane zostały w 99,4% planu rocznego, dochody z tytułu dotacji w 94,8% planu, a z tytułu przekazanej z budżetu państwa łącznej kwoty subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0% rocznych kwot zaplanowanych przez te jednostki.

Dochody miast na prawach powiatu, według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM z tego:	**64 216 583**	**69 156 969**	**68 259 778**	**98,7**	**100,0**	**106,3**
Dochody własne z tego:	**40 058 806**	**43 135 720**	**42 893 990**	**99,4**	**62,8**	**107,1**
podatek dochodowy od osób prawnych	1 341 085	1 415 485	1 428 353	100,9	2,1	106,5
podatek dochodowy od osób fizycznych	15 069 570	15 949 401	16 165 612	101,4	23,7	107,3
podatek rolny	30 337	28 197	27 484	97,5	0,0	90,6
podatek od nieruchomości	7 418 665	7 635 372	7 700 554	100,9	11,3	103,8
podatek leśny	2 319	2 124	2 105	99,1	0,0	90,8
podatek od środków transportowych	302 356	305 317	307 350	100,7	0,5	101,7
podatek od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą opłacaną w formie karty podatkowej	39 904	40 452	37 259	92,1	0,1	93,4
podatek od spadków i darowizn	143 817	159 807	148 962	93,2	0,2	103,6
podatek od czynności cywilnoprawnych	918 691	893 566	980 856	109,8	1,4	106,8
opłata skarbowa	287 544	299 336	296 573	99,1	0,4	103,1
opłata eksploatacyjna	5 090	5 481	5 317	97,0	0,0	104,5
opłata targowa	50 018	50 752	49 657	97,8	0,1	99,3
dochody z majątku	4 275 539	5 076 397	4 655 166	91,7	6,8	108,9
pozostałe dochody	10 173 870	11 274 034	11 088 742	98,4	16,2	109,0

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje ogółem z tego:	**10 610 582**	**12 469 125**	**11 814 573**	**94,8**	**17,3**	**111,3**
Dotacje celowe ogółem	5 963 633	6 675 351	6 556 795	98,2	9,6	109,9
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 646 948	5 793 774	5 257 777	90,7	7,7	113,1
Subwencja ogólna	**13 547 196**	**13 552 124**	**13 551 215**	**100,0**	**19,9**	**100,0**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Istotnymi źródłami dochodów własnych w 2014 roku w miastach na prawach powiatu są:

- dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, które w porównaniu do 2013 r. były wyższe o 7,3%.
- dochody z podatku od nieruchomości, które zostały wykonane w 100,9% planu i w porównaniu do 2013 r. dochody te były wyższe o 3,8%.

W 2014 r. udział miast na prawach powiatu we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosił: w części gminnej 37,53%, w części powiatowej 10,25%.

W 2014 r. na rachunki miast na prawach powiatu przekazano w części gminnej i w części powiatowej udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej kwocie 16.165.612 tys. zł tj. o 7,3% wyższe niż w 2013 roku.

Pozostałe dochody zostały wykonane w 98,4% planu i w porównaniu do 2013 r. były wyższe o 9,0%.
W strukturze pozostałych dochodów zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu w 2014 r. dominujący udział miały: wpływy z usług (34,7%), wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw (20,4%), wpływy z różnych dochodów (12,7%), wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie, służebności i użytkowanie wieczyste nieruchomości (8,7%), wpływy z różnych opłat (6,0%).

Szczegółowy opis wyliczenia wielkości udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych dla części gminnej miast na prawach powiatu na 2014 r. zawiera wprowadzenie do sprawozdania.

1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy

W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2014 r. do budżetów miast na prawach powiatu nie wpłynęła kwota 690.535 tys. zł, co stanowiło 1,0% dochodów ogółem. Natomiast w odniesieniu do wykonanych dochodów własnych stanowiło 1,6%.

Skutki udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2014 r. obniżeń górnych stawek podatków, ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie	Obniżenie górnych stawek podatków	Ulgi i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenia zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności	Wskaźnik (3+4+5+6):(2)
	tys. zł					%%
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	**68 259 778**	**472 649**	**101 450**	**55 195**	**61 241**	**1,0**
DOCHODY WŁASNE w tym:	**42 893 990**	**472 649**	**101 450**	**55 195**	**61 241**	**1,6**
podatek rolny	27 484	1 483	17	75	198	6,5
podatek od nieruchomości	7 700 554	289 053	100 861	41 554	44 277	6,2
podatek leśny	2 105	0	24	2	0	1,2
podatek od środków transportowych	307 350	179 421	40	546	1 729	59,1
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	37 259	0	0	143	532	1,8
podatek od spadków i darowizn	148 962	0	0	2 098	7 871	6,7
podatek od czynności cywilnoprawnych	980 856	0	0	64	551	0,1
wpływy z opłaty skarbowej	296 573	0	0	99	0	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	5 317	0	0	0	0	0,0
wpływy z opłaty targowej	49 657	821	10	33	41	1,8
dochody z majątku	4 655 166	0	0	0	0	0,0
pozostałe dochody	11 088 742	1 870	498	10 581	6 040	0,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

Z łącznej kwoty udzielonych w 2014 r. przez miasta na prawach powiatu obniżeń górnych stawek podatków, ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) i ulg w spłacie zobowiązań podatkowych skutki:

- obniżenia górnych stawek podatków stanowiły 68,4%,
- ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) stanowiły 14,7%,
- umorzeń stanowiły 8,0%,
- rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności stanowiły 8,9%.

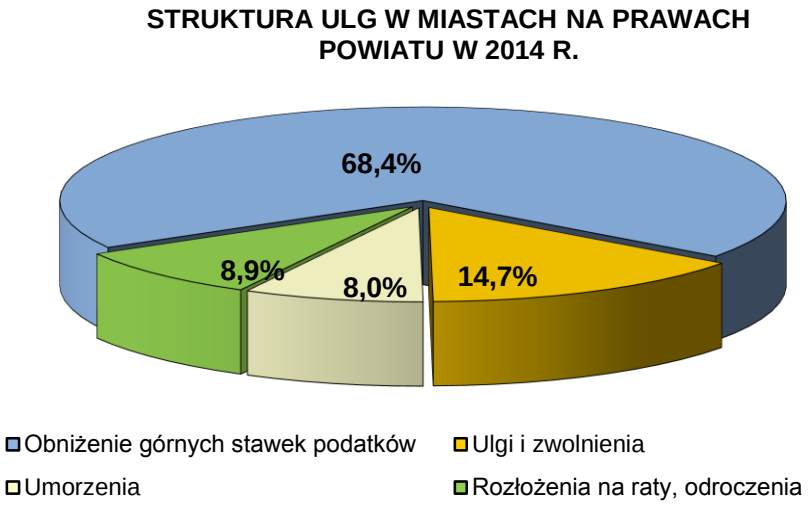

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

W łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych, 61,2% stanowiły obniżenia stawek w podatku od nieruchomości i 38,0% obniżenia stawek w podatku od środków transportowych.
W łącznej kwocie ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) 99,4% stanowiły ulgi i zwolnienia w podatku od nieruchomości.
Najwięcej umorzeń zaległości podatkowych miasta na prawach powiatu dokonały w podatku od nieruchomości (75,3%).
W łącznej kwocie rozłożeń na raty, odroczeń terminu płatności największy udział miał podatek od nieruchomości (72,3%), podatek od spadków i darowizn (12,9%), pozostałe dochody (9,9%).

Łączna kwota udzielonych w 2014 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżeń górnych stawek podatkowych oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w porównaniu do dochodów wykonanych z danego tytułu, wyniosła w podatku od środków transportowych – 59,1%, w podatku od spadków i darowizn – 6,7%, w podatku rolnym – 6,5% oraz w podatku od nieruchomości – 6,2%.

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla miast na prawach powiatu części wyrównawczej subwencji ogólnej, uwzględniane były skutki -

udzielonych przez właściwe organy miast - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatków. W przeciwnym, bowiem razie budżet państwa refundowałby miastu skutki decyzji jej organów.

1.2.2. Subwencja ogólna

W 2014 r. z tytułu subwencji ogólnej na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki w łącznej wysokości 13.332.370 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu i 100,4% analogicznych kwot przekazanych w 2013 r.

Na powyższą kwotę subwencji składały się środki z tytułu:

- części oświatowej w wysokości - 12.628.175 tys. zł,
- części wyrównawczej w wysokości - 120.467 tys. zł,
- części równoważącej w wysokości - 576.494 tys. zł,
- części rekompensującej w wysokości - 7.234 tys. zł.

Należy mieć na uwadze, iż miasta na prawach powiatu, realizują zadania zarówno gminy, jak i powiatu. Miasta na prawach powiatu uzyskują dochody z analogicznych źródeł jak wszystkie inne gminy, ale również ze źródeł właściwych dla innych powiatów. Również poszczególne części subwencji ogólnej są ustalane i przekazywane tym miastom podwójnie, raz jako gminie, drugi raz jako powiatowi.

W 2014 r. część wyrównawczą subwencji otrzymało 25 miast na prawach powiatu, z tego 14 miast zarówno w części gminne, jak i powiatowej na kwotę 110.295 tys. zł, 5 miast wyłącznie w części gminnej na kwotę 7.360 tys. zł i 6 miast wyłącznie w części powiatowej na kwotę 2.812 tys. zł.

Część równoważącą subwencji ogólnej otrzymało wszystkie 66 miast na prawach powiatu. Wszystkie miasta otrzymały tę subwencje w części powiatowej na łączną kwotę 451.881 tys. zł, a 49 miast dodatkowo w części gminnej na łączną kwotę 124.612 tys. zł.

Miasta na prawach powiatu, na obszarze których znajdują się specjalne strefy ekonomiczne - na mocy ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw - otrzymały rekompensatę z tytułu wyrównania ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref

ekonomicznych. Według danych Ministerstwa Finansów w 2014 r. z tego tytułu na rachunki 6 miast na prawach powiatu została przekazana kwota 7.234 tys. zł.

W 2014 r. miasta na prawach powiatu otrzymały także środki:

1) z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kwotę 31.921 tys. zł - 53 miasta na prawach powiatu.

   Środki te zostały przeznaczone dla miast na prawach powiatu, w których dochody podatkowe za rok 2013 (ustalone z uwzględnieniem art. 32 ust. 3 ww. ustawy), powiększone o część wyrównawczą i część równoważącą subwencji ogólnej ustalone na 2014 r. i pomniejszone o wpłaty ustalone na 2014 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca, były niższe od 80% wyliczonych w analogiczny sposób średnich dochodów wszystkich gmin, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju, oraz dla miast na prawach powiatu dokonujących wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin, a także miast na prawach powiatu, które w 2013 r. otrzymały z budżetu państwa dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych z zakresu domów pomocy społecznej.

2) z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego:

   - na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, kwotę 149.954 tys. zł – 20 miast na prawach powiatu,
   - na dofinansowanie remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu, kwotę 14.971 tys. zł – 12 miast na prawach powiatu,
   - na utrzymanie rzecznej przeprawy promowej w Świnoujściu, kwotę 22.000 tys. zł.

   Środki z powyższej rezerwy zostały rozdysponowane w sposób uzgodniony z Ministrem Infrastruktury i Rozwoju oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez miasta na prawach powiatu w 2014 roku, przekazana została kwota 12.605.995 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z “Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014”, przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Minister Finansów rozdysponował dla poszczególnych miast na prawach powiatu środki w wysokości 22.181 tys. zł (13,2% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014 z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych systemu informacji oświatowej oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu oraz weryfikacji danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej – w kwocie 49 tys. zł,
- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2014 r. – w kwocie 435 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 23 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy - Karta Nauczyciela, a także dla nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 5.070 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne:

  a) pomieszczeń dydaktycznych w nowo wybudowanych obiektach szkół i placówek oświatowych,

  b) pomieszczeń do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w szkołach rozpoczynających kształcenie w zawodach, w których szkoły te dotychczas nie prowadziły takiego kształcenia,

  c) świetlic szkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych/dotowanych przez gminy otrzymujące w 2014 r. kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej,

  d) poradni psychologiczno-pedagogicznych,

  e) pomieszczeń do nauki dzieci 6-letnich,

– w kwocie 16.309 tys. zł,

- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem

m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, remontów bieżących, wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń do nauki, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z nauczaniem indywidualnym, realizacją podwyżek wynagrodzeń oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 295 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 12.628.176 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań miast na prawach powiatu wynika, że wydatki wykonane w 2014 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 129,4%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 100,0% - 110,0% - 4 miasta,
- 110,0% - 120,0% - 17 miast,
- powyżej 120,0% - 45 miast.

W 2014 r. miasta na prawach powiatu ze środków części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące finansowały ok. 77% wydatków przeznaczonych na realizację subwencjonowanych zadań bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty środki niezbędne na realizację zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie przedszkoli, szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja przez miasta na prawach powiatu wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2014 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,7% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 91,1% planu.

1.2.4 Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich*, w 2014 r. zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w kwocie 11.814.573 tys. zł, z tego:

1) dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
   - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
   - pozostałe własne,
   - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
   - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

zrealizowano w kwocie 6.107.045 tys. zł,

2) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
   - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
   - pozostałe własne,
   - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
   - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

zrealizowano w kwocie 5.062.746 tys. zł,

3) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 314.697 tys. zł,
4) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 28.312 tys. zł,
5) dotacje na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 5.250 tys. zł,
6) dotacje na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 8.860 tys. zł,

---

* w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2014 r.

7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 190.987 tys. zł,

8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 96.676 tys. zł.

Dotacje celowe ogółem przekazane z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań miast na prawach powiatu w 2014 r. wzrosły w stosunku do 2013 r. o 10,1%.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.		Wykonanie 2014 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	**10 610 582**	**6 029 622**	**11 814 573**	**6 617 979**	**111,3**	**109,8**
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich*	4 646 948	457 928	5 257 777	405 367	113,1	88,5
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	3 761 633	3 727 827	3 947 445	3 914 983	104,9	105,0
- na zadania własne, w tym:	1 721 187	1 494 360	1 951 459	1 774 087	113,4	118,7
- dotacje na zadania bieżące gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej z budżetu państwa w ramach programów rządowych	27 676	23 628	23 546	23 546	85,1	99,7
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	14 229	10 632	13 110	12 608	92,1	118,6
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostki samorządu terytorialnego	326 509	314 838	343 009	314 697	105,1	100,0

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.		Wykonanie 2014 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
- na pomoc finansową udzieloną między jedn. samorządu terytorialnego	24 404	4 227	14 110	5 250	57,8	124,2
- z funduszy celowych	115 672	19 810	287 663	190 987	248,7	964,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

* w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane miastom na prawach powiatu do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2014 r.

Dochody miast na prawach powiatu z tytułu dotacji ogółem zwiększyły się w 2014 r., w porównaniu do 2013 r., o 11,3%. Szczególnie wysoki wzrost - o 148,7 % - nastąpił w dotacjach celowych przekazanych miastom na prawach powiatu z funduszy celowych. Wzrost wykonania tych dotacji nastąpił głównie w związku z realizacją przez miasta na prawach powiatu zadań z zakresu gospodarki gruntami i nieruchomościami, realizacją inwestycji przez towarzystwa budownictwa społecznego, a także zadań związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu.

Wzrost dotacji nastąpił również na realizację zadań własnych o 13,4%. Zwiększeniu uległy również dotacje na zadania realizowane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatnościach z budżetu środków europejskich o 13,1%, na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego o 5,1%, na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami o 4,9%.

Spadek wystąpił natomiast w dotacjach celowych przekazywanych w ramach pomocy finansowej udzielonej między jednostkami samorządu terytorialnego o 42,2% oraz na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej o 7,9%.

1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Dochody miast na prawach powiatu z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zrealizowane zostały w wysokości 5.257.777 tys. zł, z czego dotacje na zadania bieżące

zrealizowane zostały w wysokości 405.367 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 4.852.410 tys. zł.

Dotacje na zadania bieżące stanowiły 7,7%, a na zadania inwestycyjne 92,3% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według ważniejszych działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	4:3	4:2	Plan po zmianach 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	**4 646 948**	**5 793 773**	**5 257 777**	**90,7**	**113,2**	**519 887**	**405 367**	**78,0**
Rolnictwo i łowiectwo	15 783	23 613	24 254	102,7	153,7	0	0	0,0
Transport i łączność	3 022 593	4 071 021	3 864 705	94,9	127,9	14 800	13 588	91,8
Turystyka	35 389	42 342	36 956	87,3	104,4	6 912	6 094	88,2
Gospodarka mieszkaniowa	34 031	44 648	29 599	66,3	87,0	495	120	24,3
Działalność usługowa	175 955	228 423	163 904	71,8	93,2	9 908	7 686	77,6
Informatyka	13 073	21 320	23 183	108,7	177,3	1 740	823	47,3
Administracja publiczna	100 903	117 665	88 210	75,0	87,4	64 533	34 360	53,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	9 353	2 709	2 992	110,4	32,0	52	44	84,6
Oświata i wychowanie	225 248	217 795	166 836	76,6	74,1	139 383	106 319	76,3
Ochrona zdrowia	6 783	5 221	1 131	21,7	16,7	132	59	44,7
Pomoc społeczna	63 213	60 912	55 635	91,3	88,0	54 235	49 356	91,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	191 627	205 633	172 162	83,7	89,8	202 374	170 374	84,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	9 500	7 265	3 398	46,8	35,8	2 970	2 785	93,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	280 690	302 059	279 201	92,4	99,5	5 102	2 117	41,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	312 242	334 840	268 095	80,1	85,9	5 250	1 645	31,3
Kultura fizyczna	59 198	68 941	38 259	55,5	64,6	1 726	1 461	84,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. najwięcej tych środków przekazano w działach:

- Transport i łączność – 3.864.705 tys. zł (73,5% dotacji) z przeznaczeniem głównie na inwestycje na drogach publicznych gminnych i w miastach na prawach powiatu oraz na organizację lokalnego transportu zbiorowego,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 279.201 tys. zł (5,3% dotacji) wydatkowano głównie na gospodarkę ściekową i ochronę wód, gospodarkę odpadami oraz pozostałą działalność,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 268.095 tys. zł (5,1% dotacji) w tym: przede wszystkim na inwestycje dla teatrów, filharmonii, chórów, orkiestr i kapeli, ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, a także na pozostałą działalność,
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 172.162 tys. zł (3,3%) dla powiatowych urzędów pracy, na wsparcie tworzenia i funkcjonowania żłobków oraz usług świadczonych przez opiekunów dziennych, a także na pozostałą działalność.
- Oświata i wychowanie – 166.836 tys. zł (3,2% dotacji) głównie na realizację zadań liceów ogólnokształcących, szkół zawodowych, szkół artystycznych, centrów kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodków dokształcania zawodowego, a także pozostałą działalność,

Przekazane dotacje w ww. działach wynosiły 4.750.999 tys. zł.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według ważniejszych działów oraz w podziale na zadania gminne i powiatowe w 2014 r., przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem z tego:	**3 761 633**	**3 983 982**	**3 947 445**	**99,1**	**104,9**	**3 950 715**	**3 914 982**	**99,1**
Zadania gminne, w tym:	**2 347 774**	**2 533 346**	**2 503 615**	**98,8**	**106,6**	**2 525 932**	**2 496 902**	**98,9**
Rolnictwo i łowiectwo	2 533	2 606	2 603	99,9	102,8	2 606	2 603	99,9
Administracja publiczna	72 747	77 339	77 332	100,0	106,3	77 294	77 289	100,0
Urzędy naczelnych	2 388	72 651	66 862	92,0	*	72 651	66 862	92,0

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa								
Oświata i wychowanie	1 763	11 956	11 508	96,3	652,8	11 950	11 503	96,3
Ochrona zdrowia	2 207	2 738	2 664	97,3	120,7	2 738	2 664	97,3
Pomoc społeczna	2 265 379	2 365 934	2 342 530	99,0	103,4	2 358 571	2 335 865	99,0
Zadania powiatowe, w tym	**1 413 859**	**1 450 636**	**1 443 830**	**99,5**	**102,1**	**1 424 783**	**1 418 080**	**99,5**
Gospodarka mieszkaniowa	100 006	105 290	103 815	98,6	103,8	99 666	98 199	98,5
Działalność usługowa	49 548	50 488	49 989	99,0	100,9	50 195	49 762	99,1
Administracja publiczna	32 459	33 221	33 177	99,9	102,2	33 221	33 177	99,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	860 834	868 428	868 366	100,0	100,9	849 405	849 348	100,0
Ochrona zdrowia	308 879	313 528	309 405	98,7	100,2	313 528	309 405	98,7
Pomoc społeczna	32 795	41 828	41 519	99,3	126,6	40 951	40 667	99,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	26 310	31 347	31 072	99,1	118,1	31 311	31 035	99,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.).
*wskaźnik powyżej 1.000%

Z powyższego zestawienia wynika, iż w 2014 r. uzyskane dochody z tytułu dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w części dotyczącej zadań gminnych wynosiły 2.503.615 tys. zł, przy czym:

- dotacje na zadania bieżące przekazano w wysokości 2.496.902 tys. zł,
- dotacje na zadania inwestycyjne przekazano w wysokości 6.713 tys. zł.

Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące w miastach na prawach powiatu w 2014 r. w porównaniu do 2013 r. wzrosły o 6,5%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w 99,1% planu.

W dotacjach na realizację zadań gminnych, najwięcej środków przeznaczono na zadania z zakresu pomocy społecznej (93,6%). W 2014 r. dotacje te przekazano w kwocie 2.342.530 tys. zł.

Dotacje te przeznaczone zostały głównie na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, na działalność ośrodków wsparcia oraz pozostałą działalność.

Zadania gminne w ramach powyższych dotacji w dziale Administracja publiczna zrealizowano 100,0% planu rocznego i przekazano z budżetu państwa kwotę 77.332 tys. zł z przeznaczeniem na realizację szeregu spraw o charakterze administracyjnym z zakresu działania urzędów wojewódzkich.

W dziale Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa wyższe niż w 2013 r. wykonanie tych dotacji związane było z finansowaniem w 2014 r. wyborów do rad gminnych, rad powiatów i sejmików wojewódzkich, wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Dotacje w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wzrosły o 15,,8% w stosunku do wykonania za 2013 r. głównie w związku z przeznaczeniem w 2014 r. dodatkowych środków dla powiatowych zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności, które zostały uzyskane w wyniku zmiany przeznaczenia części rezerwy celowej zaplanowanej na realizację świadczeń rodzinnych.

Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej w części powiatowej zrealizowano w kwocie 1.443.830 tys. zł, przy czym dotacje na zadania bieżące wyniosły 1.418.080 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 25.750 tys. zł.

W dotacjach na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami w części powiatowej, największe kwoty przekazano w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (60,5% dotacji ogółem). Miasta na prawach powiatu w tym dziale otrzymały dotacje w kwocie 868.366 tys. zł. Były one przeznaczone głównie na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Następną pozycję stanowiły dotacje w dziale Ochrona zdrowia, które przekazano w kwocie 309.405 tys. zł (21,4%), z przeznaczeniem na składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego (100%).

W dziale Gospodarka mieszkaniowa przekazano dotacje w wysokości 103.815 tys. zł (7,2%), które przeznaczone zostały głównie na realizację zadań związanych z gospodarką gruntami i nieruchomościami.

W dziale Działalność usługowa zrealizowano dotacje w wysokości 49.989 tys. zł (3,5%) i były one przeznaczone głównie na prace związane z nadzorem budowlanym, opracowaniami geodezyjnymi i kartograficznymi oraz działalnością ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej.

Udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w kwocie dotacji ogółem z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach gospodarki narodowej, w miastach na prawach powiatu w 2014 r., w podziale na zadania gminne i powiatowe przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**99,7**	**0,3**
Administracja publiczna	3,1	3,1	0,6	100,0	99,9	0,1
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2,9	2,7	0,0	100,0	100,0	0,0
Pomoc społeczna	93,4	93,6	99,3	100,0	99,7	0,3
Pozostałe działy	0,6	0,6	0,1	100,0	99,9	0,1
Zadania powiatowe	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**98,2**	**1,8**
Gospodarka mieszkaniowa	7,2	6,9	21,8	100,0	94,6	5,4
Działalność usługowa	3,5	3,5	0,9	100,0	99,5	0,5
Administracja publiczna	2,3	2,3	0,0	100,0	100,0	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	60,5	60,4	73,9	100,0	97,8	2,2
Ochrona zdrowia	21,4	21,8	0,0	100,0	100,0	0,0
Pomoc społeczna	2,9	2,9	3,3	100,0	97,9	2,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2,2	2,2	0,1	100,0	99,9	0,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014r. (Min. Fin.)

1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych miast na prawach powiatu w 2014 r., według działów oraz w podziale na zadania gminy i powiatu, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	8:7
	tys. zł			%%	%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem z tego:	**1 721 187**	**1 986 939**	**1 951 459**	**98,2**	**113,4**	**1 795 016**	**1 774 087**	**98,8**
Zadania gminne w tym:	**1 332 220**	**1 688 723**	**1 657 903**	**98,2**	**124,4**	**1 616 652**	**1 596 300**	**98,7**
Transport i łączność	17 247	29 427	28 967	98,4	168,0	5 181	4 935	95,3
Różne rozliczenia	5 453	7 531	7 531	100,0	138,1	7 531	7 531	100,0
Oświata i wychowanie	187 117	552 356	550 520	99,7	294,2	541 186	540 437	99,9
Ochrona zdrowia	41 201	1 232	1 232	100,0	3,0	1 232	1 232	100,0
Pomoc społeczna	943 466	926 450	919 986	99,3	97,5	926 450	919 986	99,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	44 191	41 812	40 962	98,0	92,7	26 531	26 019	98,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	90 279	104 533	92 152	88,2	102,1	104 533	92 152	88,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	172	19 087	9 672	50,7	*	0	0	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	46	721	2 893	401,2	*	20	20	100,0
Zadania powiatowe w tym:	**388 967**	**298 216**	**293 556**	**98,4**	**75,5**	**178 364**	**177 787**	**99,7**
Transport i łączność	197 883	113 860	109 758	96,4	55,5	2 837	2 421	85,3
Oświata i wychowanie	664	944	938	99,4	141,3	42	41	97,6
Ochrona zdrowia	1 703	8 704	8 680	99,7	509,7	3 836	3 828	99,8
Pomoc społeczna	188 211	171 650	171 497	99,9	91,1	171 649	171 497	99,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	506	825	450	54,5	88,9	0	0	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0	2 233	2 233	100,0	-	0	0	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

*wskaźnik powyżej 1.000%

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu w 2014 r. dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne w części dotyczącej zadań gminnych wyniosły 1.951.459 tys. zł.

Z kwoty tej 1.774.087 tys. zł, tj. 90,9 % stanowiły dotacje na zadania bieżące, a dotacje na zadania inwestycyjne – 177.372 tys. zł, tj. 9,1%.

Biorąc pod uwagę strukturę otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji pod względem podziału na zadania gminne i powiatowe, 85,0% dotacji dotyczyło zadań gminnych, a 15,0% zadań powiatowych.

W łącznej kwocie dotacji na bieżące zadania własne miast na prawach powiatu, dotacje na zadania gminne stanowiły 90,0%, a na zadania powiatowe 10,0%.

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu dotacje na bieżące zadania własne, przeznaczone były przede wszystkim na pomoc społeczną – 919.986 tys. zł (57,6% kwoty dotacji na bieżące zadania własne w części gminnej). Dotacje te, w ramach dotacji na zadania gminne, stanowiły 55,5% łącznej kwoty tych dotacji.

Dotacje na zadania gminne w dziale Pomoc społeczna przeznaczone zostały przede wszystkim na wypłatę zasiłków stałych z pomocy społecznej, wypłatę zasiłków i pomocy w naturze, opłatę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a także na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej.

W dziale Oświata i wychowanie dotacje na zadania gminne zostały wykonane w wysokości 550.520 tys. zł (33,2% dotacji) i przeznaczone na zadania realizowane przez przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, inne formy wychowania przedszkolnego oraz szkoły podstawowe.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna na zadania powiatowe przeznaczone były w 99,9% na utrzymanie ponadgminnych domów pomocy społecznej oraz rodziny zastępcze.

Dotacje na własne zadania inwestycyjne przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 177.372 tys. zł, z tego:

– na zadania gminne - 61.603 tys. zł, najpoważniejszą pozycję stanowiły środki przeznaczone na dofinansowanie inwestycji, w dziale Transport i łączność – 24.032 tys. zł (39,0%) na realizację inwestycji na gminnych drogach publicznych oraz usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 14.943 tys. zł (24,3%) na inwestycje dla żłobków, w dziale Oświata i wychowanie - 10.083 tys. zł (16,4%) na realizację inwestycji w szkołach podstawowych, w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 9.672 tys. zł (15,7% dotacji inwestycyjnych) 100% dotacji zostało przeznaczone na inwestycje związane z gospodarką ściekową i ochroną wód oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 2.873 tys. zł (4,7%) dotacje zostały przeznaczone na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami oraz inwestycje w ramach rozdziału Pozostała działalność,

– na zadania powiatowe – 115.769 tys. zł, największą pozycję stanowiły dotacje w dziale Transport i łączność – 107.337 tys. zł (92,7% dotacji na zadania inwestycyjne) na realizację inwestycji na drogach publicznych w miastach na prawach powiatu głównie w ramach programu wieloletniego „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój" oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w dziale Ochrona zdrowia – 4.852 tys. zł (4,2%) 100% dotacji przeznaczono na realizację zadań inwestycyjnych w szpitalach, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 2.233 tys. zł (1,9% dotacji na inwestycje) 100% dotacji przeznaczono na usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Strukturę dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu oraz udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%					
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**96,3**	**3,7**
Transport i łączność	1,7	0,3	39,0	100,0	17,0	83,0
Różne rozliczenia	0,4	0,5	0,0	100,0	100,0	0,0
Oświata i wychowanie	32,7	33,9	16,4	100,0	98,2	1,8
Ochrona zdrowia	0,1	0,1	0,0	100,0	100,0	0,0
Pomoc społeczna	54,9	57,6	0,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2,5	1,6	24,2	100,0	63,5	36,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	6,2	5,8	0,0	100,0	100,0	0,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,1	0,0	15,7	100,0	0,0	100,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,0	0,0	4,7	100,0	0,7	99,3
Pozostałe działy	0,4	0,2	0,0	100,0	100,0	0,0
Zadania powiatowe	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**60,6**	**39,4**
Transport i łączność	38,2	1,4	92,7	100,0	2,2	97,8
Oświata i wychowanie	0,3	0,0	0,8	100,0	4,5	95,5
Ochrona zdrowia	2,9	2,2	4,2	100,0	44,1	55,9
Pomoc społeczna	57,6	96,4	0,0	100,0	100,0	0,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,0	0,4	100,0	0,0	100,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,7	0,0	1,9	100,0	0,0	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

1.2.8. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami miast na prawach powiatu są również dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje celowe na pomoc finansową udzieloną między jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych.

W 2014 r. łączny udział tych dotacji w dochodach zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu wyniosły 1,0%.

Ogólna kwota otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji, o których mowa wyżej, wyniosła 657.892 tys. zł, z tego:

– na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w kwocie 13.110 tys. zł. Dotacje te przekazano przed wszystkim w działach Działalność usługowa (27,2%) na działalność komunalną w zakresie cmentarzy, Pomoc społeczna (22,5% tych dotacji) dla rodzin zastępczych, na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz na pozostałą działalność, a także w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (20,5%) na pozostałą działalność, a także na Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (11,5%) na zadania dotyczące pomocy dla repatriantów.

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 343.009 tys. zł. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia dotyczyły głównie realizacji zadań z zakresu działów: Transportu i łączności (56,5% tych dotacji), w którym porozumienia dotyczyły przede wszystkim zadań związanych z organizowaniem lokalnego transportu zbiorowego, dróg publicznych w miastach na prawach powiatu, dróg publicznych wojewódzkich, infrastruktury telekomunikacyjnej, Pomocy społecznej (11,2%) dotacje przeznaczone były na pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych oraz na działalność domów pomocy społecznej, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (9,9%) przekazane w szczególności na działalność powiatowych urzędów pracy, pozostałą działalność oraz działalność zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności, Oświaty i wychowania (9,2%) przekazanych głównie na zadania realizowane przez przedszkola i centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki dokształcania zawodowego.

– na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego przeznaczono dotacje w wysokości 14.110 tys. zł i dotyczyły realizacji zadań przede wszystkim w działach: Transport i łączność (41,1%) i wydatkowano przede wszystkim na drogi publiczne gminne i miast na prawach powiatu, Kultura fizyczna (14,8% tych dotacji) na budowę obiektów sportowych, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (13,2%) na działalność teatrów, filharmonii, orkiestr, chórów i kapel, galerii i biur wystaw artystycznych, a także w dziale Ochrona zdrowia (10,7%) głównie na utrzymanie izb wytrzeźwień i działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, a także zadania inwestycyjne szpitali.

– z funduszy celowych zostały przekazane dotacje w wysokości 287.663 tys. zł. W kwocie tych dotacji, największy udział miały dotacje w działach: Gospodarka mieszkaniowa (63,2%) głównie na zadania inwestycyjne towarzystw budownictwa społecznego i działania.

1.3. Dochody według działów

STRUKTURA DOCHODÓW WG DZIAŁÓW W 2014 R.

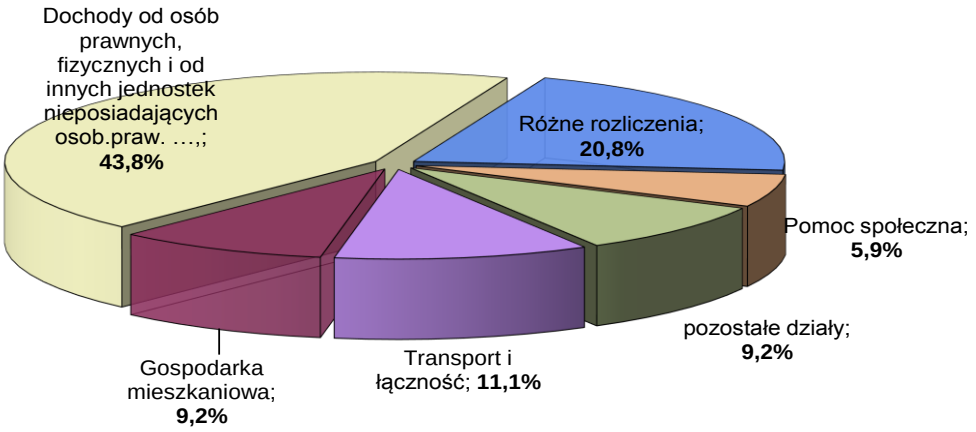

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2014 roku przez miasta na prawach powiatu, najwyższy udział miały następujące działy: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej, Różne rozliczenia, Transport i łączność, Gospodarka mieszkaniowa, Pomoc społeczna. Dochody zrealizowane w tych działach stanowiły 90,8% łącznej kwoty zrealizowanych dochodów przez miasta na prawach powiatu.

Dochody miast na prawach powiatu, według ważniejszych działów przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**64 216 583**	**69 156 969**	**68 259 778**	**98,7**	**106,3**
Transport i łączność	6 581 955	7 766 818	7 548 029	97,2	114,7
Gospodarka mieszkaniowa	5 727 135	6 769 935	6 285 889	92,9	109,8
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	27 594 009	29 487 096	29 909 294	101,4	108,4
Różne rozliczenia	14 183 935	14 257 714	14 209 493	99,7	100,2
Pomoc społeczna	3 939 885	4 030 980	3 994 393	99,1	101,4

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. dochody zrealizowane w dziale Transport i łączność były wyższe niż w 2013 r., o 14,7%. W dziale tym:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności w ramach budżetu środków europejskich stanowiły 51,0%,
- wpływy z usług stanowiły 29,1%.

W 2014 r. miasta na prawach powiatu zrealizowały dochody w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej wyższe o 8,4% niż w 2013 r. W tym dziale 54,0% dochodów stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych oraz 25,7% podatek od nieruchomości.

Dochody zrealizowane w dziale Różne rozliczenia w 2014 r. wzrosły, w stosunku do 2013 r., o 0,2%. W tym dziale 93,8% dochodów stanowiła subwencja ogólna z budżetu państwa.

W 2014 r. dochody w dziale Gospodarka mieszkaniowa wzrosły o 9,8%, w stosunku do 2013 r. W dziale tym:

- wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiły 27,4%,
- dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze stanowiły 26,1%,
- wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie, służebności i użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiły 15,4%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2013	2014
OGÓŁEM	**5 058,62**	**5 393,84**
z tego:		
DOCHODY WŁASNE	3 155,61	3 389,45
DOTACJE	835,84	933,58
SUBWENCJA OGÓLNA	1 067,17	1 070,81

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2013 r.

Dochody miast na prawach powiatu w 2014 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły, w stosunku do roku 2013, o 6,6%.

Zrealizowane dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu o najwyższym wskaźniku wynosiły 7.991,60 zł tj., 148,2% średnich dochodów, zaś o najniższym wskaźniku wynosiły 3.501,46 zł tj., 64,9% średnich dochodów.

Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki miast na prawach powiatu

2.1. Struktura wydatków

W 2014 r. w strukturze wydatków ogółem miast na prawach powiatu, wydatki majątkowe stanowiły 20,9%, a wydatki bieżące 79,1%.

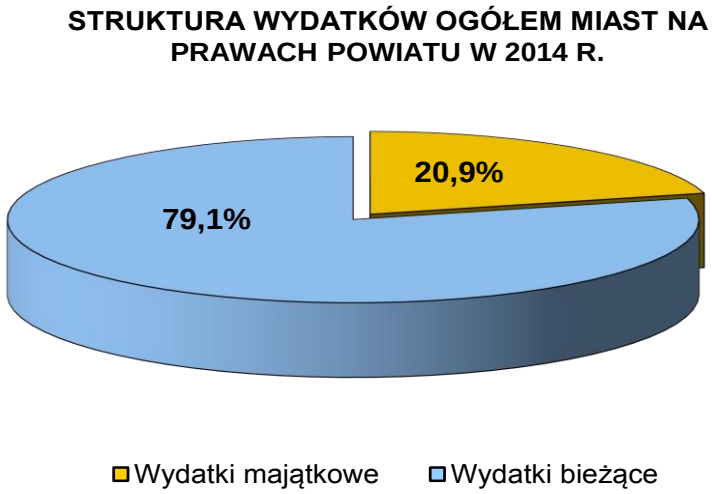

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

Najniższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był w miastach na prawach powiatu województwa lubuskiego (11,8%) a najwyższy w miastach na prawach powiatu województwa podkarpackiego (26,6%).

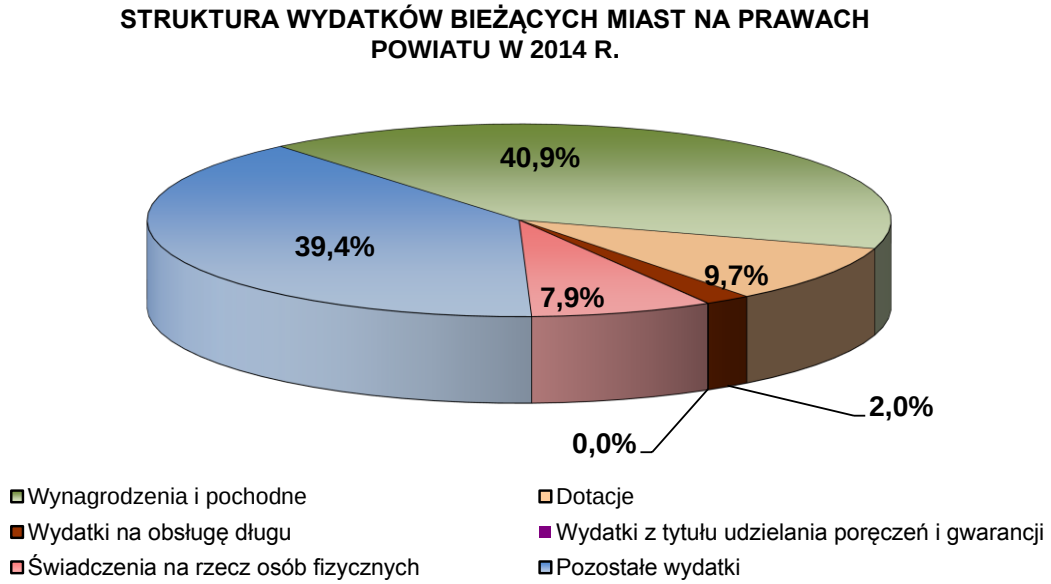

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 roku dominujące w wydatkach bieżących były wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (40,9%) oraz pozostałe wydatki (39,4%).

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Łączne wydatki miast na prawach powiatu w 2014 r. zostały zrealizowane w wysokości 69.661.372 tys. zł.

Wydatki miast na prawach powiatu według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem z tego:	**64 952 560**	**74 316 817**	**69 661 372**	**93,7**	**100,0**	**107,2**
Wydatki majątkowe	**12 418 060**	**17 206 806**	**14 556 061**	**84,6**	**20,9**	**117,2**
w tym: inwestycyjne	11 455 393	16 237 060	13 625 809	83,9	19,6	118,9
Wydatki bieżące z tego:	**52 534 501**	**57 110 011**	**55 105 310**	**96,5**	**79,1**	**104,9**
wynagrodzenia	18 617 974	19 250 631	19 108 936	99,3	27,4	102,6
w tym:wynagrodzenia osobowe	16 934 535	17 526 283	17 418 965	99,4	25,0	102,9
pochodne od wynagrodzeń	3 336 552	3 493 320	3 434 515	98,3	4,9	102,9
dotacje	4 991 924	5 440 941	5 371 043	98,7	7,7	107,6
wydatki na obsługę długu	1 232 699	1 234 769	1 093 025	88,5	1,6	88,7
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	24 405	77 850	16 984	21,8	0,0	69,6
świadczenia na rzecz osób fizycznych	4 265 910	4 441 073	4 356 809	98,1	6,3	102,1
pozostałe wydatki	20 065 037	23 171 426	21 723 999	93,8	31,2	108,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Realizacja wydatków majątkowych w 2014 r., w stosunku do 2013 r., była wyższa o 17,2%. Wydatki majątkowe zrealizowano w 84,6% kwoty zaplanowanej na 2014 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 93,6% wydatków majątkowych oraz 19,6% wydatków ogółem.

Wydatki bieżące w odniesieniu do kwoty planowanej na 2014 r. zostały zrealizowane w 96,5%, a w porównaniu z 2013 r., były wyższe o 4,9%. W strukturze wydatków bieżących wydatki na wynagrodzenia stanowiły 34,7% i w porównaniu do 2013 r. były wyższe o 2,6%.

W 2014 r. miasta na prawach powiatu wykonały wydatki na obsługę długu niższe o 11,3% niż wykonane w 2013 r.

2.3. Wydatki według działów

W strukturze działowej wydatków ogółem miast na prawach powiatu przeważają wydatki w następujących działach: Oświata i wychowanie, Transport i łączność, Pomoc społeczna, Administracja publiczna, Gospodarka mieszkaniowa oraz Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Wydatki miast na prawach powiatu w tych działach stanowiły 79,4% wydatków ogółem. W działach tych z wyjątkiem działu Administracja publiczna wydatki wykonane w 2014 r. były wyższe niż wydatki wykonane w 2013 r.

STRUKTURA WYDATKÓW WG DZIAŁÓW W 2014 R.

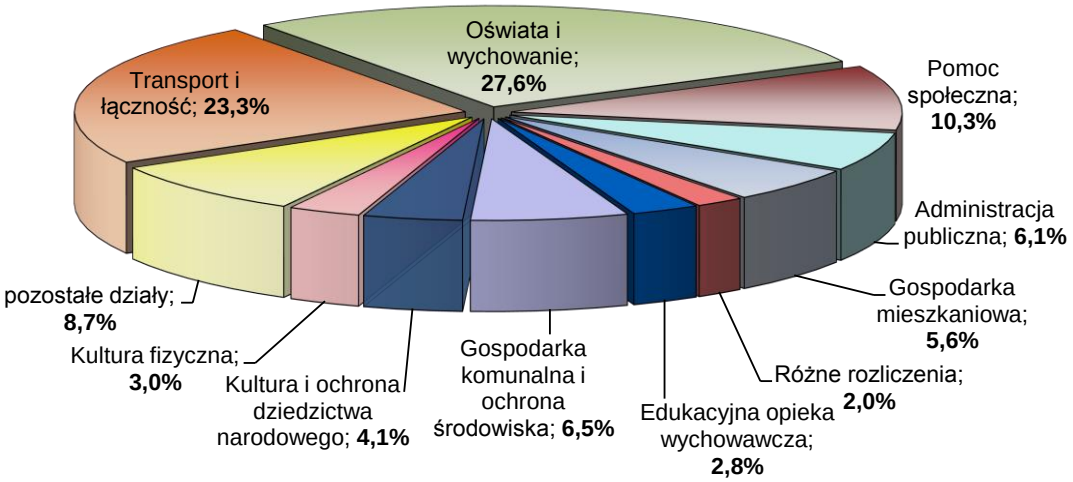

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

Wydatki miast na prawach powiatu według ważniejszych działów zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**64 952 560**	**74 316 817**	**69 661 372**	**93,7**	**107,2**
Transport i łączność	14 282 055	18 014 880	16 220 957	90,0	113,6
Gospodarka mieszkaniowa	3 539 478	4 186 620	3 913 690	93,5	110,6
Administracja publiczna	4 425 803	4 472 994	4 218 213	94,3	95,3
Różne rozliczenia	1 579 550	1 829 542	1 410 050	77,1	89,3
Oświata i wychowanie	18 696 385	19 550 250	19 242 398	98,4	102,9
Pomoc społeczna	6 981 659	7 305 139	7 183 839	98,3	102,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 869 858	2 004 187	1 965 011	98,0	105,1

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 532 815	5 160 882	4 532 421	87,8	128,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 495 413	3 086 387	2 887 830	93,6	115,7
Kultura fizyczna	1 671 543	2 222 167	2 113 260	95,1	126,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wydatki w dziale Oświata i wychowanie, zrealizowane w 98,4% planu, wzrosły w stosunku do 2013 r., o 2,9% i w 54,0% przeznaczone zostały na wynagrodzenia osobowe pracowników.

Wydatki w dziale Transport i łączność wzrosły, w stosunku do 2013 r., o 13,6% i zostały zrealizowane w 90,0% planu. Wydatki tego działu przeznaczone zostały na wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (43,2%) i na zakup usług pozostałych (41,7%).

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2014 r. były wyższe niż w 2013 r., o 2,9%, a plan został wykonany w 98,3%. W tym dziale 54,0% wydatków dotyczyło świadczeń społecznych na rzecz osób fizycznych.

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., dynamika wydatków w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska była najwyższa, (128,3%), a plan wykonano w 87,8%. W tym dziale 55,6% wydatków dotyczyło zakupu usług pozostałych i 21,3% wydatków inwestycyjnych jednostek budżetowych.

W 2014 r. obowiązkiem dokonywania wpłat do budżetu państwa było objęte 41 miast na prawach powiatu. Jednostki te dokonały wpłat w kwocie 1.149.144 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2014 r. Wydatki te stanowiły 81,5% wydatków w dziale Różne rozliczenia.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

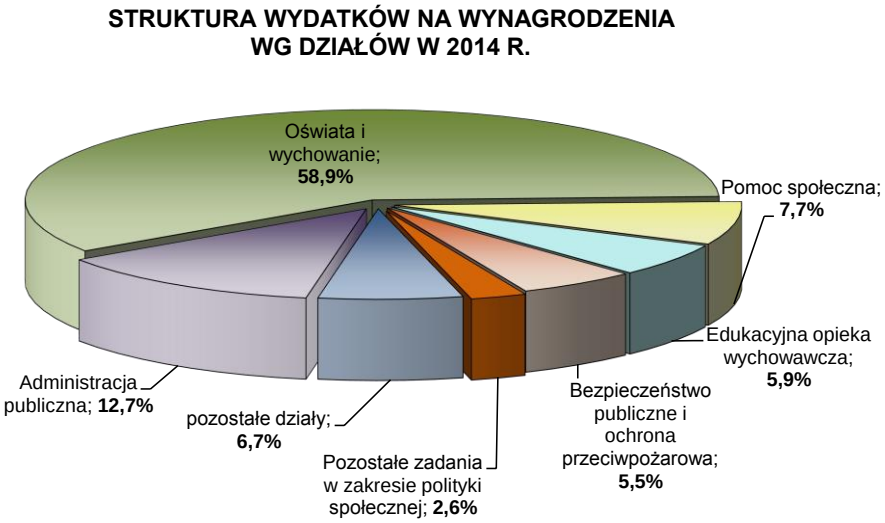

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków na wynagrodzenia miast na prawach powiatu przeważają wydatki w działach: Oświata i wychowanie, Administracja publiczna, Pomoc społeczna Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Łącznie w tych działach miasta na prawach powiatu zrealizowały 90,7% wszystkich wydatków na wynagrodzenia.

Wydatki na wynagrodzenia miast na prawach powiatu w ważniejszych działach prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**18 617 974**	**19 250 631**	**19 108 936**	**99,3**	**102,6**
Administracja publiczna	2 314 229	2 465 904	2 426 656	98,4	104,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 047 528	1 053 033	1 051 117	99,8	100,3
Oświata i wychowanie	11 085 290	11 292 777	11 245 730	99,6	101,4
Pomoc społeczna	1 430 154	1 487 954	1 478 124	99,3	103,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	462 552	499 853	490 221	98,1	106,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 070 013	1 125 950	1 119 190	99,4	104,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wydatki na wynagrodzenia zostały wykonane w wysokości 19.108.936 tys. zł i były wyższe o 2,6% od wykonanych wydatków na wynagrodzenia w 2013 r. Najwyższy wzrost wydatków na wynagrodzenia w 2014 r. był w działach: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (o 6,0%), Administracja publiczna (o 4,9%).

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH WG DZIAŁÓW W 2014 R.

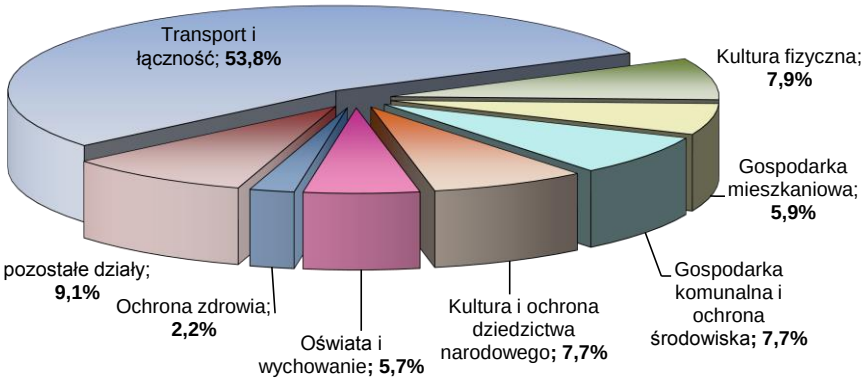

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez miasta na prawach powiatu na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, Kultura fizyczna, Gospodarka mieszkaniowa oraz Oświata i wychowanie. Łącznie, wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 88,7% wszystkich wydatków majątkowych tych jednostek.

Wykonanie wydatków majątkowych w ważniejszych działach prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**12 418 060**	**17 206 806**	**14 556 061**	**84,6**	**117,2**
Transport i łączność	6 391 881	9 360 461	7 829 919	83,6	122,5
Gospodarka mieszkaniowa	809 362	986 739	860 501	87,2	106,3
Oświata i wychowanie	701 912	913 964	829 049	90,7	118,1
Ochrona zdrowia	182 634	331 761	318 334	96,0	174,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 079 535	1 386 530	1 126 061	81,2	104,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	876 121	1 306 985	1 127 756	86,3	128,7
Kultura fizyczna	816 189	1 219 912	1 142 987	93,7	140,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wydatki majątkowe zostały wykonane w wysokości 14.556.061 tys. zł i były wyższe o 17,2% od wykonanych wydatków majątkowych w 2013 r.

W 2014 r. miasta na prawach powiatu we wszystkich istotnych działach wykonały wydatki majątkowe wyższe niż wykonane w 2013 r.

W dziale Ochrona zdrowia wydatki majątkowe były w stosunku do 2013 r., wyższe o 74,3% a plan wydatków zrealizowano w 96,0% i dotyczyły głównie szpitali.

W dziale Kultura fizyczna wydatki majątkowe były w stosunku do 2013 r., wyższe o 40,0% a plan wydatków zrealizowano w 93,7% i dotyczyły głównie obiektów sportowych.

W dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego zrealizowano plan wydatków w 86,3% i w stosunku do 2013 r., były one wyższe o 28,7%. W tym dziale 45,0% stanowiły wydatki jednostek sektora finansów publicznych takich jak filharmonie, orkiestry, chóry oraz pozostałe instytucje kultury.

W dziale Transport i łączność wydatki majątkowe były w stosunku do 2013 r., wyższe o 22,5% a plan wydatków zrealizowano w 83,6% i dotyczyły głównie wydatków na drogi publiczne (49,5%) oraz na lokalny transport zbiorowy (25,0%).

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2014 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2013	2014
1	2	3
Wydatki ogółem z tego:	**5 116,60**	**5 504,59**
Wydatki majątkowe	**978,22**	**1 150,21**
w tym: wydatki na inwestycje	902,39	1 076,70
Wydatki bieżące z tego:	**4 138,37**	**4 354,38**
Wydatki na wynagrodzenia	1 466,62	1 509,97
w tym: wynagrodzenia osobowe	1 334,01	1 376,43
Pochodne od wynagrodzeń	262,83	271,39
Dotacje	393,24	424,42
Wydatki na obsługę długu	97,11	86,37
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	1,92	1,34
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	336,04	344,27
Pozostałe wydatki	1 580,61	1 716,61

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na dzień 31 grudnia 2013 r.

W 2014 r. wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 5.504,59 zł i wzrosły, w stosunku do 2013 r., o 7,6%.
Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu w 2014 r. o najwyższym wskaźniku ukształtowały się na poziomie 8.121,13 zł tj., 147,5% średnich wydatków, a w mieście na prawach powiatu o najniższym wskaźniku – 3.272,98 zł tj., 59,5% średnich wydatków.

Wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 r. według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu

W 2014 roku budżety miast na prawach powiatu zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 1.401.594 tys. zł.

Nadwyżkę budżetową wypracowało 18 miast na prawach powiatu, zaś deficyt wystąpił w 48 miastach na prawach powiatu.

Liczbę miast na prawach powiatu w 2014 r., według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów miast na prawach powiatu					
	Razem	poniżej 5%	5 - 10%	10 - 15%	15 – 20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Miasta na prawach powiatu z nadwyżką budżetową	18	11	5	2	0	0
Miasta na prawach powiatu z deficytem budżetowym	48	29	10	5	2	2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

Wśród 48 miast na prawach powiatu, których budżety zamknęły się deficytem budżetowym 81,2% tych jednostek stanowiły miasta, których wynik w relacji do dochodów ogółem wyniósł nie więcej niż 10,0%.

4. Przychody i rozchody miast na prawach powiatu

Miasta na prawach powiatu w 2014 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 9.060.277 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 3.594.205 tys. zł.

STRUKTURA PRZYCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2014 R.

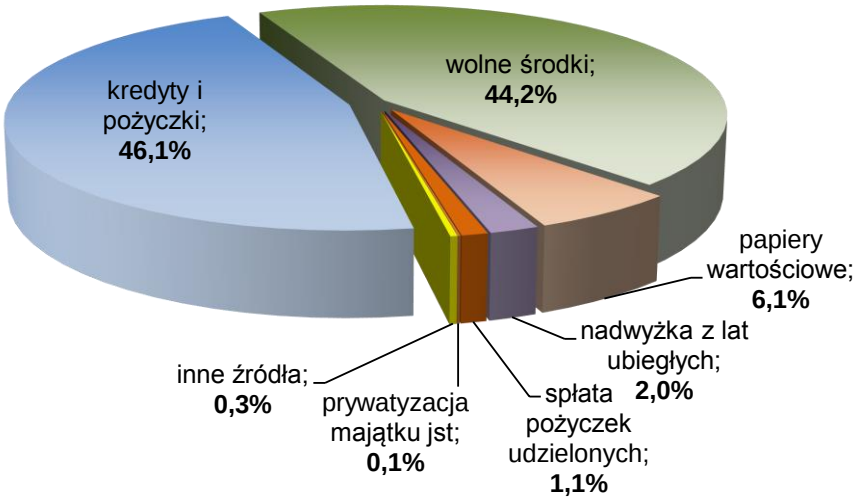

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w miastach na prawach powiatu przychody z tytułu kredytów i pożyczek stanowiły 46,1% przychodów ogółem, a 44,2% stanowiły przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z ww. art.,

deficyt budżetu jednostka samorządu terytorialnego może sfinansować przychodami pochodzącymi z wolnych środków rozumianych jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

STRUKTURA ROZCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2014 R.

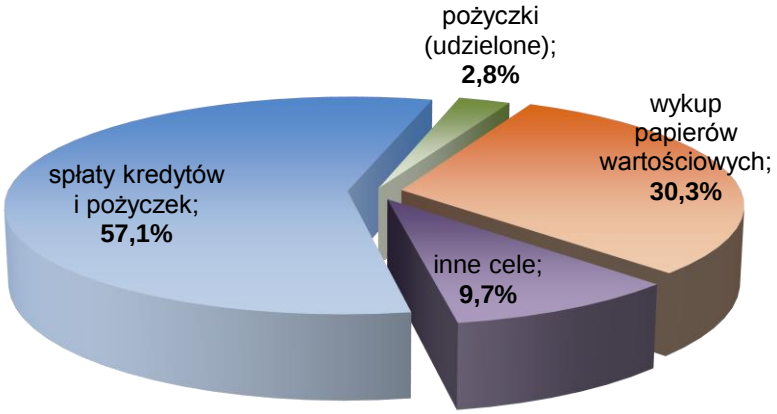

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

W rozchodach miast na prawach powiatu udział spłat kredytów i pożyczek wyniósł 57,1%, wykup papierów wartościowych – 30,3% rozchodów ogółem.
W rozchodach miast na prawach powiatu spłaty kredytów i pożyczek były niższe niż przychody z tytułu kredytów i pożyczek o 50,8%.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu

W 2014 roku zadłużenie ogółem miast na prawach powiatu wyniosło 32.446.426 tys. zł, w porównaniu do roku 2013, wzrosło o 5,1%.

W strukturze zobowiązań miast na prawach powiatu w 2014 r. udział kredytów i pożyczek zwiększył się o 3,6 punktu procentowego.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2014 R.

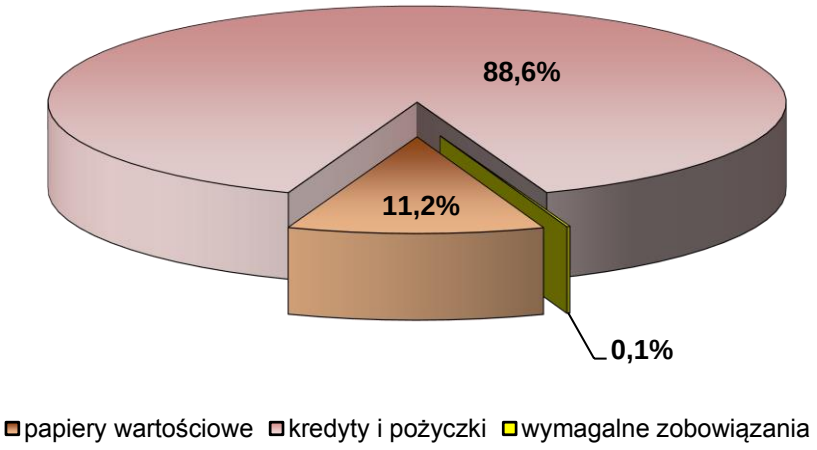

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2014 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania miast na prawach powiatu według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2013	2014	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych z tego:	**30 884 558**	**32 446 426**	**105,1**
papiery wartościowe	4 574 304	3 638 466	79,5
w tym: długoterminowe	4 574 304	3 638 466	79,5
kredyty i pożyczki	26 252 422	28 761 557	109,6
w tym: długoterminowe	26 188 000	28 715 535	109,7
wymagalne zobowiązania	57 832	46 403	80,2
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	38 104	25 073	65,8

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. zobowiązania ogółem wystąpiły we wszystkich miastach na prawach powiatu a udział zadłużenia miast na prawach powiatu w dochodach ogółem miast na prawach powiatu wynosił 47,5%.

Z łącznej kwoty zobowiązań, na zobowiązania wymagalne przypadało 46.403 tys. zł, tj. 0,1% kwoty zobowiązań ogółem. Zobowiązania wymagalne w 54,0% dotyczyły zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług.

Udział zobowiązań ogółem bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem miast na prawach powiatu w 2014 r. wynosił 38,7%.

Liczba miast na prawach powiatu wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2013	66	66	3	5	21	6	18	12	1
2014	66	66	3	4	18	11	16	7	7

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., według danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (stan bazy na 06-11-2014 r.), indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, nie spełniało 1 miasto na prawach powiatu.

6. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu

Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu w 2014 roku przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	2 042 589	1 919 997	1 873 832	97,6	91,7
w tym: dotacje z budżetu	223 660	228 649	224 321	98,1	100,3
Koszty	2 025 896	1 907 113	1 852 979	97,2	91,5
Podatek dochodowy od osób prawnych	11 691	9 814	10 741	109,4	91,9
Wpłaty do budżetu miast na prawach powiatu	7 828	453	7 821	*	99,9

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

*wskaźnik powyżej 1.000%

Przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu w 2014 r. wyniosły 1.873.832 tys. zł, w tym dotacje z budżetu stanowiły 224.321 tys. zł. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 97,6%, a dotacje w 98,1%. W porównaniu do 2013 r. przychody samorządowych zakładów budżetowych w miastach na prawach powiatu zmniejszyły się o 8,3%, a dotacje z budżetu miast na prawach powiatu były wyższe o 0,3%.

Koszty zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wyniosły 1.852.979 tys. zł i stanowiły 97,2% planu. W 2014 r. samorządowe zakłady budżetowe miast na prawach powiatu dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetów miast w kwocie 7.821 tys. zł tj. wobec planowanej kwoty 453 tys. zł.

Dane ze sprawozdań rocznych miast na prawach powiatu za 2014 r. z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych wskazują, że w miastach na prawach powiatu funkcjonują samorządowe zakłady budżetowe realizujące głównie zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej (60,0% przychodów ogółem), kultury fizycznej (15,7% przychodów ogółem), transportu i łączności (13,4% przychodów ogółem), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (5,0% przychodów ogółem) i działalności usługowej (3,9% przychodów ogółem). Pozostałe zadania – takie jak pomoc społeczna, handel, ochrona zdrowia oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego obejmują 2,0% ogółu przychodów.

Przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wg działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**2 042 589**	**1 919 997**	**1 873 832**	**97,6**	**97,1**
Gospodarka mieszkaniowa	1 271 929	1 125 958	1 123 445	99,8	88,3
Kultura fizyczna	301 921	293 917	294 974	100,4	97,7
Transport i łączność	247 901	292 144	251 512	86,1	101,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	113 639	99 543	94 012	94,4	82,7
Działalność usługowa	72 012	69 791	72 791	104,3	101,1

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Analogicznie jak w przychodach najwyższe koszty wystąpiły w zadaniach z zakresu gospodarki mieszkaniowej (59,8% kosztów), kultury fizycznej (16,0% kosztów), transportu i łączności (13,4% kosztów), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (5,1% kosztów) i działalności usługowej (3,7% kosztów). Pozostałe zadania – takie jak pomoc społeczna, handel, ochrona zdrowia oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego obejmują 2,0% kosztów.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	**2 025 896**	**1 907 113**	**1 852 979**	**97,2**	**91,5**
Gospodarka mieszkaniowa	1 253 783	1 120 727	1 108 145	98,9	88,4
Kultura fizyczna	305 953	292 149	296 234	101,4	96,8
Transport i łączność	244 283	287 309	249 220	86,7	102,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	119 261	100 449	94 162	93,7	79,0
Działalność usługowa	67 982	68 347	69 037	101,0	101,6

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu zwiększył się z 23.944 tys. zł na początku roku do 28.245 tys. zł na koniec 2014 r. (zwiększenie o 18,0%).

7. Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych miast na prawach powiatu

Wydzielone rachunki dochodów, o których mowa w art. 223 ust.1 ustawy o finansach publicznych, prowadziło w 2014 r. 50 miast na prawach powiatu co stanowi 75,8% ogółu miast na prawach powiatu.

W ramach ww. rachunku miasta na prawach powiatu zrealizowały w 2014 r. dochody w wysokości 582.674 tys. zł. W stosunku do planu zostały one wykonane w 82,0%.

W stosunku do 2013 r. dochody na wydzielonym rachunku zmniejszyły się o 4,4%.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	609 718	710 833	582 674	82,0	95,6
Wydatki	610 468	711 440	582 627	81,9	95,4
w tym: wpłaty do budżetu	7 830	2 505	6 943	277,1	88,7

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223 ust.1 za za 2013 r. i 2014 rok (Min. Fin.).

Zrealizowane wydatki wyniosły 582.627 tys. zł i były niższe o 18,1% niż planowano.

Natomiast wpłaty do budżetu miast na prawach powiatu były wyższe od planowanych na 2014 r. o 177,1%. W porównaniu z 2013 r. wydatki ogółem zmniejszyły się o 4,6%, a wpłaty o 11,3%.

Stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów na koniec 2014 r. wyniósł 5.286 tys. zł i był wyższy od stanu na początku roku o 0,8%.

V. Wykonanie budżetów województw

W 2014 r. województwa zrealizowały dochody ogółem w wysokości 17.745.621 tys. zł, a wydatki w wysokości 18.238.331 tys. zł.

Budżety województw zamknęły się deficytem w wysokości 492.709 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 1.751.220 tys. zł.

Wykonanie budżetów województw w 2014 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	16 120 717	18 693 033	17 745 621	94,9	110,1
Wydatki	16 527 004	20 444 253	18 238 331	89,2	110,4
Wynik	- 406 287	- 1 751 220	- 492 709	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Realizacja dochodów w samorządach województw była wyższa o 10,1% niż wykonanie w 2013 r., a wykonanie wydatków było wyższe o 10,4%.

1. Dochody województw

1.1. Struktura dochodów

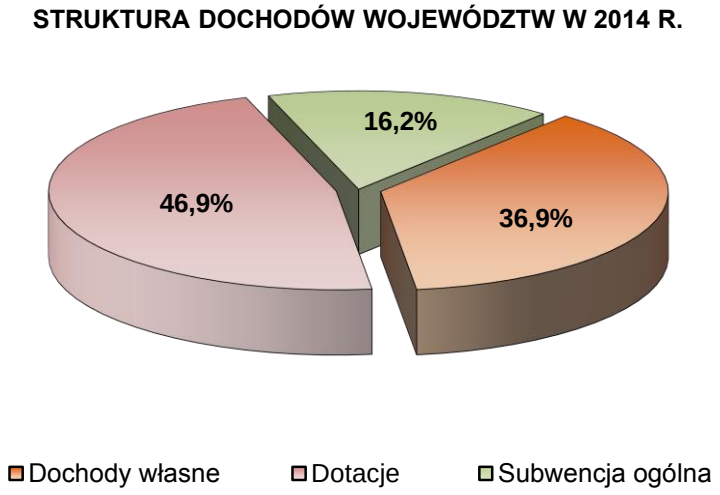

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w strukturze dochodów ogółem województw dochody własne stanowiły 36,9%, dotacje – 46,9%, a subwencja ogólna – 16,2%. W porównaniu do 2013 r., zwiększył się udział dotacji o 2,4 punktu procentowego, zmniejszył się natomiast udział dochodów własnych – o 2,2 punktu procentowego i subwencji o 0,2 punktu procentowego.

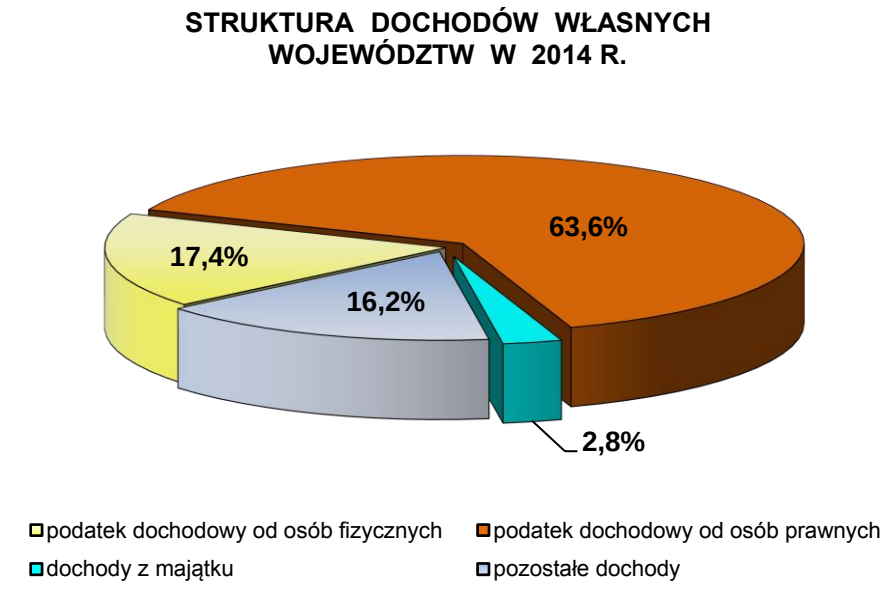

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych w 2014 r., dominującym źródłem dochodów był udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (63,6%). Udział tego źródła dochodu w dochodach własnych, w porównaniu do 2013 r., zmniejszył się o 0,8 punktu procentowego.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody własne zrealizowane zostały w wysokości 6.546.079 tys. zł, plan dochodów własnych zrealizowano w 101,6%.

Wykonanie, dynamikę oraz strukturę dochodów zrealizowanych przez województwa w 2014 r. według źródeł ich pochodzenia prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	**16 120 717**	**18 693 033**	**17 745 622**	**94,9**	**100,0**	**110,1**
Dochody własne, z tego:	**6 303 088**	**6 443 368**	**6 546 079**	**101,6**	**36,9**	**103,9**
podatek dochodowy od osób prawnych	4 062 038	4 058 516	4 164 153	102,6	23,5	102,5
podatek dochodowy od osób fizycznych	1 054 135	1 086 775	1 137 478	104,7	6,4	107,9
dochody z majątku	168 809	205 859	186 128	90,4	1,0	110,3
pozostałe dochody	1 018 106	1 092 219	1 058 320	96,9	6,0	103,9
Dotacje ogółem, z tego:	**7 178 383**	**9 379 762**	**8 329 569**	**88,8**	**46,9**	**116,0**
Dotacje celowe	2 463 636	3 117 353	2 852 864	91,5	16,1	115,8
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 714 748	6 262 409	5 476 705	87,5	30,9	116,2
Subwencja ogólna	**2 639 245**	**2 869 902**	**2 869 973**	**100,0**	**16,2**	**108,7**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Istotnym źródłem dochodów własnych były udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, których plan został wykonany w 102,6%, a wykonanie było wyższe o 2,5%, w porównaniu do 2013 r.
Drugim istotnym źródłem dochodów własnych były udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (17,4%).

W 2014 r. na rachunki województw przekazane zostały udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej wysokości 1.137.478 tys. zł, tj. o 7,9% wyższej niż w 2013 r.

W 2014 r., najwyższą dynamikę odnotowano w dotacjach (116,0%), w tym dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich były przekazane w kwocie wyższej niż w 2013 r. o 16,2%.

1.2.1. Subwencja ogólna

W roku 2014, według danych Ministerstwa Finansów, na rachunki województw zostały przekazane środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 2.851.307 tys. zł, z tego:

- część oświatowa w wysokości - 718.356 tys. zł,
- część regionalna w wysokości - 914.738 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości - 1.218.213 tys. zł.

Zgodnie z art. 24 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw składa się z kwoty podstawowej i z kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymały województwa, w których dochód podatkowy na jednego mieszkańca w województwie był niższy od średniego dochodu podatkowego w przeliczeniu na jednego mieszkańca wszystkich województw (139,86 zł).
Kwotę uzupełniającą części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymały województwa, w których liczba mieszkańców nie przekraczała 3 milionów.
W 2014 r. część wyrównawczą otrzymało 15 województw.
Podziału części regionalnej subwencji ogólnej między 16 województw dokonano na zasadach określonych w art. 25 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj.:

1) 20% - między województwa, w których stopa bezrobocia była wyższa od 110% średniej stopy bezrobocia w kraju,
2) 40% - między województwa, w których powierzchnia dróg wojewódzkich w przeliczeniu na jednego mieszkańca województwa była wyższa od powierzchni dróg wojewódzkich w kraju w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju,
3) 10% - między województwa, w których PKB w województwie w przeliczeniu na jednego mieszkańca województwa był niższy od 75% PKB w kraju w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju,
4) 15% - między województwa w zależności od wysokości wydatków bieżących, poniesionych w 2012 r. na regionalne kolejowe przewozy pasażerskie,
5) 15% - między województwa, w których planowane na 2013 r. dochody z tytułu części wyrównawczej i kwot wchodzących w skład części regionalnej subwencji ogólnej, o których mowa w art. 25 ust. 2, 4, 6 i 10 ww. ustawy, pomniejszone o planowaną wpłatę do budżetu, były niższe od planowanych na 2013 r. dochodów z tytułu części wyrównawczej i kwot wchodzących w skład części regionalnej subwencji ogólnej, pomniejszonych o planowaną wpłatę do budżetu.

Wydatki budżetu państwa z tytułu subwencji ogólnej dla województw zostały zrealizowane w pełnej wysokości środków zaplanowanych na 2014 r. Wydatki przeznaczone w 2014 r. na ww. cele stanowiły 109,4% analogicznych wydatków w 2013 r.

Ponadto, w 2014 r. dla 10 województw przyznano środki z rezerwy subwencji, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych wojewódzkich. Środki, w łącznej wysokości 18.667 tys. zł, zostały przekazane województwom zgodnie z kryteriami podziału rezerwy ustalonymi z Ministrem Infrastruktury i Rozwoju oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez województwa w 2014 roku, przekazana została kwota 716.962 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z “Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014”, przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Minister Finansów rozdysponował dla poszczególnych województw środki w wysokości 1.394 tys. zł (0,9% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy - Karta Nauczyciela, a także dla nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 1.361 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne:
  a) pomieszczeń dydaktycznych w nowo wybudowanych obiektach szkół i placówek oświatowych,
  b) pomieszczeń do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w szkołach rozpoczynających kształcenie w zawodach, w których szkoły te dotychczas nie prowadziły takiego kształcenia,
  c) świetlic szkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych/dotowanych przez gminy otrzymujące w 2014 r. kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej,
  d) poradni psychologiczno-pedagogicznych,

e) pomieszczeń do nauki dzieci 6-letnich,

– w kwocie 15 tys. zł,

- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, remontów bieżących, wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń do nauki, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z nauczaniem indywidualnym, realizacją podwyżek wynagrodzeń oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 18 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. na rachunki województw przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 718.356 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań województw wynika, że wydatki wykonane w 2014 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez województwa dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 132,0%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 90,0% - 100,0% - 1 województwo,
- 100,0% - 110,0% - 4 województwa,
- 110,0% - 120,0% - 1 województwo,
- powyżej 120,0% - 10 województw.

W 2014 r. województwa ze środków części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące finansowały ok. 76% wydatków przeznaczonych na realizację subwencjonowanych zadań bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) środki niezbędne na realizację zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie przedszkoli, szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja przez województwa wydatków bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2014 r. kształtowała się średnio na poziomie 95,2% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 87,1% planu.

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

W 2014 r. samorządy województw zrealizowały dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich[*]- w wysokości 8.329.569 tys. zł, z tego:

- dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
  - własne finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
  - pozostałe własne,
  - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
  - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

  zostały zrealizowane w wysokości 2.865.123 tys. zł,
- dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
  - własne finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
  - pozostałe zadania własne,
  - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
  - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

  zostały zrealizowane w wysokości 4.799.453 tys. zł,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 40.332 tys. zł,

[*] w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2014 r.

- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 368.931 tys. zł,
- dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 35.872 tys. zł,
- dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 75.453 tys. zł,
- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 44.870 tys. zł,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 99.536 tys. zł.

Dotacje z budżetu państwa dla województw w 2014 r., w porównaniu do 2013 r., były wyższe o 974.829 tys. zł, tj o 14,6%.

Z ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji w wysokości 8.329.569 tys. zł, na dotacje na zadania bieżące przypadała kwota 2.986.197 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 5.343.372 tys. zł.
W strukturze zrealizowanych przez województwa dochodów ogółem, dotacje ogółem stanowiły 46,9%, z tego:
- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich 30,9%,
- pozostałe dotacje celowe 16,1%.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	**Wykonanie 2013 r.**		**Wykonanie 2014 r.**		**4:2**	**5:3**
	Ogółem	**w tym: bieżące**	**Ogółem**	**w tym: bieżące**		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje ogółem, z tego:	**7 178 383**	**3 013 452**	**8 329 569**	**2 986 197**	**116,0**	**99,1**
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich **	4 714 748	1 602 212	5 476 705	1 592 476	116,2	99,4
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	1 634 890	1 136 658	1 931 941	1 217 206	118,2	107,1
- na zadania własne	338 390	163 026	255 104	54 616	75,4	33,5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.		Wykonanie 2014 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1 719	1 719	825	825	48,0	48,0
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	311 761	32 158	409 263	40 332	131,3	125,4
- na zadania własne, na które województwa otrzymały dotacje z tytułu pomocy finansowej	87 636	31 953	111 325	35 872	127,0	112,3
- z funduszy celowych	89 239	45 726	144 406	44 870	161,8	98,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

** w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane województwom do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2014 r.

Z przedstawionych danych w powyższej tabeli wynika, że ogółem dotacje dla samorządów województw w 2014 r., w porównaniu do 2013 r., były wyższe o 16,0%, w tym dotacje z budżetu państwa wzrosły o 14,6%.

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

W 2014 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, zostały wykonane w wysokości 5.476.705 tys. zł.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według wybranych działów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotacje ogółm, w tym:	**4 714 748**	**6 262 409**	**5 476 705**	**87,5**	116,2	**1 852 222**	**1 592 476**	**86,0**
Rolnictwo i łowiectwo	256 711	174 057	164 032	94,2	63,9	1 142	1 126	98,6
Rybołówstwo i rybactwo	11 302	16 602	13 432	80,9	118,8	16 479	13 363	81,1
Przetwórstwo przemysłowe	59 709	31 203	26 075	83,6	43,7	26 587	24 853	93,5
Transport i łączność	706 275	1 219 478	1 187 924	97,4	168,2	8 031	3 660	45,6
Turystyka	13 928	95 112	32 280	33,9	231,8	16 933	9 562	56,5
Działalność usługowa	3 389	20 457	16 354	79,9	482,6	3 258	3 155	96,9
Informatyka	23 204	149 132	128 301	86,0	552,9	13 976	6 880	49,2
Administracja publiczna	167 443	264 043	233 950	88,6	139,7	153 501	135 122	88,0
Różne rozliczenia	3 267 785	4 105 424	3 489 033	85,0	106,8	1 441 755	1 228 838	85,2
Oświata i wychowanie	48 593	22 267	22 140	99,4	45,6	22 206	22 079	99,4
Szkolnictwo wyższe	9 470	1 852	3 080	166,4	32,5	1 852	2 960	159,9
Ochrona zdrowia	4 414	88	812	927,1	18,4	21	21	99,1
Pomoc społeczna	11 695	10 945	14 346	131,1	122,7	6 811	7 101	104,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	113 573	132 218	127 644	96,5	112,4	132 128	127 391	96,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	10 482	9 383	10 212	108,8	97,4	9	9	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. z ogólnej kwoty dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, 62,4% środków przekazano na realizację Regionalnych Programów Operacyjnych 2007-2013 (2.550.729 tys. zł), dla których samorząd województwa jest Instytucją Zarządzającą i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (868.296 tys. zł), dla którego samorząd województwa jest Instytucją Pośredniczącą.

Pozostała część tych dotacji została przekazana głównie na zadania z zakresu transportu i łączności (1.187.924 tys. zł, tj. 21,7%), rolnictwa i łowiectwa (164.032 tys. zł, tj. 3,0%) oraz administracji publicznej (233.950 tys. zł, tj. 4,3%).

Dotacje na zadania z zakresu transporu i łączności zostały przeznaczone w 50,3% na drogi publiczne wojewódzkie i w 26,2% na realizacje zadań związanych z infrastrukturą telekomunikacyjną.

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

W 2014 r. samorządy województw wykonały dochody z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w wysokości 1.931.941 tys. zł.

Wysokość dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	Wskaźnik (8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	**1 634 890**	**2 029 375**	**1 931 941**	**95,2**	**118,2**	**1 251 631**	**1 217 206**	**97,2**
Rolnictwo i łowiectwo	934 009	1 248 697	1 173 615	94,0	125,7	472 127	460 048	97,4
Transport i łączność	621 606	665 605	649 207	97,5	104,4	665 605	649 207	97,5
Działalność usługowa	7 017	7 977	7 903	99,1	112,6	7 773	7 704	99,1
Administracja publiczna	18 734	18 883	18 827	99,7	100,5	18 883	18 827	99,7
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	--	30 736	25 759	83,8	--	30 736	25 759	83,8
Pomoc społeczna	48 502	51 488	51 254	99,5	105,7	51 428	51 195	99,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 557	3 834	3 399	88,6	95,5	3 412	2 977	87,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zwiekszyły się o 18,2%. Największą dynamikę wzrostu tych dotacji, tj. 125,7%, odnotowano w dziale Rolnictwo i łowiectwo.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ ZLECONYCH INNYMI USTAWAMI

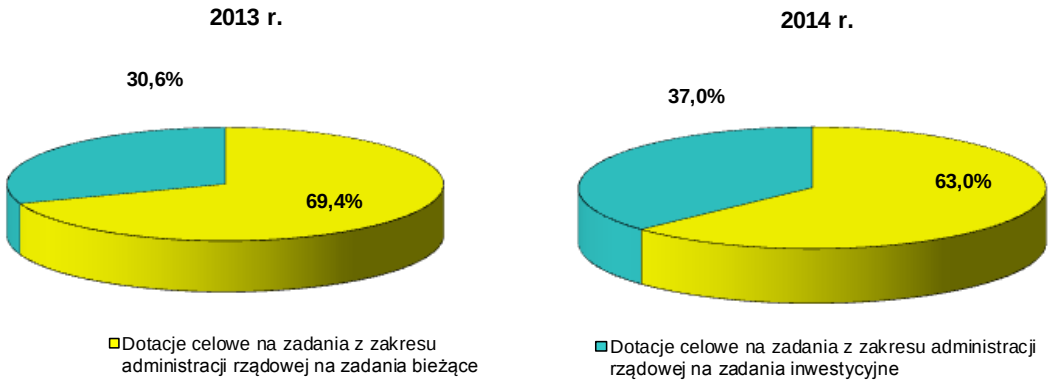

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w strukturze dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz zleconych innymi ustawami, w porównaniu do 2013 r., zwiększył się udział dotacji przeznaczonych na wykonywanie zadań inwestycyjnych o 6,4 punktu procentowego.

W przekazanych w 2014 r. dotacjach celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz zleconych innymi ustawami, dominującą pozycję stanowiły dotacje w dziale Rolnictwo i łowiectwo – 60,7% i dziale Transport i łączność – 33,6%.

W 2014 r. dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w dziale Rolnictwo i łowiectwo zostały przeznaczone w 74,1% na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych, w 21,6% na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w 8,8% na finansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Pozostałe 0,5% kwoty dotacji przeznaczono na prace geodezyjno-urządzeniowe na potrzeby rolnictwa oraz na pozostałą działalność.

W dziale Transport i łączność - 99,8% kwoty dotacji przeznaczono na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe. Środki przeznaczono dla przewoźników wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie na finansowanie ustawowych uprawnień do przewozów ulgowych.

Ponadto, samorządy województw realizowały zadania z zakresu administracji rządowej w działach:

- Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – były to wydatki związane z wyborami do sejmików województw,
- Administracja publiczna - przy czym 99,8% dotacji w tym dziale przeznaczono na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, w tym m.in. na prowadzenie ewidencji zaszeregowania obiektów hotelarskich, udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin, finansowanie działalności komisji przeprowadzających egzamin na przewoźnika turystycznego i pilota wycieczek,
- Pomoc społeczna - były to wydatki związane z realizacją zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz funkcjonowaniem ośrodków adopcyjno-opiekuńczych.

Łącznie, dla wyżej wymienionych działów przekazano dotacje w kwocie 1.918.661 tys. zł.

Pozostałe dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez województwa, tj. 13.280 tys. zł przeznaczone były m. in. na finansowanie zadań z zakresu działalności usługowej dotyczących prowadzenia ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, nieinwestycyjnych prac geodezyjno-kartograficznych, usuwania skutków klęsk żywiołowych oraz zadań w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska związanych z wprowadzeniem do obrotu baterii i akumulatorów oraz ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu.

DOTACJE PRZEKAZANE WOJEWÓDZTWOM W LATACH 2013-2014

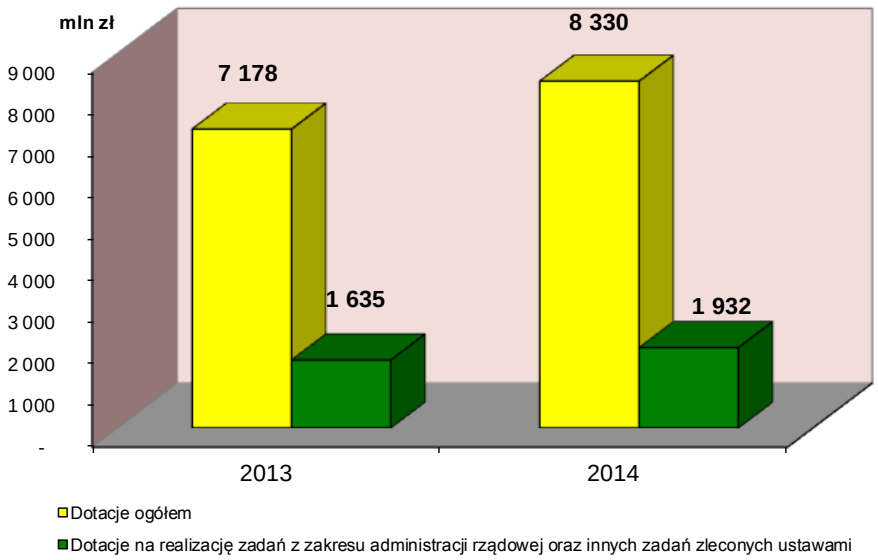

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Przekazane w 2014 r. samorządom województw dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami stanowiły 23,2% dotacji ogółem przekazanych w tym roku tym jednostkom. W 2014 r. udział dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w dotacjach ogółem był niższy o 0,4 punktu procentowego.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2014 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych zrealizowane zostały w wysokości 255.104 tys. zł.

Dotacje te, w strukturze dochodów ogółem województw, stanowiły 1,4%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych w 2013 r. i 2014 r., według ważniejszych działów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2013 r.	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)	Plan (po zmianach) 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	Wskaźnik (8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	**338 390**	**261 369**	**255 104**	**97,6**	**75,4**	**54 866**	**54 616**	**99,5**
Transport i łączność	133 495	130 289	129 416	99,3	96,9	1 007	1 007	100,0
Administracja publiczna	1 097	795	790	99,4	72,1	795	790	99,4
Ochrona zdrowia	182 451	108 095	102 760	95,1	56,3	31 157	30 962	99,4
Pomoc społeczna	2 747	3 052	3 044	99,7	110,8	3 052	3 044	99,7
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	18 250	18 546	18 502	99,8	101,4	18 476	18 433	99,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA ZADANIA WŁASNE WG DZIAŁÓW W 2014 R.

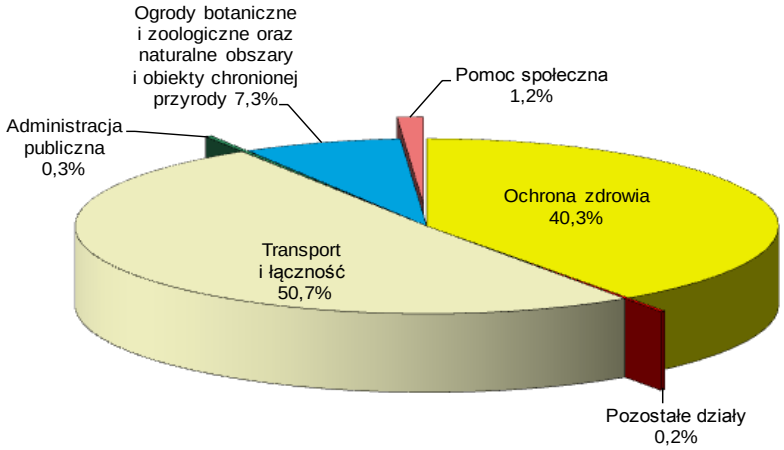

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze zrealizowanych dotacji celowych na zadania własne samorządów województw dominowały dotacje w działach: Ochrona zdrowia, Transport i łączność i Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody. Łącznie, na finansowanie zadań realizowanych w tych działach, przekazano dotacje w kwocie 250.679 tys. zł.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA NA FINANSOWANIE LUB DOFINANSOWANIE ZADAŃ WŁASNYCH

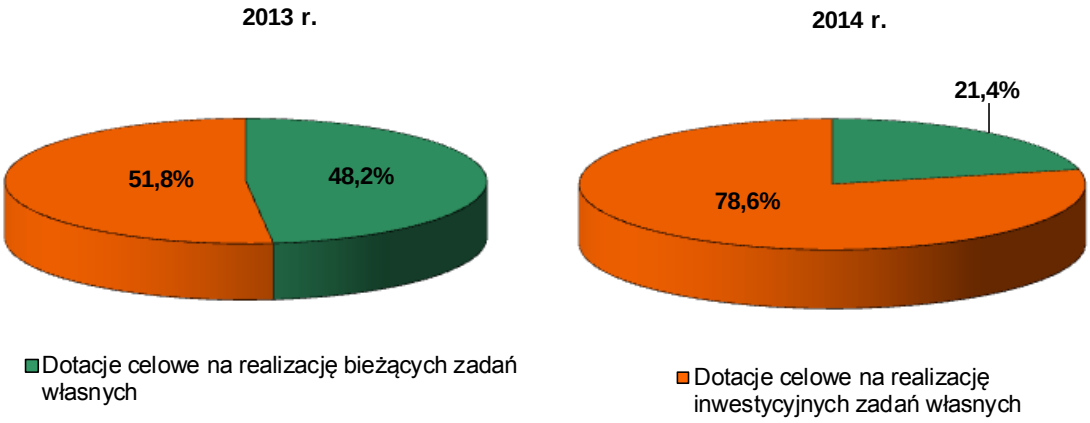

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w strukturze dochodów z tytułu dotacji celowych na realizację zadań własnych, w porównaniu do 2013 r., zwiększył się udział dotacji przeznaczonych na realizację inwestycyjnch zadań własnych o 26,8 punktu procentowego.

Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych samorządów województw przeznaczone były między innymi na dofinansowanie zadań w działach:

- Ochrona zdrowia – 30.962 tys. zł. Dotacje przeznaczono głównie na wsparcie procesów przekształceń samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w spółki kapitałowe na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2013 r., poz.217, ze zm.)
- Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody - 18.433 tys. zł, na realizację zadań w parkach krajobrazowych,
- Pomoc społeczna – 3.044 tys. zł, które przeznaczono na domy pomocy społecznej,
- Transport i łączność – 1.007 tys. zł, które wykorzystano przy usuwaniu skutków klęsk żywiołowych.

Łącznie, na wyżej omówione cele, z budżetu państwa przekazano dotacje w kwocie 53.446 tys. zł.

W 2014 r. dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie inwestycji własnych województw zrealizowano w wysokości 200.489 tys. zł. Dotacje te, w porównaniu do 2013 r., były wyższe o 14,3%.
Wzrost dotacji dotyczył głównie zadań inwestycyjnych w szpitalach wojewódzkich realizowanych na podstawie art. 20a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA INWESTYCJE WŁASNE WOJEWÓDZTW W 2014 R.

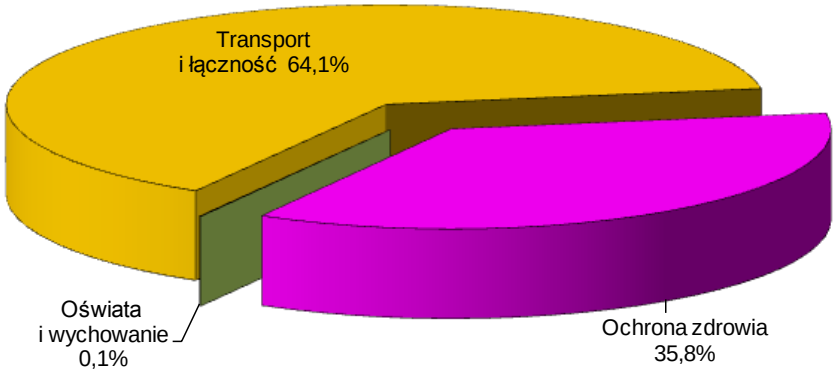

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

Wśród dotacji celowych z budżetu państwa na inwestycje własne samorządów województw w 2014 r., środki były przeznaczone na inwestycje realizowane w ramach działów:

- Transport i łączność (128.410 tys. zł), w tym głównie na zakup i modernizację kolejowych pojazdów szynowych służących do wykonywania przewozów pasażerskich,

- Ochrona zdrowia (71.798 tys. zł), głównie na inwestycje w szpitalach wojewódzkich realizowanych na podstawie art. 20a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (m.in. „Rozbudowa i modernizacja Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej", „Modernizacja budynków Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Bytomiu wraz z zakupem niezbędnej aparatury i wyposażenia na potrzeby organizacji Śląskiego Centrum Perinatologii, Ginekologii i Chirurgii Płodu na bazie Katedry i Oddziału Klinicznego Ginekologii, Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej oraz Oddziału Noworodków"
- Oświata i wychowanie (212 tys. zł), na budowę placów zabaw w ramach Rządowego programu wspierania w latach 2009-2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia – „Radosna szkoła".
-

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Przekazane w 2014 r. dotacje na realizację przez samorządy województw zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego, jak również dotacje z funduszy celowych, wyniosły 665.819 tys. zł.

W 2014 r. pozostałe dotacje w strukturze zrealizowanych dochodów ogółem stanowiły 3,8%.

STRUKTURA POZOSTAŁYCH DOTACJI W WOJEWÓDZTWACH W 2014 R.

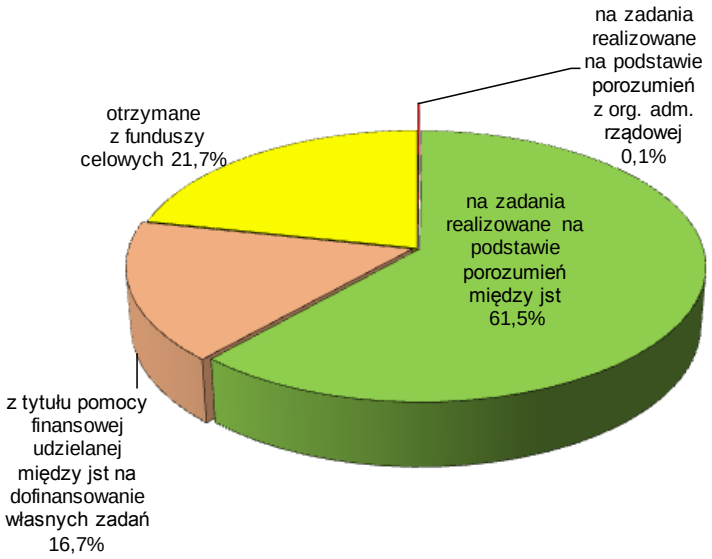

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W grupie pozostałych dotacji celowych, największą pozycję (61,5%) stanowiły dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Wyniosły one 409.263 tys. zł, z tego na zadania bieżące – 40.332 tys. zł, a na zadania inwestycyjne – 368.931 tys. zł.

Porozumienia zawierane przez województwa z innymi jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły głównie zadań realizowanych na drogach publicznych 365.027 tys. zł (89,2%), zadań z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego 13.646 tys. zł (3,3%), w tym na biblioteki 10.075 tys. zł (2,5%) oraz zadań związanych z finansowaniem placówek opiekuńczo-wychowawczych – 7.886 tys. zł (1,9%).

Dotacje celowe otrzymane z funduszy celowych wyniosły 144.406 tys. zł, z tego na zadania bieżące 31,1%, a na zadania inwestycyjne 68,9% tych dotacji.

Dotacje na inwestycje w 64,2% były przeznaczone na krajowe pasażerskie przewozy kolejowe, w 20,7% na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w 12,4% na infrastrukturę kolejową. Pozostałe dotacje inwestycyjne z funduszy celowych były przeznaczone między innymi na szkoły zawodowe, zadania z zakresu kultury fizycznej oraz specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

Dotacje z tytułu pomocy finansowej udzielonej między jednostkami samorządu terytorialnego wyniosły 111.325 tys. zł, z tego na zadania bieżące 35.872 tys. zł, a na inwestycje 75.453 tys. zł. Najwięcej środków w ramach pomocy finansowej udzielonej między jednostkami samorządu terytorialnego – 83,8% przekazano na realizację zadań w dziale Transport i łączność.

Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej wyniosły 825 tys. zł. Dotacje udzielone na podstawie porozumień samorządów województw z organami administracji rządowej dotyczyły: w 71,0% zadań z zakresu administracji publicznej, w 16,7% zadań z zakresu oświaty i wychowania, w 9,5% zadań z zakresu pomocy społecznej, 2,4% zadań z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej oraz w 0,3% zadań z zakresu obrony narodowej.

1.3. Dochody według działów

STRUKTURA DOCHODÓW WG DZIAŁÓW W 2014 R.

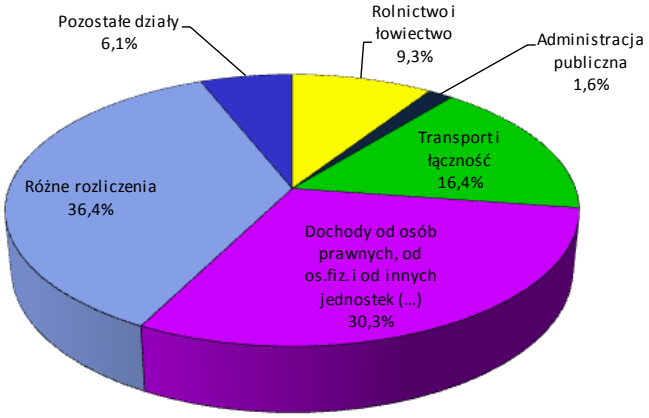

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w strukturze dochodów województw najwyższy udział miały następujące działy: Różne rozliczenia, Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej, Transport i łączność, Rolnictwo i łowiectwo. Dochody zrealizowane w tych działach stanowiły 92,4% dochodów ogółem wykonanych przez województwa.

Wykonanie oraz dynamikę dochodów województw według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, w tym:	**16 120 717**	**18 693 033**	**17 745 622**	**94,9**	**110,1**
Rolnictwo i łowiectwo	1 484 872	1 737 761	1 643 655	94,6	110,7
Transport i łączność	2 259 460	3 105 851	2 906 474	93.6	128,6
Administracja publiczna	237 730	324 517	291 954	90,0	122,8
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	5 156 682	5 206 038	5 371 124	103,2	104,2
Różne rozliczenia	5 995 576	7 072 666	6 458 660	91,3	107,7
Ochrona zdrowia	215 248	157 078	158 912	101,2	73,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	144 562	167 189	160 146	95,8	110,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. województwa zrealizowały dochody w dziale Różne rozliczenia wyższe o 7,7% niż w 2013 r. W tym dziale 55,6% stanowiły dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych i płatności w ramach środków europejskich, a 44,4% stanowiła subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana województwom.

W 2014 r. dochody wykonane w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej, były wyższe o 4,2% niż w 2013 r. W dziale tym ujmowane są dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz od osób prawnych, które stanowiły 98,7% dochodów w tym dziale.

W 2014 r. najwyższa dynamika dochodów dotyczyła działu Transport i łączność, dochody w tym dziale , w stosunku do 2013 r., zwiększyły się o 28,6%. W dziale tym:

- dotacje w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich stanowiły 40,8%,
- dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd województwa stanowiły 22,3%,
- dotacje celowe otrzymane z powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego stanowiły 12,5%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	**Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca** (w zł)	
	2013	**2014**
1	2	3
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	**418,36**	**460,98**
Dochody własne	163,58	170,05
Dotacje	186,29	216,38
Subwencja ogólna	68,50	74,55

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2013 r.

W 2014 r. dochody województw, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w porównaniu do 2013 r., wzrosły o 10,2%.

Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się na poziomie od 299,08 zł, tj. 64,9% średniej dla wszystkich województw do 810,15 zł, tj. 175,7% średniej.

Dochody województw na 1 mieszkańca w 2014 r. według województw przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki województw

2.1. Struktura wydatków

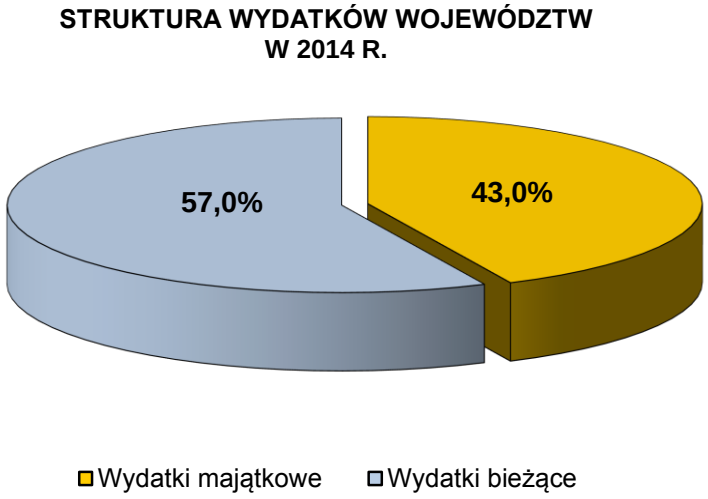

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., wydatki majątkowe w wysokości 7.846.787 tys. zł stanowiły 43,0% wydatków ogółem województw. W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., w strukturze wydatków majątkowych udział ten wzrósł o 3,3 punktu procentowego.

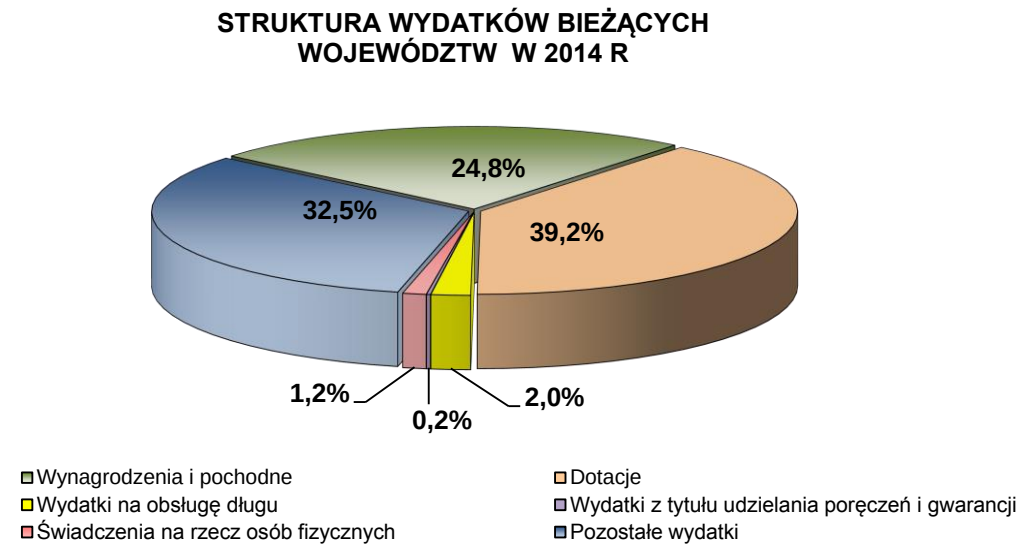

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków ogółem województw wydatki bieżące stanowiły 57,0% i ich udział w strukturze wydatków bieżących zmniejszył się o 3,3 punktu procentowego.

W strukturze wydatków bieżących najpoważniejszą pozycję stanowiły dotacje (39,2%) oraz pozostałe wydatki (32,5%).

W grupie pozostałych wydatków znajdują się m.in. wydatki na zakup usług, materiałów, wyposażenia, usług remontowych, składki na ubezpieczenia zdrowotne i zakup energii.

Wydatki na wynagrodzenia łącznie z wydatkami na pochodne od wynagrodzeń stanowią 24,8% wydatków bieżących województw.

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wykonanie, dynamikę oraz strukturę wydatków zrealizowanych przez województwa według głównych kierunków ich rozdysponowania prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	**16 527 004**	**20 444 253**	**18 238 331**	**100,0**	**89,2**	**110,4**
Wydatki majątkowe	**6 562 299**	**9 179 247**	**7 846 787**	**43,0**	**85,5**	**119,6**
w tym: inwestycyjne	6 354 495	9 033 236	7 707 439	42,3	85,3	121,3

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki bieżące, z tego:	**9 964 705**	**11 265 006**	**10 391 544**	**57,0**	**92,2**	**104,3**
wynagrodzenia	2 139 019	2 261 863	2 186 082	12,0	96,6	102,2
w tym: wynagrodzenia osobowe	1 921 790	2 032 629	1 968 484	10,8	96,8	102,4
pochodne od wynagrodzeń	382 708	413 733	390 674	2,1	94,4	102,1
dotacje	3 978 697	4 229 909	4 076 515	22,4	96,4	102,5
wydatki na obsługę długu	243 172	236 633	210 084	1,2	88,8	86,4
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	13 113	58 078	19 018	0,1	32,7	145,0
świadczenia na rzecz osób fizycznych	112 290	142 812	128 837	0,7	90,2	114,7
pozostałe wydatki	3 095 706	3 921 978	3 380 334	18,5	86,2	109,2

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Wydatki ogółem województw zostały zrealizowane w wysokości 18.238.331 tys. zł, tj. 89,2% planu na 2014 r. i w porównaniu do 2013 r., wydatki ogółem były większe o 10,4%.

Plan wydatków bieżących został zrealizowany w 92,2%, a wydatków majątkowych w 85,5%. W porównaniu do 2013 r. wydatki bieżące były wyższe o 4,3%, a wydatki majątkowe o 19,6%.

W 2014 r. wykonanie wydatków we wszystkich tytułach nie przekroczyło kwot planowanych, natomiast wykonanie wydatków ogółem, w porównaniu do 2013 r., było wyższe. Tylko wydatki na obsługę długu zmniejszyły się w porównaniu do 2013 r. o 13,6% i w strukturze wydatków bieżących stanowiły 1,2%.

Wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji zwiększyły się w porównaniu do 2013 r. o 45,0% i w strukturze wydatków bieżących stanowiły 0,1%.

2.3. Wydatki według działów

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki dotyczyła działów: Transport i łączność, Rolnictwo i łowiectwo, Administracja publiczna oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Łącznie, wydatki w tych działach stanowiły 69,5% wszystkich wydatków zrealizowanych przez województwa w 2014 r.

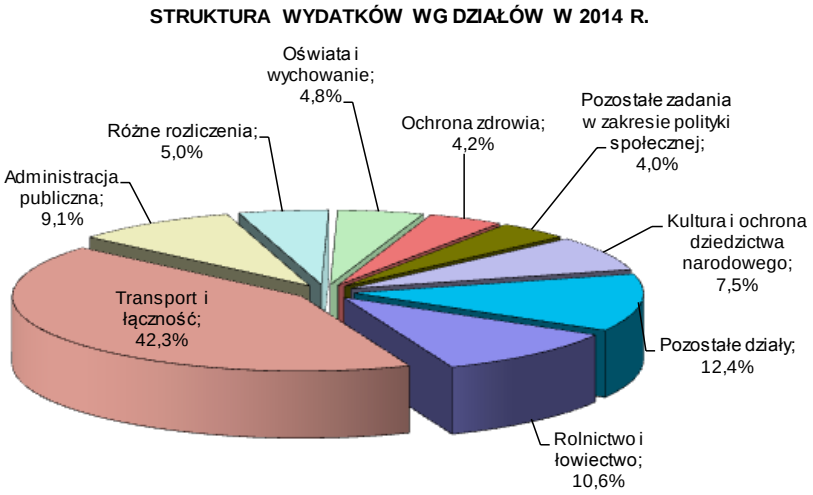

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

Wykonanie oraz dynamikę wydatków zrealizowanych przez województwa w 2014 r. według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	**16 527 004**	**20 444 253**	**18 238 331**	**89,2**	**110,4**
Rolnictwo i łowiectwo	1 692 470	2 070 829	1 933 156	93,4	114,2
Transport i łączność	6 865 111	8 567 692	7 718 501	90,1	112,4
Administracja publiczna	1 484 808	1 877 030	1 659 847	88,4	111,8
Różne rozliczenia	577 692	1 194 731	915 170	76,6	158,4
Oświata i wychowanie	929 612	925 663	871 808	94,2	93,8
Ochrona zdrowia	927 345	856 875	774 720	90,4	83,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	655 741	819 603	735 999	89,8	112,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 301 745	1 410 604	1 363 847	96,7	104,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. wydatki w dziale Transport i łączność były o 12,4% wyższe niż wykonanie w 2013 r., a 59,5% wydatków tego działu zostało przeznaczone na wydatki majątkowe.

W dziale Transport i łączność 62,1% stanowiły wydatki na drogi publiczne wojewódzkie, 20,1% na krajowe przewozy kolejowe, a 8,9% na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe. Łącznie wydatki te stanowiły 91,1% wydatków w dziale Transport i łączność.

W dziale Rolnictwo i łowiectwo, w stosunku do 2013 r., wydatki były wyższe o 14,2%, przy czym 62,1% wydatków stanowiły wydatki majątkowe.

Wydatki zrealizowane w dziale Administracja publiczna w 2014 r., były wyższe w porównaniu do 2013 r. o 11,8% i w 46,9% przeznaczone na wynagrodzenia osobowe pracowników.

Wydatki zrealizowane w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w 2014 r. zwiększyły się, w stosunku do 2013 r., o 4,8%. W tym dziale 74,5% wydatków stanowiły dotacje podmiotowe dla samorządowych instytucji kultury.

W dziale Różne rozliczenia wydatki zrealizowane, w porównaniu do 2013 r., zwiększyły się o 58,4%. W dziale tym 80,1% wydatków stanowiły wpłaty województw do budżetu państwa.

W 2014 r. wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej dla województw dokonywały 2 województwa, które zrealizowały wpłaty w wysokości 712.843 tys. zł, tj. 77,9% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2014. Niewykonanie planu wynika z braku wpłaty Województwa Mazowieckiego za okres: lipiec oraz październik-grudzień 2014 r. w wysokości 201.895 tys. zł.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

STRUKTURA WYDATKÓW NA WYNAGRODZENIA WG DZIAŁÓW W 2014 R.

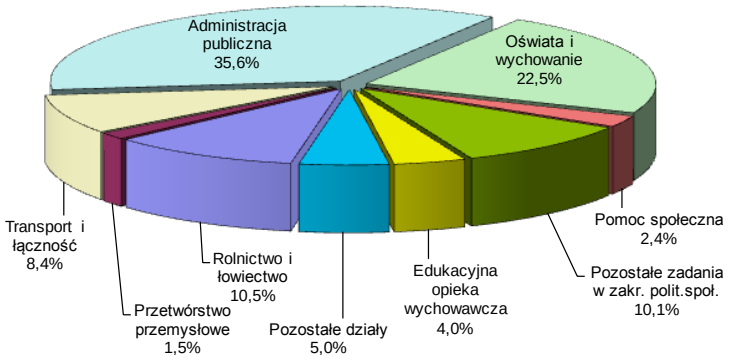

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków na wynagrodzenia najwyższy udział stanowiły wydatki w działach: Administracja publiczna, Oświata i wychowanie, Rolnictwo i łowiectwo, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz Transport i łączność. Łącznie w tych działach województwa wykonały 87,1% wszystkich wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez województwa w 2014 r.

Wykonane wydatki na wynagrodzenia w 2014 r. przez województwa według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	**Wykonanie 2013**	**Plan (po zmianach) 2014**	**Wykonanie 2014**	**Wskaźnik (4:3)**	**Dynamika (4:2)**
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	**2 139 019**	**2 261 863**	**2 186 082**	**96,6**	**102,2**
Rolnictwo i łowiectwo	220 325	233 160	229 739	98,5	104,3
Przetwórstwo przemysłowe	32 092	35 526	32 787	92,3	102,2
Transport i łączność	177 222	186 498	184 279	98,8	104,0
Administracja publiczna	752 490	819 693	777 971	94,9	103,4
Oświata i wychowanie	519 378	499 840	492 085	98,5	94,8
Pomoc społeczna	48 882	53 999	52 898	98,0	108,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	207 928	228 023	219 799	96,4	105,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	85 125	88 729	87 722	98,9	103,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., wydatki na wynagrodzenia we wszystkich działach łącznie wzrosły o 2,2%. Tylko w dziale Oświata i wychowanie wykonane wydatki na wynagrodzenia w 2014 r. były niższe niż w 2013 r. - o 5,2%. Najwyższy wzrost wydatków na wynagrodzenia w 2014 r. był w dziale Pomoc społeczna, dział ten w strukturze wydatków na wynagrodzenia województw stanowił 2,4%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez województwa według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

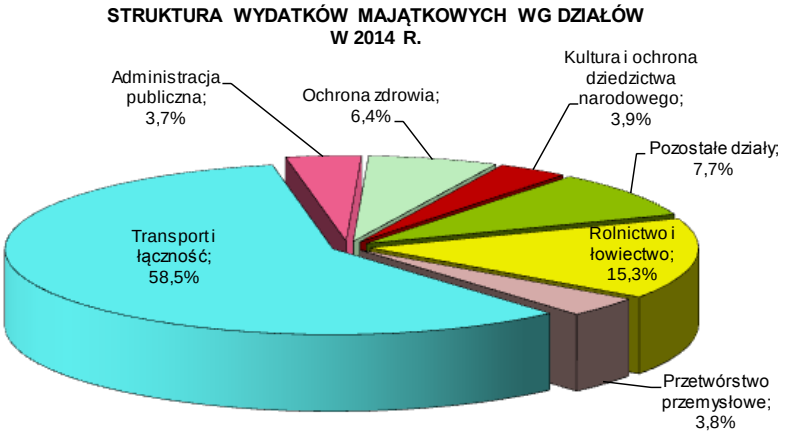

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność, Rolnictwo i łowiectwo oraz Ochrona zdrowia. Łącznie wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 80,2% wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa w 2014 r.

Wykonanie oraz dynamikę wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa w 2014 r. według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM, w tym:	**6 562 299**	**9 179 247**	**7 846 787**	**85,5**	**119,6**
Rolnictwo i łowiectwo	987 429	1 315 697	1 200 111	91,2	121,5
Przetwórstwo przemysłowe	310 492	328 528	298 414	90,8	96,1
Transport i łączność	3 824 047	5 364 603	4 591 231	85,6	120,1
Administracja publiczna	135 896	359 495	293 539	81,7	216,0
Ochrona zdrowia	546 154	568 235	500 907	88,2	91,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	253 631	310 419	270 950	87,3	106,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., porównaniu do 2013 r., najwyższy wzrost wydatków majątkowych nastąpił w dziale Administracja publiczna – o 116,0%, Rolnictwo i łowiectwo – o 21,5%, Transport i łączność – o 20,1%. Działy te w strukturze wydatków majątkowych stanowiły odpowiednio 3,7%, 15,3% i 58,5%.

Wydatki majątkowe w dziale Transport i łączność w 81,0% dotyczyły wydatków na drogi publiczne i w 14,9% związane były z krajowymi przewozami kolejowymi. Łącznie wydatki te stanowiły 95,9% wydatków majątkowych w dziale Transport i łączność.

Wydatki majątkowe w dziale Rolnictwo i łowiectwo w 83,3% dotyczyły wydatków inwestycyjnych jednostek budżetowych.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2014 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwach, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2013	2014
1	2	3
Wydatki ogółem, z tego:	**428,90**	**473,78**
Wydatki majątkowe:	**170,30**	**203,84**
w tym: inwestycyjne	164,91	200,22
Wydatki bieżące, z tego:	**258,60**	**269,94**
wynagrodzenia	55,51	56,79
w tym: wynagrodzenia osobowe	49,87	51,14
pochodne od wynagrodzeń	9,93	10,15
dotacje	103,25	105,90
wydatki na obsługę długu	6,31	5,46
pozostałe wydatki	80,34	87,81

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2013 r.

Wydatki ogółem województw wykonane w 2014 r., w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w porównaniu do 2013 r., zwiększyły się o 10,5%, przy czym zwiększyły się głównie wydatki majątkowe - o 19,7%.

Rozpiętość w poziomie wydatków województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowała się na poziomie od 290,43 zł, tj. 61,3% średniej dla wszystkich województw do 829,30 zł, tj. 175,0% średniej.

Wydatki według województw na 1 mieszkańca w 2014 r. ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów województw

W 2014 roku budżety województw zamknęły się deficytem w wysokości 492.709 tys. zł.

W 2014 r. budżety 8 samorządów województw zamknęły się deficytem, który łącznie wyniósł 691.691 tys. zł, a 8 województw zamknęło swoje budżety nadwyżką na łączną kwotę 198.982 tys. zł.

Liczbę województw, według relacji wyniku do dochodów zrealizowanych w 2014 r. przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów województw					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
Województwa z deficytem budżetowym	8	4	2	2	0	0
Województwa z nadwyżką budżetową	8	7	1	0	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

Wśród 8 województw z deficytem budżetowym w 6 województwach wynik w relacji do dochodów nie przekroczył 10%.

4. Przychody i rozchody województw

Województwa w 2014 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 2.405.917 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 694.054 tys. zł.

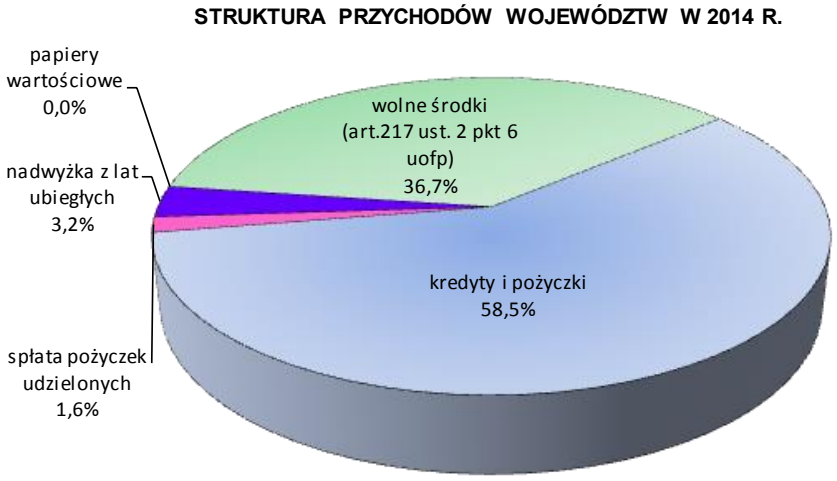

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r. w województwach 58,5% ich przychodów stanowiły przychody z tytułu kredytów i pożyczek, 36,7% stanowiły wolne środki, a nadwyżka z lat ubiegłych stanowiła 3,2% przychodów.

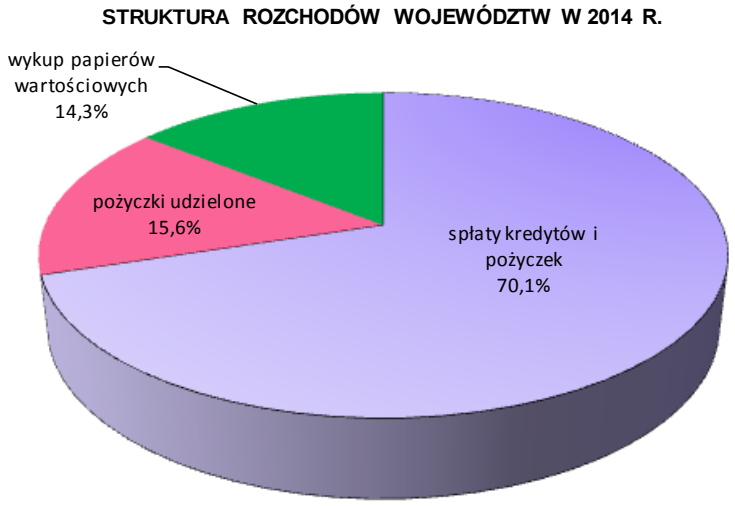

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

W rozchodach województw największy udział miały spłaty kredytów i pożyczek, które stanowiły 70,1% rozchodów ogółem oraz pożyczki (udzielone) stanowiące 15,6% rozchodów ogółem i wykup obligacji samorządowych, które stanowiły 14,3% rozchodów ogółem.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych województw

W 2014 r. zadłużenie ogółem województw wyniosło 7.284.058 tys. zł.

W 2014 r. w strukturze zobowiązań województw udział kredytów i pożyczek zwiększył się, w porównaniu do 2013 r., o 2,9 punktu procentowego, zmniejszył się udział papierów wartościowych o 0,3 punktu procentowego oraz udział zobowiązań wymagalnych o 2,6 punktu procentowego.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ WOJEWÓDZTW W 2014 R.

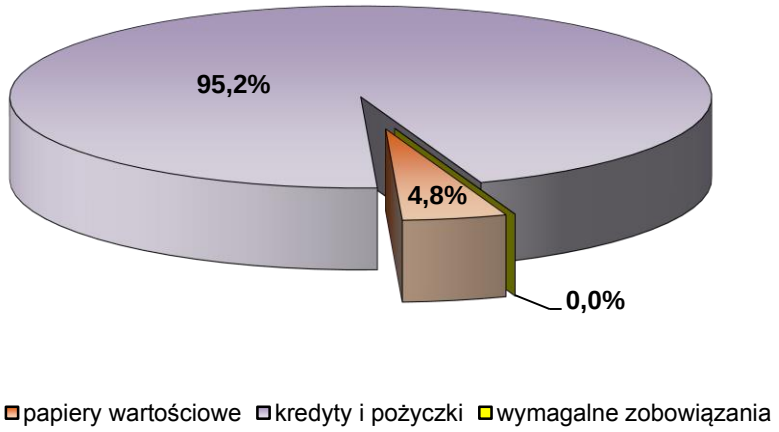

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2014 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania województw według tytułów dłużnych zostały przedstawione poniżej.

Wyszczególnienie	Zobowiązania województw według tytułów dłużnych		
	2013	2014	(3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania województw według tytułów dłużnych ogółem, z tego:	**6 625 076**	**7 284 058**	**109,9**
Papiery wartościowe	340 070	349 509	102,8
w tym: długoterminowe	340 070	349 509	102,8
Kredyty i pożyczki	6 114 904	6 932 244	113,4
w tym: długoterminowe	6 105 382	6 932 244	113,5
Wymagalne zobowiązania	170 102	2 305	1,4
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	222	1 904	857,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r., zadłużenie ogółem województw wzrosło o 9,9%, w tym z tytułu kredytów i pożyczek o 13,4%. Na wzrost zadłużenia województw istotny wpływ miało zadłużenie na realizację projektów z udziałem środków unijnych.

W 2014 r. znacznie zmniejszyły się zobowiązania wymagalne. Kwota zobowiązań wymagalnych, z 170.102 tys. zł w 2013 r., zmniejszyła się do 2.305 tys. zł w 2014 r. Kwota zobowiązań wymagalnych w 2014 r. stanowiła 0,03% zobowiązań ogółem.

W 2014 r. zadłużenie wystąpiło we wszystkich 16 województwach, a udział zadłużenia województw w dochodach ogółem województw wynosił 41,0 %

Liczba województw wg relacji zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
2013	16	16	2	1	1	6	4	1	1
2014	16	16	2	1	2	5	4	1	1

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W 2014 r., według danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (stan bazy na 06-11-2014 r.), wszystkie województwa spełniały indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia, określony w art. 243 ustawy.

6. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych

Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych województw w 2014 roku przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	**Wykonanie 2013**	**Plan 2014**	**Wykonanie 2014**	**(4:3)**	**(4:2)**
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	29 456	29 930	30 081	100,5	102,1
w tym: dotacje z budżetu	3 464	2 946	3 231	109,7	93,3
Koszty	29 041	29 612	30 131	101,8	103,8
Podatek dochodowy od osób prawnych	2	0	1	-	50,0
Wpłaty do budżetu województw	513	0	114	-	22,2

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. wyniosły 30.081 tys. zł, w tym dotacje z budżetu stanowiły 3.231 tys. zł. W porównaniu do 2013 r. przychody samorządowych zakładów budżetowych w województwach zwiększyły się o 2,1%, dotacje z budżetów województw uległy zmniejszeniu o 6,7%.

Koszty zakładów budżetowych województw wyniosły 30.131 tys. zł. Zrealizowana kwota podatku dochodowego od osób prawnych wyniosła na koniec 2014 r. 1 tys. zł co w relacji do 2013 r. stanowi 50,0%.

Wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetu w kwocie 114 tys. zł.

W 2014 r. samorządowe zakłady budżetowe w województwach zrealizowały koszty wyższe o 3,8% od kosztów wykonanych w 2013 r.

W 2014 r. 40,8% kosztów wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń które w porównaniu do 2013 r. wzrosły o 3,6 %.

W 2014 r. w województwach samorządowe zakłady budżetowe realizowały zadania z zakresu określonego w działach: Rolnictwo i łowiectwo (59,9% przychodów ogółem), Kultura fizyczna (34,9% przychodów ogółem) oraz Transport i łączność (5,2% przychodów ogółem).

Przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem z tego:	**29 456**	**29 930**	**30 081**	**100,5**	**102,1**
Rolnictwo i łowiectwo	16 519	18 450	18 025	97,7	109,1
Kultura fizyczna	11 384	9 848	10 490	106,5	92,1
Transport i łączność	1 554	1 632	1 566	96,0	100,7

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Analogicznie jak w przychodach koszty wystąpiły w zadaniach określonych w dziale Rolnictwo i łowiectwo (59,8% kosztów), Kultura fizyczna (35,4%) oraz Transport i łączność (4,8%).

Koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych w 2014 r. wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem: **z tego:**	**29 041**	**29 612**	**30 131**	**101,8**	**103,8**
Rolnictwo i łowiectwo	16 770	18 442	18 021	97,7	107,5
Kultura fizyczna	10 740	9 645	10 665	110,6	99,3
Transport i łączność	1 532	1 525	1 445	94,7	94,3

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

7. Wydzielony rachunek dochodów wojewódzkich jednostek budżetowych

Wydzielone rachunki dochodów, o którym mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych, utworzono w 4 województwach.

W ramach ww. rachunku województwa zrealizowały w 2014 r. dochody w wysokości 34.510 tys. zł, stanowiące 79,5% planu i były one niższe o 1,1% od dochodów wykonanych w 2013 r.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	Plan 2014 r.	Wykonanie 2014 r.	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	34 887	43 413	34 510	79,5	98,9
Wydatki	35 035	44 425	34 328	77,3	98,0
w tym : wpłaty do budżetu	2 090	1 391	1 828	131,4	87,5

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223 ust.1 za 2013 r. i za 2014 r. (Min. Fin)

Wydatki zrealizowane na wydzielonych rachunkach wyniosły 34.328 tys. zł i były niższe o 22,7% niż planowano, a dokonane wpłaty do budżetu województw stanowiły 131,4% kwoty planowanej na 2014 r.

W 2014 r. wykonane wydatki były niższe o 2,0%, w porównaniu do 2013 r., natomiast wpłaty do budżetów województw zmniejszyły się o 12,5%.

Stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów na początku 2014 r. wynosił 1.531 tys. zł i zwiększył się na koniec 2014 r. do kwoty 1.712 tys. zł. (o 11,8%).

VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środków z budżetu państwa na współfinansowanie oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami tych jednostek mogą być, między innymi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, umożliwiają jednostkom samorządu terytorialnego również uzyskanie dofinansowania ich wkładu własnego ze środków budżetu państwa, co jest wymagane przy realizacji projektów finansowanych z udziałem środków unijnych.

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, środki przeznaczone na realizację programów operacyjnych w części odpowiadającej wkładowi środków europejskich stanowią w budżecie państwa odrębną część pn. budżet środków europejskich, z którego wydatki realizowane są w formie płatności. Za obsługę płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich odpowiada Minister Finansów w imieniu którego, obsługę bankową płatności prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach umowy rachunku bankowego. Podkreślić należy, że środki ujęte w budżecie środków europejskich są środkami publicznymi, które mogą być wykorzystane wyłącznie na cele określone w umowach międzynarodowych lub wskazane przez ich dawcę. Wydatki finansowane przy udziale tych środków muszą być dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu (art. 184 ust. 1 ustawy o finansach pubulicznych).

Natomiast część środków odpowiadająca wkładowi krajowemu, jest przekazywana w formie dotacji celowej. Zatem od 1 stycznia 2010 r. dofinansowanie dokonywane jest w dwóch formach, tj. płatności i współfinansowania przekazywanego z budżetu państwa w formie dotacji celowej, w związku z tym otrzymane dofinansowanie beneficjent wydatkuje i rozlicza w trybie przewidzianym dla danej formy dofinansowania.

Ze sprawozdań rocznych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. wynika, iż przekazane jednostkom samorządu terytorialnego środki, na finansowanie

i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także finansowanie i współfinansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz na realizację płatności, których źródłem jest budżet środków europejskich, wyniosły 18.168.766 tys. zł, co stanowiło 85,2% ich planu rocznego (21.324.877 tys. zł), z tego:

- środki Unii Europejskiej[2] – 1 416 208 tys. zł, co stanowiło 85,5% planu,
- płatności z budżetu środków europejskich[3] – 14.771.803 tys.zł, co stanowiło 85,3% planu,
- środki budżetu państwa lub inne, przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności UE i innych środków bezzwrotnych oraz na współfinansowanie realizacji programów i projektów finansowanych z udziałem środków europejskich[4], – 1.980.755 tys. zł, co stanowiło 84,4% planu.

Wysokość dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2014 r., na tle zrealizowanych dochodów i wydatków ogółem tych jednostek, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	**Wykonanie 2013**	**Plan 2014**	**Wykonanie 2014**	**Wskaźnik (4:3)**	**Dynamika (4:2)**
	w tys. zł			*%*	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem w tym:	**183 458 281**	**198 809 233**	**194 337 188**	**97,8**	**105,9**
- środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	1 500 429	1 657 073	1 416 208	85,5	94,4
- środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych	1 849 296	2 347 662	1 980 755	87,4	107,1
- płatności w zakresie budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.)	12 663 130	17 320 142	14 771 803	85,3	116,7
Wydatki ogółem w tym:	**183 838 643**	**211 512 006**	**196 754 150**	**93,0**	**107,0**
- na finansowanie programów i projektów unijnych	1 252 703	1 631 895	1 371 579	84,0	109,5
- na współfinansowanie programów i projektów unijnych	7 097 298	9 557 712	7 858 856	82,2	110,7

[2] Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafów 1, 5 i 8.
[3] Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafu 7.
[4] Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafu 2, 6 i 9.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			*%*	
1	2	3	4	5	6
- płatności w zakresie budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.)	11 710 276	16 662 952	14 074 948	84,5	120,2

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

Z otrzymanej przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty 18.168.766 tys. zł na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także na finansowanie wydatków, których źródłem jest budżet środków europejskich przeznaczono dla:

- gmin - 4.695.134 tys. zł, tj. 25,8%,
- powiatów - 1.341.678 tys. zł, tj. 7,4%,
- miast na prawach powiatu - 5.531.370 tys. zł, tj. 30,5%,
- województw - 6.600.585 tys. zł, tj. 36,3%.

W relacji do wykonanych dochodów ogółem poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego, ww. dochody stanowiły:

- w gminach - 5,6%,
- w powiatach - 5,6%,
- w miastach na prawach powiatu - 8,1%,
- województwach - 37,2%.

W 2014 r., w związku z realizacją programów i projektów unijnych, wydatki jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 23.305.383 tys. zł, co stanowiło 83,7% ich rocznego planu, z tego:

- wydatki na finansowanie programów i projektów ze środków UE – 1.371.579 tys. zł, tj. 84,1% ich rocznego planu,
- wydatki na współfinansowanie programów i projektów unijnych, stanowiące krajowy wkład publiczny - 7.858.856 tys. zł, tj. 82,2% ich rocznego planu,
- wydatki w ramach płatności budżetu środków europejskich – 14.074.948 tys. zł, tj. 84,5% ich rocznego planu.

Z wykazanej wyżej kwoty wydatków 23.305.383 tys. zł, przypadało na:

- gminy – 6.772.853 tys. zł, tj. 29,1%,

- powiaty – 1.537.240 tys. zł, tj. 6,6%,
- miasta na prawach powiatu – 7.576.556 tys. zł, tj. 32,5%,
- województwa – 7.418.735 tys. zł, tj. 31,8%.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego z omawianych tytułów w 2014 r. były wyższe o 16,2% od wydatków poniesionych w 2013 r. (20.060.277 tys. zł).

W 2014 r. wydatki samorządów w ramach płatności budżetu środków europejskich, stanowiły 14.074.948 tys. zł, z tego:

- wydatki gmin – 3.977.554 tys. zł, tj. 28,3%;
- wydatki powiatów – 1.161.512 tys. zł, tj. 8,3%;
- wydatki miast na prawach powiatu – 4.624.154 tys. zł, tj. 32,9%;
- wydatki województw – 4.311.727 tys. zł, tj. 30,5%.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych w 2014 r. z udziałem środków Unii Europejskiej według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	**Wykonanie 2013**	**Plan** (po zmianach) **2014**	**Wykonanie 2014**	**Wskaźnik (4:3)**	**Struktura**	**Dynamika (4:2)**
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM w tym:	**20 060 906**	**27 852 559**	**23 305 383**	**83,7**	**100,0**	**116,2**
Rolnictwo i łowiectwo	1 707 381	2 357 454	2 030 956	86,2	8,7	119,0
Rybołówstwo i rybactwo	44 672	57 952	38 118	65,8	0,2	85,3
Przetwórstwo przemysłowe	771 086	776 574	673 349	86,7	2,9	87,3
Wytwarzanie i zaopatr ywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	88 875	116 378	86 598	74,4	0,4	97,4
Transport i łączność	7 902 426	11 314 187	9 560 522	84,5	41,0	121,0
Turystyka	386 890	527 465	366 311	69,4	1,6	94,7
Gospodarka mieszkaniowa	321 706	392 071	315 247	80,4	1,4	98,0
Działalność usługowa	286 380	524 497	453 531	86,5	1,9	158,4
Informatyka	265 782	794 733	588 885	74,1	2,5	221,6
Administracja publiczna	996 983	1 306 663	1 031 148	78,9	4,4	103,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	96 271	120 310	108 345	90,1	0,5	112,5
Oświata i wychowanie	1 233 519	1 539 087	1 255 776	81,6	5,4	101,8
Szkolnictwo wyższe	27 809	51 472	49 922	97,0	0,2	179,5
Ochrona zdrowia	134 482	192 025	153 007	79,7	0,7	113,8
Pomoc społeczna	352 251	466 475	399 323	85,6	1,7	113,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 423 370	1 722 988	1 506 225	87,4	6,5	105,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Plan (po zmianach) 2014	Wykonanie 2014	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Edukacyjna opieka wychowawcza	59 990	69 289	59 495	85,9	0,3	99,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 108 510	2 853 108	2 297 420	80,5	9,9	109,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 276 558	1 782 961	1 550 965	87,0	6,7	121,5
Kultura fizyczna	502 095	760 857	692 189	91,0	3,0	137,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. i 2014 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zadania realizowane w ramach działów: Transport i łączność, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz Rolnictwo i łowiectwo. Natomiast wydatki na zadania w zakresie Oświaty i wychowania, Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz Pozostałych zadań z zakresu polityki społecznej wyniosły 4.312.966 tys. zł, co stanowiło 18,5% kwoty wykonanych wydatków ogółem.

Zrealizowane w 2014 r. przychody ogółem, w tym przychody na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, w podziale na rodzaje samorządu terytorialnego, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
	w tys. zł				
1	2	3	4	5	6
Przychody ogółem, w tym:	**22 893 508**	**9 655 649**	**1 771 665**	**9 060 277**	**2 405 917**
kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych	1 971 939	938 428	41 179	741 227	251 106
papiery wartościowe na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych	129 615	38 370	0,00	91 245	0,00

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2014 r. (Min. Fin.)

Z powyższego wynika, iż w przychodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego, przychody związane z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, stanowią 9,2%. Największy udział tych przychodów w przychodach ogółem poszczególnych rodzajów samorządów wystąpił w gminach i wyniósł 10,1%.

VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego

Z wykazanych w sprawozdaniach danych ze 153 związków jednostek samorządu terytorialnego wynika, że związki jednostek samorządu terytorialnego zaplanowały na 2014 r. deficyt w wysokości 160.429 tys. zł.

Związki zamknęły swoje budżety zbiorczo nadwyżką w kwocie 80.031 tys. zł.

W 2014 r. 93 związki, tj. 60,8% łącznej ich liczby, zamknęło swoje budżety nadwyżką, 59 związków wykazało deficyt (38,6% ogółu związków) a jeden związek wykazał budżet zrównoważony.

Dochody ogółem zrealizowane przez związki w 2014 r. wynoszą 1.962.196 tys. zł, co stanowi 88,9% kwot zaplanowanych na ten rok. Dochody własne wykonane zostały w kwocie 1.830.525 tys. zł, co stanowi 92,2% planu rocznego, zaś dotacje w kwocie 131.672 tys. zł, co stanowi 59,5% planu. W porównaniu do 2013 r. dochody ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. wzrosły o 19,7%. W strukturze dochodów ogółem związków, dochody własne stanowiły 93,3%, natomiast dotacje 6,7%.

Wydatki ogółem, wykonane w kwocie 1.882.166 tys. zł, stanowią 79,5% kwoty planowanej na 2014 r., przy czym wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 368.603 tys. zł, tj. 54,4% planu rocznego, zaś wydatki bieżące w kwocie 1.513.562 tys. zł, tj. 89,6% planu. W strukturze wydatków ogółem wydatki majątkowe stanowią 19,6%, a na wydatki bieżące przypada 80,4%.

Stan zadłużenia związków jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2014 r. wyniósł 301.015 tys. zł, zadłużenie związków jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. zmniejszyło się o 9,2% w porównaniu do zadłużenia w 2013 r. Łączna kwota zadłużenia związków stanowiła 15,3% wykonanych dochodów ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego.

W 2014 r. 12 związków prowadziło działalność w formach samorządowego zakładu budżetowego. Przychody zakładów budżetowych prowadzonych przez związki zostały zrealizowane w kwocie 28.180 tys. zł (100,2% kwoty planowanej).

Koszty wyniosły 26.769 tys. zł (niższe od planu o 4,9%), a wpłaty do budżetu wyniosły 1.321 tys. zł. Stan środków obrotowych zmniejszył się z 2.347 tys. zł na początku 2014 r. do 1.694 tys. zł na koniec roku (tj. o 27,8%).

Spis tablic

Tablica 1. Informacja z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2014 r.

Tablica 2. Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca

Tablica 3. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według źródeł pochodzenia

Tablica 4. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według działów

Tablica 5. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według województw

Tablica 6. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według województw

Tablica 7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw

Tablica 8. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich jednostek samorządu terytorialnego

Tablica 9. Dotacje celowe jednostek samorządu terytorialnego przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów

Tablica 10. Dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego według działów

Tablica 11. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według działów

Tablica 12. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według działów

Tablica 13. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów

Tablica 14. Wydatki majątkowe i inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego według województw

Tablica 15. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych

Tablica 16. Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Tablica 17. Informacja z wykonania budżetów gmin za 4 kwartały 2014 r.

Tablica 18. Informacja z wykonania budżetów gmin miejskich za 4 kwartały 2014 r.

Tablica 19. Informacja z wykonania budżetów gmin wiejskich za 4 kwartały 2014 r.

Tablica 20. Informacja z wykonania budżetów gmin miejsko-wiejskich za 4 kwartały 2014 r.

Tablica 21. Dochody, wydatki i wynik gmin na 1 mieszkańca według województw

Tablica 22. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań gmin według województw

Tablica 23. Dochody gmin według źródeł pochodzenia

Tablica 24. Dochody gmin według działów

Tablica 25. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)

Tablica 26. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)

Tablica 27. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji celowych wykazanych przez gminy w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach

Tablica 28. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej gmin według województw

Tablica 29. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gmin według

województw
Tablica 30. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
Tablica 31. Dotacje celowe gmin przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
Tablica 32. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej gmin według działów
Tablica 33. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych gmin według działów
Tablica 34. Wydatki gmin według działów i rodzajów
Tablica 35. Wydatki gmin wiejskich według działów i rodzajów
Tablica 36. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatki bieżące w dziale 750 – Administracja publiczna w gminach według województw
Tablica 37. Wydatki majątkowe i inwestycyjne gmin według województw
Tablica 38. Informacja z wykonania budżetów powiatów za 4 kwartały 2014 r.
Tablica 39. Dochody, wydatki i wynik powiatów na 1 mieszkańca według województw
Tablica 40. Dochody powiatów według źródeł pochodzenia
Tablica 41. Dochody powiatów według działów
Tablica 42. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych powiatach
Tablica 43. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
Tablica 44. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
Tablica 45. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez powiaty w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
Tablica 46. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej powiatów według województw
Tablica 47. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych powiatów według województw
Tablica 48. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
Tablica 49 Dotacje celowe powiatów przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
Tablica 50 Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej powiatów według działów
Tablica 51 Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów według działów
Tablica 52. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych powiatach
Tablica 53. Wydatki majątkowe i inwestycyjne powiatów według województw
Tablica 54. Wydatki powiatów według działów i rodzajów
Tablica 55. Informacja z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 4 kwartały 2014 r.
Tablica 56. Dochody, wydatki i wynik miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca według województw
Tablica 57. Dochody miast na prawach powiatu według źródeł pochodzenia
Tablica 58. Dochody miast na prawach powiatu według działów

Tablica 59. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych miastach na prawach powiatu

Tablica 60. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Tablica 61. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Tablica 62. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez miasta na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach

Tablica 63. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część gminna) według województw

Tablica 64. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część gminna) według województw

Tablica 65. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część gminna) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw

Tablica 66. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw

Tablica 67. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw

Tablica 68. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część powiatowa) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw

Tablica 69. Dotacje celowe miast na prawach powiatu przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów

Tablica 70. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu według działów

Tablica 71. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu według działów

Tablica 72. Wydatki miast na prawach powiatu według działów i rodzajów

Tablica 73. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych miastach na prawach powiatu

Tablica 74. Wydatki majątkowe i inwestycyjne miast na prawach powiatu według województw

Tablica 75. Informacja z wykonania budżetów województw za 4 kwartały 2014 r.

Tablica 76. Dochody, wydatki i wynik województw na 1 mieszkańca

Tablica 77. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych województwach

Tablica 78. Dochody województw według źródeł pochodzenia

Tablica 79. Dochody województw według działów

Tablica 80. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Tablica 81. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Tablica 82. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez województwa w dziale 801 –Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach

Tablica 83. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej województw

Tablica 84. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych województw

Tablica 85. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez województwa na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

Tablica 86. Dotacje celowe województw przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów

Tablica 87. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej województw według działów

Tablica 88. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych województw według działów

Tablica 89. Wydatki województw według działów i rodzajów

Tablica 90. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych województwach

Tablica 91. Wydatki majątkowe i inwestycyjne województw

Tablica 92. Informacja z wykonania budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2014 r.

Tablica 93. Wykaz gmin dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2014 r.

Tablica 94. Wykaz powiatów dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2014 r.

Tablica 95. Wykaz miast na prawach powiatu dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2014 r.

Tablica 96. Wykaz województw dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej w 2014 r.